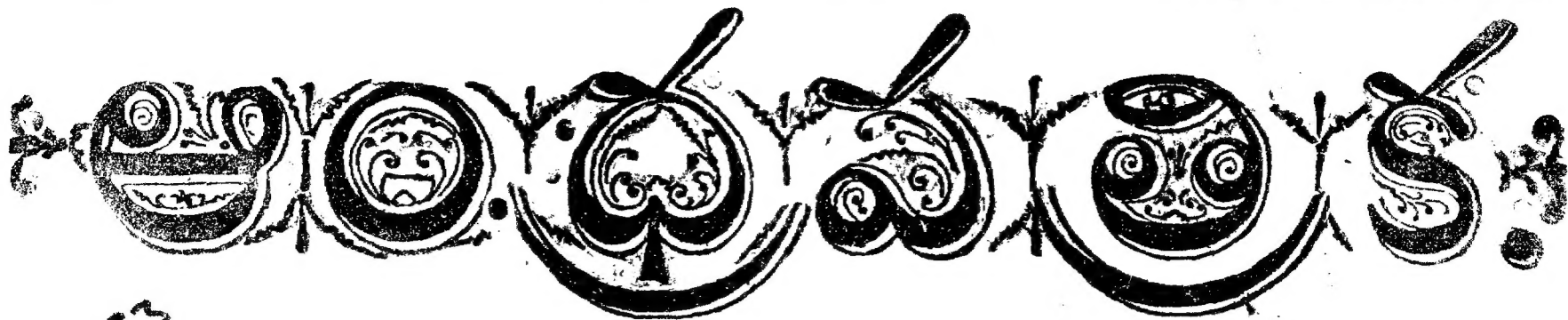

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

విడివరిక 1-8 0-1-8

Telephone No. 544.

3/09/33

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ జూలై నెల 7-వ తేది సోమవారము
శ్రీ రక్తాక్షి నామ సంవత్సరము, ఆషాఢమాస శుద్ధ పంచమి.

No. 88
సంచిక ౮౩

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

అప్పు గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, బాధాపుష్పాల్ల బాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును దుద్ధగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రప్ప 0-10-0; డజన్ 1-కి రప్ప 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 16, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

'SIDDHA KALPA MAKARADHWAJA'

(REGISTERED)

IS THE SAFEST, SUREST AND MOST PERMANENT CURE
FOR ALL ACUTE & CHRONIC DISEASES.

PRICE PER PHIAL OF 60 PILLS FOR A COMPLETE CURE, Rs. 10.

THE MADRAS AYURVEDIC PHARMACY, LIMITED.

THE PREMIER INDIAN CHEMISTS & DRUGGISTS

(AUTHORISED CAPITAL Rs. 2,00,000 PAID UP CAPITAL Rs. 1,50,000)

Tele Address:—

Post Box No. 151

Telephone:—

"Kalpam"

Madras.

Nos. 1034 & 837

Managing Director & Senior Physician.

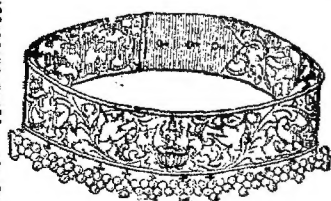
Ayurveda Ratna Pandit, Dr. N. V. SRI RAMACHARLU, Ph.D.Sc.,

"CONSULTING HOURS BY THE SENIOR PHYSICIAN"

1. George Town Dispensary:—44, Govindappa Naick Street, 10-30 A. M. to 3-30 P. M.
2. Mount Road Dispensary:—2/4 Mount Road, 8-30 A. M. to 10 A. M. & 4 P. M. to 7 P. M.
3. Triplicane Dispensary:—583, Pycrofts Road 7-30 A. M. to 8 A. M.
4. Mylapore Dispensary:—"Kamalalaya," 63 Royapettah High Road, 6 A. M. to 7 A. M.

సమృద్ధి కము సకు ప్రసిద్ధి చెందినది

చేతిప్రతిపక్షాలు, లేక నాగవత్తులు

వీటిని పాతికావరక అంగుళము మొదలు ముప్పాతిక అంగు
ళము వెడల్పువరకును, 6—14 సవరముల వరకును యే మోస్త
రులో కావలసినను చేయవచ్చును. చేదారం నహా మజారి
రప్ప. 25—35 వరకు గలదు. మోస్తరు, పనితరము వీటిని

అనుసరించి సవరములు, మజారి నిర్ణయించ బడును. నవరము బంగారుకు పూచీ యివ్వ
బడును.

172 పుటల మా అందమైన గ్రంథము ధర రప్ప. 1-0-0.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారులోడ్డు మద్రాసు.

వెల్లింగటన్ సినిమా

5-7-24 శనివారమునుండి 11-7-24 శుక్రవారమునాడు
సాయంత్రము 6-15 ప్రతినివము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30
3వ, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3-15 కూడ గలను
డిబుల్ సినియల్ అట్రాక్షన్ డి బరిగాన్
ట్రయల్ రెండవవారము ఎడ్జ్ లో అన్విత
సాహసకార్యములు వాచి మింగువాగరు మొదలగు
నవి గలవు. తెదను పుష్యు గూడ చూడబడును.

వీర్యవర్ధనీ మూత్రము, తైలము:— వీర్యవర్ధనీ
గలవారికిన్ని, దుర్బలకున్న, సపుంసకులకున్న, నాశము
త్యము లేక సంసారసుఖమును సత్వపోయిన వాకిన్ని,
స్త్రీ పురుషుల సంబంధి వంటిది మూత్రము లోపలికి
పుచ్చుకొనవలెను. తైలమును వైకి పూచువలెను. 25 సంవత్సర
ములనుంచి ప్రసిద్ధి కెక్కినది. ముసలివారు యౌవను లగుదురు.
30 మూత్రము వెల రు 4-0-0 1 బోట్ల తైలము వెల రు 4-0-0
హాస్టల్ కేరు
వీర్యవర్ధనీ పార్శ్వసీ, తిరువళ్ళిక్కేడి మద్రాసు.

మోహినీ తైలము

5 తు॥ నూనెగల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు మోగమైనది.

ఇదిమనోహరము జేయు విద్యార్థులు, వీడియో, కార్టూన్
గ్రూపు మొదలగువారికి సుఖనిద్ర, విక్రాంతినిచ్చును. ముందర
మోహలాభ్యాసులకు ప్రాపగు బోధలును నవనోదయముగ
లెంచి కాపాడును. ఈతైలమునంతకల రమణీయమగు సువాసన
చెప్పు నలవికాదు. తలకు రాచి దువ్వుకొనిన ఇగుల వాయును
వారలనుకూడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలోచుండును అట్లు
నివ్వదు. దీనియందు మనోహరమగు సువాసన ప్రవృత్తులను వెల్ల
రియారుచేయించి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి పెండ్లబడెన
యన్నాము. వేయేలకునా పరిశీలించిన నిజము తెలియగలదు
అమృతాంజనం డిపో, మద్రాసు బొంబాయి

కార్యరేషను ఎన్నికలు

జాతీయవాదుల పచారము

కార్యరేషనులో ట్వెంటి ఖాళీపడుచున్న 10 స్థానములకు మదరాసు కాంగ్రెసు కిలీఫతు స్వరాజ్య సంఘములు కలిసి 10 మంది కాంగ్రెసువారిని నియోజించెను. ఆయాడివిజనులందు రేటుపేయర్లకు ప్రబోధించుటకై గడచిన రెండువారములనుండి పలుమారు సభలు జరుగుచున్నవి. నిన్నటిసాయం కాలము చింతాద్రిపేటలో మూడవవార సభ జరిగెను. స్వదేశీమిత్రము ప్రతికాసంపాదకవర్గమునకు సంబంధించిన శ్రీ. విశ్వనాథ అయ్యరుగారు అగ్రాగవాధిపత్యము వహించిరి. సభకు సుమారు మూడువందలమందికిపై హాజరైరి. ప్రారంభమున పి. ఆదికేశవులు నాయకరుగా రుపన్వసించిరి: కార్యరేషను వ్యవహారములు రేటుపేయర్లకు లాభమును గలిగించుటకు మారుగ వారిపన్నులు క్రమక్రమముగ హెచ్చుచున్నది. అందుచేత ప్రస్తుతముండు కాన్సిలరులస్థానముల నన్నిటిని క్రమముగ కాంగ్రెసువారే స్వాధీనము చేసికొనవలెనని ప్రయత్నించుచున్నార. రేటుపేయర్ల తేదీమునకే గమనించెడి కాన్సిలరు ఒక్కరైనను కార్యరేషనునందు ప్రస్తుతము లేకున్నార. దేశమునందలి ప్రాంతకార్యరేషనులలో నిది యొకటియైయుండినను అందులకు దగిన సౌకర్యములుమాత్రము కన్పింపకున్నవి. కాన్సిలరులును మూడుసంవత్సరముల కొకమారువోటర్లను సమీక్షించి వోట్లనుసాంధ్యం తప్ప ఆయా డివిజనులలోని ఇబ్బందులను గమనించుటలేదు. పలుకుబడి గలదనిగాని ప్రవృత్తుగలదనిగాని వక్రీలులుఅనిగాని తలంచి భ్రమపడి వోట్లనియరారు. కార్యరేషనునందలి సభ్యత్వమునిరాశిహక్కులవలె కొందరుపనిచేయుచున్నను గూడ పడేపడే అభ్యర్థులుగ నుండుటయైనది. అట్టివారిని తొలగించి నిజముగ ప్రజాతేజమును గమనించెడి కాంగ్రెసువారి నే ఎన్నికొనవలెనని ఆదికేశవులు నాయకరుగారు చెప్పిరి.

ఎం. కే. ఆచార్యగారు రెండవ యుపశాసనము: కార్యరేషను వ్యవహారములు తిన్నగ జరుగుటలేదని మనయన మృతిని చెలుపవలెను. బిగ్గర కేసులవేసినగాని లాభముండదు. కాని మనమదరాసునందు బిగ్గర కేసులవేసిననుగూడ యుపయోగము కన్పింపదు. చింతాద్రిపేట చుట్టును రెండు పుణ్యనదులు-హవము, బకింద్రాము కాలువలుగలవు. ఈపేట అతిపవిత్రమైన స్థలము. (సప్త) ఈనదులలోనుండిదుర్వాయువులు రావడం జేయుటకు కార్యరేషనువా రేమి చేయవలెనన్నారు. జనాభిప్రాయమునైననుకాన్సిలరులు సరకునేయుటలేదు. ఈసందర్భములలో కాంగ్రెసువారి నే పంపవలెనని కోరికగలిగెను. ఖడ్గరును ధరింపలేనివారు కార్యరేషనునందు చేరి ఎట్టి పట్టుదల చూపగలుగుదురు. జాతీయతకు ఖడ్గరునిచ్చాము. ఈవిషయమును ధరించుట యత్యవసరము. కాంగ్రెసువారు ఎన్నికలందు అపజయమొందిన కాంగ్రెసునకే అపజయము గలిగినట్లని ఆచార్యగారు చెప్పిరి.

లక్ష్మీనారాయణ శాస్త్రిగారు అంతట ఆంధ్రమున నుపన్వసించిరి: ఎన్నికమునకుగాని అభ్యర్థులుగ నుండువారికి దృష్టి సత్వము ధర్మము ల మిషనుండవలెను. వీడవారు భాగ్యవంతులని భేదము పెట్టుకొనరాదు. ధులభేదములను బెట్టుకొనరాదు. దగ్గరనుండువారు మాడులేక మాడుమండ మాస్పెట్టునుండివచ్చు బట్టలను కట్టుకొనువారి కేపాటి ప్రోత్సహముండును! పశ్చాత్తాపముండును! శేవలము బ్రాహ్మణ, బ్రాహ్మణేశ్వరభేదమును బెట్టుకొని 4 సంవత్సరములు సాధించిన జప్తిను పక్షమునకుగూడ అంతముగలిగినది. దేశమునందంతటను స్వరాజ్యలక్ష్మి తాండవించుచుండ, మన మనరాసునిందు శనిదేవతనివాస మేర్పరుచుకొనినది. ఆంధ్రదేశమున కాకినాడ, బెజవాడ, నుంటూరుమున్నగు నట్టణములందు సయితము కాంగ్రెసువారే అధికసంఖ్యాకులుగనుండి ప్రజల యభివృద్ధికై కృషిసలుపుచున్నారు. బొంబాయి, కలకత్తా, అలహాబాదు, పూనా, అహమ్మదాబాదు, కాశీనగరములందలి మునిసిపాలిటీలన్నియు కాంగ్రెసువారివరమైనవి కాని మనకార్యరేషను మాత్రము అట్లేయున్నది. గవర్నరులకు, గవర్నరు జనరలులకు, యువరాజునకు సన్మానపత్రముల సమర్పించుటతో కాలము గడచి పోవుచున్నది.

సందర్శనమున శాస్త్రిగారు కార్యరేషను సభ్యులుగావించిన పొరబాటులను కొన్నిటిని మూచించిరి. ఇండ్లపన్నును తగ్గింపవలెనని తణికాచలంకెట్టిగారు తిర్యగమును ప్రనేత పెట్టినపుడు, ఇతర అప్రధానమైన కారణములను పురస్కరించి

చుకొని, ఆతిర్వాసమును నిరాకరించిరి. ముదుగుకాలువ మరల మృతుస్థిమునకు 7 లక్షలను కాంక్షను చేసి ఎవరిసలహా విదాన్వీమును కాంక్షనుచేసిరో, ఆ పైపెల్ ఎంజనీయరు మదరాసులో లేకున్నను, కన్వెన్యం ఎంజనీయరు అనుపేరుబెట్టి గొప్పజీతముల నిచ్చుచున్నారు. ట్రామ్వేకుంపెనీకి ఎక్కువభాగములను గలిగించుచు, వానివలన ప్రజలకు రాకపోకలకు లాభకరముగనున్నదా లేదా యనియైనను ఆలోచింపకున్నారు. మాంటురోడ్డుమాత్రము బాగుగ నుండును. మిగిలిన అన్నివిధములను చూచుటకై నను బాగుగనుండవు. ఇట్లు పేదవారికిని, భాగ్యవంతులకును భేదమును జూపుచుండువారు నగరమునకు కాన్సిలరులుగ నుండి లాభము లేదని శాస్త్రిగారు చెప్పిరి.

ఎం. ఎస్. సింగు, ఎం. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యఅయ్యరు గాగ్గు మాటలాడిన పిమ్మట, చింతాద్రిపేట కాంగ్రెసు అభ్యర్థి యగు మినాక్షి సుందరం పిల్లగారు తమ్ము ఎన్నికొనిన శ్రీకొలది పనిచేసెదమని వాగ్దానము గావించిరి.

అంతటితో సభముగి సెను.

మొన్న శనివారము సాయంకాలము చూలె డివిజనునందలి మాణిక్యకెట్టి పీఠిలో వొకసభ జరిగెను. ఈచూడేవిజనుకు కాంగ్రెసుఅభ్యర్థి వి. చక్కెరైకెట్టిగారు. ఈసభకు ఎం. కే. ఆచార్యగారు అగ్రాగవాధిపత్యము వహించిరి. కాంగ్రెసు స్వరాజ్యవాదులు హైందవకాసనసభయందు గావించిన కార్యములను ఆచార్యగారు వర్ణించి కాంగ్రెసువారి నే కార్యరేషనునకుగూడ ఎన్నికొనిన ప్రజోపయోగమైన కార్యములనే చేయుదురని చెప్పిరి.

మీసీ మహమ్మదుగారు ఇంటిపన్ను భారమును గూర్చి మాటలాడిరి.

ఉ. లక్ష్మీనారాయణ శాస్త్రిగారు అంతట మాటలాడిరి. కార్యరేషనునందు ప్రస్తుత ముండుసభ్యులు ప్రజానుమెప్పించుటకన్న ప్రభుత్వము వారి నే మెప్పించుచు ప్రభుత్వమువారి సన్మానముల బడయుచున్నారు. సభ్యులు కార్యరేషను ఉద్యోగులను తమ యజమానులుగ జూచుచు వారికి భయపడి ఎక్కువ జీతముల నిచ్చుచున్నారేగాని, రేటుపేయర్ల పన్నులను మాత్రము తగ్గించుటలేదు. కార్యరేషను ప్రస్తుతమున్న రూపమే మారి జాతీయరూపము దాల్చవలెను. ఇంతకాలము నుండియు మదరాసుపేట ప్రఖ్యాతి లేకయుండెను. ఇప్పటికైనను మేల్కొని జాతీయాభిప్రాయములను గలిగి పనిచేయుట లాభకరమని శాస్త్రిగారు చెప్పిరి.

ఎం. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారు మాటలాడిరి. సాయంకాలము 8-30 గంటలకు సభముగి సెను.

డక్కా-మ్యునిసిపలుసంఘము

కమిషనరులదావా
డక్కా-మ్యునిసిపలు సంఘసభ్యులు ముగ్గురు ఆక్రమముగా ప్రవర్తించిరి రాష్ట్రీయ దొరతనమువారు వారిపేరులను కొట్టివేయగా వారు దావాచేసిరి. ప్రస్తుతము తిరిగి ఎన్నికలు జరుపరాదని తాత్కాలికముగా కోర్టువా రాజ్జుపించిరి. (అ||ప్రె||)

కావలెను

నా మేనేజిమెంటు క్రిందవున్న, శ్రీరామ హిందూ హైయర్ ఎలిమెంటరీస్కూలుకు హెడ్ మాస్టరుగానున్న నా మేనేజిమెంటు క్రిందవున్న 10 (పకటికాత్రి ధర్మపాత కాలలకు) నూపరులై జరుగానున్న అనగా నూపర్ వైజింగు హెడ్ మాస్టరుపదవికి నెల 1 కి రు 40 లగా యతు రు 60 ల వలె అకు జీతముతో యెక్కువ అవధిపము గల మెట్రిక్యులేషన్ బ్రాయిండుటీచరు ఒకరున్నా, వై నుద హరించిన న్యూలకు అసిస్టాంట్ టీచరు పదవికి మంచి అనుభవముగల సెకండరీగ్రేడు బ్రాయిండుటీచరు నెల 1 కి రు 30 మొదలు రు 60 ల వలె అకు జీతముతో ఒకరున్నా కావలెయున్నది గనుక తక్షణం వారివారి క్వాలిఫికేషనులతోనున్నా పెన్సి మోనియర్స్ తోనున్నా, యెచ్చుపెచ్చు పెంతకాలము సర్వీసు చేసిన వివరములతో క్వాలిఫికేషన్లు యీ క్రిందవ్రాడనుకు తక్షణం దరఖాస్తులు పంపుకోవలసినది.

బాపట్ల } జిల్లా అప్పయ్య, 4-7-2 } ధర్మపాతకాల మేనేజరు,

కలకత్తా బర్రాజారుకాంగ్రెసు

సంఘము
సభలో కొట్లాట జరిగినది

చాలమంది స్వరాజ్యపక్షమువారికి చెబ్బలు తగిలెను
ఈనెల 5 వతేది సాయంకాలము కలకత్తాలో బారాబజారు కాంగ్రెసుసంఘసభ జరిగినది. ఇదివరకు ఎన్నికొనబడిన ఉద్యోగులలో కొందరు బహుజనుల ఆదరమునకు పాత్రులు కానందున వారి ఎన్నికలను రద్దుపరచుటకు సభను జరుపవలెనని కోరుచు చాలమందిసభ్యులు సంతకములు చేసి ఉత్తరము వ్రాసి పంపినందున నాసభ జరిగినది. ఒక సాంకేతికవిషయమును గూర్చి చర్చించుసందర్భమున సభలో చాలగోలజరిగినది. ఆసభలో నున్న బెంగాలీలందరను స్వరాజ్యపక్షమువారగుటచే వారందరును పెడలిపోవలెననగా వారు కదలలేదు. అంతట రెలుపులు మూసి దీపములనునార్చివేసిరి. కొట్లాట జరిగినది చాలమృత్తిక చెబ్బలుతగిలెనని దేశబంధు దాసుగారి ఫార్వర్డుప్రతికే శ్రీ ప్రకటింపబడెను. (అ. ప్రె.)

పానుపోర్లు

ఇండియామంత్రి కత్యుత్తరము
బాబూ శివప్రసాదవ ప్రగాడి పానుపోర్లు నియ్యకపోవుటకు గూర్చి తానేమియును చేయవలసని యిండియా మంత్రి తెలిపెను. (అ||ప్రె||)

రాజద్రోహపుకేసు

ఉదయపూరులో జరిగిన విచారణలో తాను నిర్దోషి నని పాతికుగారు తెలిపెను. (అ||ప్రె||)

ఈ క్రింది సంగతులను ప్రజలకు తెలియజేయుట నాదమని తలచెదను

గడచిన కొన్నిసంవత్సరములనుండి నేను ఒక చిక్కువ్యాధిచే బాధపడుచుంటిని. మే మానీ ను నాదేహమం దుండుటచే అచ్చటచ్చట ఎఱ్ఱుచుచ్చలు కనిపించెను. తిమ్మగుకూడ పుండెను. అనేకపాళ్ళా త్యవైద్యులవద్దను ఆయుర్వేదవైద్యులవద్ద చికిత్స పొందియు నావ్యాధి మరింత హీనస్థితికివచ్చెను. ఈ ఘోరవ్యాధి కుదురదని తెలుపుసూచన లనేకములుండెను. తిరునల్వేలిజిల్లా కృష్ణాపురినివాసియును, ప్రస్తుతము చెన్నపట్టణముఆర్మీయిన్ వీధిలో నెం 72 భవనమునందున్న వండిత స్వామి శ్రీనివాస ఆయ్యంగారి పేరు, క్రతిష్టలు, ప్రజ్ఞ వక్రికలయూలముగా నాకు తెలిసెను. గాన తుదకు వారినద్ద చికిత్స చేసుకొనుటకు నిశ్చయించుకొంటిని. స్వల్పకాలములోనే నాకు అద్భుతమైన గుణము గలిగినదని మిక్కిలి సంతోషముతో తెలుపుచున్నాను. ఎఱ్ఱు మచ్చలు మాయమై పోయెను. తిమ్మగు సన్ను విడిచినది. దేహమునందు అన్ని భాగములకును స్వర్ణజానము కలిగెను.

రక్తము సుభ్రముగా మారెను. ప్రస్తుతము నాలో నూతనచూర్పు పూర్తిగా కలిగినదని నాకు తెలియును.

నా స్వంతవిషయమే గాక పండితులవారు ఏనుగకాలు, త్తయం, చెవులు, మూగ మొదలగు వ్యాధులను జయప్రదముగా బాగుచేయుట నేను ఖుద్దన చూచితిని.

టి. కొలందవేలు మొదలియారు, ఫోర్ము, మద్రాసు గవర్న మెంటు బ్రాంచి చెన్ను, 195 టంగూచి, నద్రాసు, 1-2-1922.

వారి సలహాకట్టుం రు 15/-
(2కటన)

హరిసరివా కల్పము యి. 15

బహుమూత్ర వ్యాధికి అమోఘమైన ఔషధము

నేను ఆదిజావిడను. మైసూరుకు చేరిన కొలారు బంగారుగనులలో కంట్రాక్టరుగా నున్నాను. అతిమూత్రవ్యాధిచే చాలా బాధపడుచుంటిని. ఒక సంవత్సరము క్రిందట స్వారకము దిప్పి దిగువపడితిని. నేను ఆనేక ఆంగ్లవైద్యులవద్ద నుండి ఔషధములను సేవించియు గుణములేకపోయెను. మిక్కిలి కఠినపత్యము చేయుచుంటిని నదియున్నచును పూర్తిగా మానివేసితిని. అట్లుండియు నాజబ్బు మిక్కిలి హీనస్థితికి వచ్చెను. నేను బరుకుదునను ఆశకూడ లేకపోయెను. కృష్ణాపుర సివాసియును ప్రస్తుతము మద్రాసు జారి టౌను, ఆర్మీనియన్ వీధిలో నెం 72 రు గృహమునందు పండిత స్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారు చేయుచున్న అద్భుతచికిత్సలను గురించి వినినందున నేను వారివద్దకు 19-6-24 తేదిన వెళ్ళి ఈ అపాయకరమైన వ్యాధినండి నన్ను రక్షించ వలెనని వారిని ప్రార్థించితిని. వారి ఔషధార్యమునకు అనేక వందనములు. తక్షణమే ఐశ్వర్యాపముచేంది తండ్రినలె మిక్కిలిప్రీతిలో నాకు ఔషధము నిచ్చుటకు ప్రారంభించిరి. వారి చికిత్సలో 12 దినములుంటిని. కఠినపత్యములేదు. నేనువరియున్నము మత్స్యములు మాంసము మొదలగువాటిని మామూలుగానే భోజనము చేయుచున్నాను. అనేక ఆంగ్లవైద్యులు నామూత్రమును పరిశోధించి అందులో తీపుగాని లేక శ్వేతభాతువు (ఆల్బుమెన్) లేదనియు స్పెసిఫిక్ గ్రావిటి మామూలుకంటె తక్కువగానే యున్నదని తెలిపిరి. నాకు దీర్ఘకాలముగా నున్న ఈవ్యాధి 12 దినములలో యింత అద్భుతముగా కుదురుట చూడ ఇంద్రజాలమువలె నున్నదని పండితులవారితో తెలిపితిని. గాని అది ఔషధముయొక్క మహిమయని వారు తెలిపిరి. పూర్వచారపరాయణుడైన పండితులవారు నేను ఒక బీద పంచముడుగానున్నను వారి దగ్గరకు వెళ్లి, వారి స్వహస్తమునుండియే ఔషధమును తీసుకొనుటకు నాకవకాశము నిచ్చిరి. వారివద్ద పూర్వచారపరాయణులగు బ్రాహ్మణులు, జమిందారులు మొదలగు వారందరు చికిత్సకై వచ్చుచుండినను వారిందరిని ఎట్లు ఆదరించుచుండినో అదే ప్రకారము జాతి, సాంఘికస్థితి, ధనము మున్నగు వాటినిచూడక నన్ను కూడఆదరించుట మిక్కిలి ప్రశంసార్హమైన సంగతి.

భగవంతుడు వారికి వారి భార్యకు దీర్ఘాయువు, ఐశ్వర్యము, ఆరోగ్యము మొదలగు వాటిని నొసంగవలెనని సదా ప్రార్థించుచున్నాను.

ఆర్. కృష్ణస్వామి
అండర్ సెక్రటరీ, కోలార్ గోల్డ్ ఫీల్డ్సు,
ప్రస్తుతవిలాసము:— మైసూరుసంస్థానము.
నెం 116, బ్రాచ్చి, బాద్మి, మద్రాసు.

వారి సలహాకట్టుము రు 15-0-0
(ప్రకటన) నెం 40.

కర్తవ్యాలహరి
కా. నెం 1-కి అ. 6 వి. పి. సహా 0-10-0
ఈ బ్రావకము పునఃచెబింపు, చెవినుండి చీము, కాయలు, చెవిదిబ్బడ మొదలగునవి వెంటనే నయమగును. కృష్ణ బాట్లను చెవిలో పోసిన బాధ వెంటనే తగ్గును. అమృతాంజనము దిహి, ముద్రాగు బొంబాయి

బొంబాయి హాయి (ప్రత్యేకవిలేఖించుండి)

(1) స్వరాజ్యాంధోళనము:—స్వరాజ్యాంధోళన ముడుగంటినదా అను ప్రశ్నకు అట్లే గన్పించుచున్నదను జవాబిటు సాధ్యముగా బొంబాయిని గవభటుచున్నది. పూర్వపు విజృంభణ ఏమియు గన్పట్టలేదు. జయకరుగారు, నటరాజన్ గారు మొదలనే కొంతమట్టుకు సహకారవాంఛ జూపగానే, వి. కే. పటేలుగారు, పండితమోతీలాల్ ప్రభుగారితో కొంచెము భేదవాదమునకు దిగగానే, ఇటు స్వరాజ్యపక్షము నెవ్వరును సవ్యముగ నడపువాయకులు లేక ఊహించుచున్నది. అదియును గాక వి. కే. పటేలుగారు ప్రస్తుతము స్థానిక స్వపరిపాలనా దీక్షితులుగా నుండి అనుదినమును ప్రతినిముషము, తీరికలేక యున్నారనుటలో వింతలేదు. పూర్వపు మార్యాదవిద్యాలయపు సభలులేవు, తీర్మానములేవు, మరీఎట్టి యాంధోళనచర్యలు గన్పింపవు. కొన్ని నెలలనుండి సరోజినీదేవిగారు బొంబాయిని లేనందున, పూర్వము స్థానిక స్వపరిపాలనావిన్నికలలో జరిగినవని ఇప్పుడు జరుగుచుండుటలేదు. ఆమెయున్న స్వరాజ్యపక్షమునకును లాభమే. ఏలనన ఎల్లప్పుడును కార్యాధ్యక్షులు ఒక పనిని నెగ్గింప సమకట్టిరేని అది ఇతరుల కాదర్భప్రాణముగా నుండుననుటలో ఆశ్చర్యములేదు. ప్రాణవిరహితములగు సభల నెన్నిజరిగించినవేని అని స్వరాజ్యపక్ష మారకొన్నట్లున్నది. దానికెగినట్లు, ప్రతిసభకు మార్యాదవిద్యాలయమునకే రూ 49 ఇయ్యవలసివచ్చుటచే పక్షకోశ మతిస్ఫుల్పముగా నుండుటల్ల ప్రస్తుతము సభలకమావేశే మాపబడిన ట్టుహింపవచ్చును.

2 బొంబాయికాసనసభ:—ఈకాసనసభ వ్యతిరేకపక్ష వర్గమునకు మద్రాసువర్గమునకులె ఏమియు నిర్మాణకార్యక్రమ మున్నట్లు కనిపింపదు. జయకరుగారి ఉపద్రవము ఆంగ్లేయ భాషాపరిజ్ఞాన ప్రదర్శనమునకును, నారాయణ్ గారి తీవ్రవిమర్శనాపాటవమునకేగాక ఇతర బొంబాయికాసనసభావ్యవహారములయం దెవ్వరును ఎక్కువ ప్రాముఖ్యత గలిగియున్నట్లు భావింపరు. నెమక ఎన్నికలవిషయమున జరిగిన ఆంధోళనాసందర్భమున నిచ్చిన ఆర్థికములగు వాగ్దానములకును, ఇప్పుడు వారు నెగ్గించువనికి ఎంతయో తారతమ్య మున్నట్లు ఒక్కమాటన కనుగొనవచ్చును. వేరుమాటలేలే ఒక బొంబాయి బ్యాకులేపూర్వపు కై ప్రభుత్వము చేయునది వృధావ్యయమని అందరు విమర్శించినను, ఎంతమాత్రము ఈవిషయమున ప్రభుత్వమును చలింపజేయజాలకపోయిరి. తపాల ఉద్యోగియో లేదా మొరలిదినన వారలకు, ఎట్టి వేతనాభివృద్ధియు జరుగకుంట నెవ్వరు లక్ష్యపెట్టరైరి. మీదుమిక్కిలి నాకిమన్ గారు తమ నాయకులగు హార్నిమన్ గారు లేకయుండుటచే నేమియు చేయజాలకున్నానని పల్కిరి. స్వతంత్రవల ఏవనియు నెగ్గింపజాలన పుడుహా ర్నిమన్ గారు ఏరలకెట్టిసహాయము చేయగలరో గోచరింపకయున్నది. మరల కాసనసభ మాడుపయమునకు మాత్రము ఒక సభ్యుడు వినియోగసావర్కార్ గారిపై విధింపబడిన పరతులడిసికే యుమని ఒక తీర్మానము ప్రవేశపెట్టదలంచెను. ఏది ఎట్లున్ను గవర్నరుగారగు విల్సన్ గారు కాలిడుటతోడనే చేసినమార్పులవల్ల నెంతయు ప్రశంసార్హులుగా నెంచబడిరి. వారికి కనంఖ్యాతుల ఆశయముల నెల్ల పుడును కొనసాగింప ప్రయత్నించెదనని వాగ్దానమిచ్చినను, అధికసంఖ్యాకులుగ, నేపక్షముకలసి మెలసి ప్రవర్తించనందున వారివార్గము చాలాకష్టతరమైనదనుటలో వింతలేదు. వారు ఏపక్షమునూ కూడదీసి, ఇతరుల సంఘభావమును బాప ప్రయత్నించుటలేదు. కాసనసభా పక్షములో మరాఠీ (బ్రాహ్మణేతరపక్షము) స్వరాజ్యపక్షము, మరీ ఇతరములగు ప్రభుత్వపక్షము, స్వతంత్రపక్షము మొదలగు వాటికెన్నటికిని, సమైక్యతను గన్పింపకుండుట రహస్యచారకరముగు అంశము. బాప్టిస్టుగారు స్వతంత్రపక్షముయినను స్వరాజ్యపక్షమునకు దూరలగుటవల్ల ఏమియు వారల కేకాభిప్రాయము గురురకయున్నది. వారు జినివానుండివచ్చినతరువాత నేమార్గమవలంబించెదరో చూడవలయును.

3. రెండుగొప్పకేసులు:—మొదటిది పూర్వపులాలు ము బ్యాంకు అక్రమంబుంట్టుగానున్న లాసన్ దొరపైలేబడినది. ఇతడు రెండులక్షలవర్గ అపహరించి పైబ్యాంకున స్వామిక్రొహము జరిపెనని కేసుచేయబడినది. ఇతని నింగ్లండునుండి క్రిందటికుక్రవారము డంగోలాప్రేమరున బొంబాయికి అరెస్టుచేసి తీసికొనివచ్చిరి. మొన్న విచారణయం దతనికేసు పైకోర్టు వెన

న్ననకు మార్చి. ప్రజలుకేసునత్యాతురతో పరికించుచున్నారు. కోర్టు క్రిక్కిరిసి యుండెను. అతడు లాయరుబ్యాంకున నెంత సొమ్ము తగ్గుచుండెనో, అంతనితర బ్యాంకుల తనపేటి పేయించుకొనెనని కోర్టున తెలుపబడెను. ఈ సంగతి బయలుపడునన్న భీతిచేతనే ఇంగ్లండునకు పలాంతుడు కాగా ఎక్స్ ప్రెస్ విమాన్ ఆవుల నటనుండి లేబడెను. పర్యవసానము ముందు దెలిపెదను. రెండవవిచారణ “బొంబాయిక్రానికలు” పై లేబడిన మానవత్వపుదావా. ఈప్రతికొన్ని మాసములక్రింద ధార్యాయన పోలీసువారు అక్రమముగా ప్రజలపై కార్పిరని సవరు ఉద్యోగులగు పెయింటరుగారిని తీవ్రముగా విమర్శించియుండుటచే ఆయన లక్షరూప్యంబులు మానవత్వమునకై కోరెను.

వర్తకపరిశీలన:—మే నెల 17 వ తేదీనుండియు మారకపు లేటు మారలేదు. ఆవరకు ప్రతివారమును మారుచుండియు నింతకాలము మారకుంట ఒకకుభూనాచకమే, అనిలేలంపవచ్చును. కాని ఏ ని మి మ మ మారునో చెప్పజాలము. వర్షకాల మగుటచే మిల్లు పరిశ్రమ కొంత వెనుకబడినను కర్షయ్యాపార మాత్రమేమియు నభివృద్ధి గాంచలేదు. మొన్న వెలుబడిన వర్తక నివేదికవలన ఎగుమతులవల్ల భారతదేశము లాభము నొందినదని మనముకొన్నను ఒక తపాలాశీసున జూచిన పరదేశమున కెగుమతుల కన్న దిగుమతులే బహు ఎక్కువని కనుకొనగలము. ఏలనన భారతదేశమునగల 4 రేపు పట్టణములును ఇంగ్లండునుండి వారమునకు 1200 సరకులుగల వి. పి. బంగీల దిగుమతిచేయును. దిగుమతులు ఏవియన గడియారములు నగలు పట్టువస్త్రములు, కాలిజిండ్లు మొదలగునవి. బొంబాయి, కరాచి, మద్రాసు, రంగూనుకు నెలకిట్టి వి. పి. బంగీలు 4800 మొదలు 5000 వరకు ఇంగ్లండునుండి వచ్చును. భారతదేశము ఇంగ్లండునకు బంపునవి నూటికి తక్కువగా నన్నవి. అవి అయినను తీసుండగాని, మిరియములు మెదలగు ద్రవ్యముగాని అయిఉండును. పైసంఖ్యల సంతకయోక్తిలేదు. దీనినిబట్టి దేశ మెంతక్షీణదశయందున్నది. యు కనుగొనవచ్చును. ప్రభుత్వ మీబంగీలపై నెలకు 60, 70 వేలవరకు పన్నును గ్రహించును.

వేలూరేబిలు బంగీలుకాక ఇతరబంగీల పరికించినను ఇంగ్లండునుండి వచ్చునవి నెలకు 50,000 బంగీలున్న వెళ్లనవి నెలకు 1000 కన్న లేవు. ఈ 1000 అయినను ఆంగ్లేయులు స్వదేశమునకు పంపునవియే కాని భారతీయులు పంపునవికావు. ఇతర 50,000 దిగుమతి బంగీల సభము 40,000 లైనను భారతీయులు దిగుమతిచేయునవియే. ఇందు ప్రభుత్వమునకు ఆధమ పక్షము నెలకు 5 లక్షలకుపైగా పన్ను చేయను. దీనివల్ల భారతదేశపు వర్తకసత్యమును గ్రహింపవచ్చును. వర్తకసంవత్సర నివేదికయం దీఅంశము చర్చింపబడకపోవుటచే నింతగా చర్చించి తిని. ఈవిషయమునుగూర్చి ముందువారము లేఖలో పూర్తిగా వ్రాసెదను.

వేపచెట్టుయొక్క పంచె గుణములు గలిగిన టాయిలెట్ అందు ఔషధసంబంధమైన వస్తువులు

మర్కోటబ్బు:—కార్పాల్క్ ఇతర ఔషధసంబంధమైన వస్తువులన్నిటికంటెన శ్రేష్ఠమైనది. చర్మమును తినివేయుదు. మిక్కిలి సున్నితముగా వానినచేల్చబడినది. 8 బిల్లెలుగల పెట్టె 18 ధర రు 0-12-0.

మర్కోట్రెయిను దంతచూర్ణము:—లేతపుల్లలతో దంతభాగము చేయుట అందరికిని తెలిసినవిషయమే. బ్రహ్మతో మర్కోట్రెయిను దంతచూర్ణమును చేర్చి దంతభాగము ను తేలికగా చాలకుంచిది. వేపచెట్టుయొక్క పంచెగుణములన్నియు నిందులో గలవు.

బుడ్డి: 1 0-6-0; తిన్నపొట్టు 1 8 0-2-0.

మర్కోట టాయిలెట్ పిండి ముఖమునకు, చర్మమునకు, కేనామునకు రుగింపిడి.

దచ్చా 1 8 రు 0-10-0; పొద్దుకెట్టు 1 8 0-3-0.

హిందూదేశమునందు హిందూదేశపు పరిశ్రమము, ధనము చేతయారుచేయబడినది.

SRI KRISHNA BROTHER, 123 Thambu Chetty Street, MADRAS.
&
Mr. V. V. KRISHNA IYER Palghat

మలకోశము, మెదడు చల్లదనముగా

మలకోశ వ్యాధియైనను చచ్చుననుభవములేక ఉండవచ్చును.

మలకోశము, మెదడుచల్లదనముగానున్న విద్యార్థియొకరైన నిర్భయముగానుండ వచ్చును. ఇదియే కావలయును. ఇదియే జాగ్రత్తముగానుండవలయును. ఈ పద్ధతిని అనుసరించుచు మలకోశ వ్యాధియొకరైన. ప్రతిమలగా రాబిస్తున్న "పేలెంటు" బాల్స్ ని వాడిన కుడరమును చల్లగాను, మల కోశమును శుభ్రముగాను ఉంచుచు, జ్వరమును రా నీయదు. మలకోశము శుభ్రముగాను, చల్లదన ముగానున్నప్పుడు మెదడును చల్లగా నె యుండును. అట్టి, జ్వరము, రుగ్మకృష్ణ మెదడునవి వచ్చుననిభయ పడకు. వైద్యులు కఠినములు వానిని ఉపయోగించుచున్నప్పుడు విద్యార్థులు శిష్యాలు చేయుచున్నారు. దానిచేరి గిన మంచియునులేదు. రాబిస్తున్న "పేలెంటు" బాల్స్ కంటేను శుభ్రమెట్టియు, తేలిక యైన ఆహారము లేదని వైద్యులు, కఠినములు అంగీకరించుచున్నారు. కోసులు, ఆరోగ్యవంతులు, మనవివారు వస్తున్నవారు మొదలగువారు రందరము (దీనిని అప్పుడును ఉపయోగించవలెను.)

అమృతాంజనము

జగత్ప్రసిద్ధమైనది

అన్ని మెప్పులకును

అన్ని పావులలో దొరకును

మోహిని తైలము

వెండ్రుకలను పెంచి నిగనిగలాడించును

కండ్లకు చలువచేయును

ప్రీతులను వాడుటకు యోగ్యమైనది

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జిక మంచిది.

దంతచూర్ణము

పండ్ల పోటుకు తీపులకు మంచిపాడుము.

అమృతాంజనం డిపో,

మదరాసు బొంబాయి

సమకాలికాభిప్రాయములు

స్వరాజ్యపక్షము - కర్తవ్యము

రాజకీయరంగమునందు ఆసమానతేజముతోఁ బ్రకాశించు మహాత్ముని రాజనీతిగంభీరము. రాజకీయస్వాతంత్ర్యము అనేక నియమముల ప్రకారము బాధలు అనుభవించువాటి దప్ప తదితరలకు దుర్లభమవి మహాత్ముడెఱిగి దినదినము కాంగ్రెసు ప్రచారకు లందఱిచేతను నూలువడికింప నిశ్చయించెను. స్వరాజ్యపక్షమువా రీనిబంధనకు సుముఖులు కాలేదు. స్వరాజ్యపక్షేతరలగువారిలోగూడ విధిగా వడికితీరవలయు ననియు వడు కనివారు కాంగ్రెసు కమిటీలలో నుండరాదనియు విధించు తీర్మానమునకు చాలమంది వ్యతిరేకులుగలరు. అందుచేతనే 62 గురే ఆతీర్మానమునకు సమ్మతలనిచ్చుటయు 67 గురే వ్యతిరేకించుటయు దట్టించినది. ఇక స్వరాజ్యపక్షము సభనుండి వెడలిపోయినది. మహాత్ముడు జంకలేదు! మహాత్ముడు దేశమునకు ప్రాయశ్చిత్తము చేయవలెనను. దేశీయులు స్వాతంత్ర్యము సొందవలయునన్న పరిశుద్ధులు కావలయును. ఆపరిశుద్ధులకు బ్రథమపరమ రాటముత్రిపుట. రాటముత్రిపునిదే స్వరాజ్యము రాదని మహాత్ముడు. మూడుసంవత్సరములనుండి ఘోషించుచున్నను "ఖద్దరు ఖద్దరు" అని నిత్యము ఘోషించుచున్నను ఖద్దరువ్రతము సంపూర్ణవ్యాప్తి గాంచలేదు. అందుచే ఖద్దరు నియమమును వ్యాప్తిచేయ మహాత్ముడు నిశ్చయించి ప్రతిరోజును కనీసము అరగంట యావద్దార్శభూమిలో నున్న కాంగ్రెసు ప్రచారకులు వడికితీరవలయు. న ను ని య మ ము కావించెను.

నిజముగా స్వరాజ్యపక్షము ఈ నియమమున కంగీకరింపకుండుటలో ఆధ్వర్యము లేదు. "పడుకుట" విషయములో స్వరాజ్యపక్షమునకు భేదముండునని స్వరాజ్యపక్షము నాశ్రయించువారు పెక్కురుండఁబోయిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారికి గల భేదముక్కడే. కాసనసభలలో బివేళించి ప్రతిష్టాభినయముకావించుట. ఇదివచ్చు తక్కిన యావత్కార్యక్రమమునందును... చివరలు విశజకండుట. పాఠశాలలు విసజకండుట—ప్రభుత్వ స్కూలుసాసములు విసజకండుట, మొదలగు వివాదకార్యక్రమమునందును పంచాయితీ కోర్టులు స్థాపించుట, రాటము వడుకుట మొ॥ నిర్మాణకార్యక్రమమునందును ఏకగ్రీవము భక్తి యుండుట స్వరాజ్యపక్షసిద్ధాంతములకు వ్యతిరేకమునని యట్టి స్వరాజ్యపక్షమునందు మేము చేరజాలమని మొదలునుండియు జెప్పచునే యుంటిమి. ఖద్దరునే ధరింపజాలవారు స్వరాజ్యపక్షములో జేరట ఆపత్తుమునకు గౌరవముకాదు. కాసనసభలలో బివేళించుటకూడ లోపలనుండి బహిష్కారము కావించుటకేగాని సాయముచేయుటకూడదు. అందుచే స్వరాజ్యపక్షము నిజముగా నిర్మాణకార్యక్రమమునకు వెన్నెముకయగు రాటమువడుకు విషయములో వ్యతిరేక భావము కన్పరచుట సమంజసము కాదు.

అయినను స్వరాజ్యపక్షము రాటము విషయములో నిరసనభావము చూపించినది. మహాత్ముడు జంకలేదు, మార్పు వలదనుపక్షమువారిలోగూడ "నిర్బంధముగా వడుకువలయు" నను నూత్రిముగనకు వ్యతిరేకులు పెక్కురు గలరు. అయినను మహాత్ముడు జంకలేదు. తుట్టుకుదకు స్వరాజ్యపక్షము సభ నుండి వెడలిపోయిరి. స్వరాజ్యపక్షము వెడలిపోవుట విచార మైనను నా కేమియు జలనము కలుగజేయజాలదని మహాత్ముడు ధీరప్రవృత్తితో జెప్పెను. తీర్మానమునందు జయము మహాత్ముడే కాంచెను. బలవంతుడగు మహాత్మునకు పరపక్షబలమును గుఱించుటలో ఈదైనవారు లేరు. బలవంతుడగు స్వరాజ్యపక్షమును తనలో నిమగ్నుకొనవలసిన యనసరముం గలిపించెను. స్వరాజ్యపక్షము త్వణికరింపదగినదాదు. అభిప్రాయ భేదమా కేవలము తాకిముఱివగు గల్పించు నన్నదికాదు. ఇట్టి సంధర్భములలో అహంకారపేరితు లగు అల్పులు త్వణికరించి రెండవ పక్షమును నిరసించి తొలివేయఁజూచుట సహజము.

"మాకేమి రాజీయేమి?" యని తిరస్కరించుట సహజము కాని మహాయోధుడు గాంధీమహాత్ముడు రాజకీయచతురుడు. ధర్మజ్ఞుడు. మనఃపూర్వకముగ అభిప్రాయభేదములుగలవు. బలవంతుడగు స్వరాజ్యపక్షబలమును పోగొట్టుకొనుట రాజనీతియా? అని విచరించెను. మహాత్మునకు ధర్మము పోషవలసినది. "ఆపత్తుమునుగూడ నీలో ఇచ్చివేయుము" అని యంతరాత్మ ప్రభోధించినది. మహాత్ముడు స్వరాజ్యపక్షమును జేదీసి తనలో నిమగ్నుకొనెను. నేడు రెండుపక్షములు పరస్పరనాశకములుగాని యుద్ధకార్యక్రమములు నిర్వించి ముందునకు పరస్పర విశ్వాసముతో బోవుటకు మార్గమేర్పడినది. స్వరాజ్యపక్షము మహాత్ముని ధర్మముక్తియను వచ్చినది. స్వరాజ్యపక్షము మహాత్ముడిచ్చి ప్రాయశ్చిత్తము నందుంగాక! బివేళవస్త్రములు ధరించువారిని తనలోనుండి వెడలగొట్టునగాక! పార్టీ సుచేయు లాయర్లు తనలోనుండి వెడలగొట్టునగాక! గత రెండు వత్సరముల వ్యర్థవాచములు తిరిగి తల యెత్త నీక మార్పువద్దను పక్షముతో గలిసి పనిచేయుంగాక! మహాత్మునకు జయమునగాక! (స్వరాజ్య పత్రిక.)

సంస్కరణవిచారణసంఘము

అల్లాబాదు, జూలై 5:—సంస్కరణ విచారణ సంఘమువారు అగస్త్య మొదటివారములో, నీక్షాలో సమావేశమై ఆనలయంతయును విచారించుచునేయుండురని పంపిన పత్రిక చెప్పుచున్నది.

దేశీయమహాజన సభాధ్యక్షత

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారు మహాత్మునే ఎన్నుకొనిరి

నేడు (7-వ తేది) జెజవాడలో జరిగిన ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘసభలో కాంగ్రెసుమహాసభకు గాంధీమహాత్మునే అధ్యక్షునిగా నెన్నుకొనవలెనను తీర్మాన మేకగ్రీవముగా నామోదించబడెను. (ఆ. ప్రె)

చైతన్య సత్కారము

పూర్వాచారుల ఆశీర్వాదము

కొందరుగుండాలు వలంటీరులు కొట్టిరని మహాత్ముని సందేశములలో నున్నందున తమకు గుండాని పిలవబడవలసిన కరమని ఆక్షేపించవలెనని పూర్వాచారల సభలో తీర్మానింపబడెను.

5 వ తేది సత్కారము

5 వ తేదిని ఉత్తరవిధిని డాక్టరు పి. ఎస్. నారాయణ (ఒకవిజవాడెద్దుడు. నెడుగుంపగ్రామ వాస్తవ్యుడు) గారుగూడ సత్కారము మొనరించెను.

చార్లస్టన్ము

4వ తేది మొదలు పూర్వాచారవలంటీరులు బౌద్ధవ్యభివృద్ధి పనులను మానివేసిరి. గోపాలపిళ్ల అనువలంటీరు చువడు పూజానుండి వచ్చుచుండ చైకంఠాత్తరభాగమున 1½ మైలుమార్గమున యిద్దరుతుంటరు లలినిని కొట్టిరి. తిట్టిరి, ఖద్దరుతుంటరు తీసికొని పోయిరి. అని మాత్రము సత్యాగ్రహ ప్రకటన సంఘమువారు ప్రకటించిరి.

క్రొత్త వలంటీరులు

ఎం. కుమారనుగారు కన్నునూగునుండి రైలుదారినుండ కాలినడకకు ఎర్పాకులవచ్చి అటునుండి త్రిపునీశురా మీదుగావైకంఠవచ్చి వలంటీరుగాచేరెను. ఇతడు 200 మైళ్లమార్గమును నడచియేవచ్చెను. చెరుక నీతడు నాగపూరుగూడెట్టి సత్యాగ్రహ మొనరించెను. నాదగ్గర డబ్బులేదు. ఒకపూట తన ఒకపూట తినకవానలో తడుస్తూ కళ్ళికోడవరహ సచ్చిన్నాను. అక్కడ ఒకన్నే హితుడు రబ్బునుగడ్డనిచ్చినాడు. అని యితిహాస తెలిపెను.

నవర హిందూసంఘము

ఈజేరుతో నొక సంఘము నేర్పించి సంస్కరణ నెదింపవలెనని చైకంఠాను పెద్దల్లిలోను పూర్వాచారులు కొందరు సభలుచేసి తీర్మానించిరి. 42 మంది ఉపసంఘముగా నేర్పరచిరి. తమకుండు ఎజవాలు గతరాత్రితిట్టిగని అక్కలో నొక వృద్ధుడు నాయకు డెలిపెను. (ఆ. ప్రె)

అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘము

అహమ్మదాబాదు సభలు

అమోదింపబడిన తీర్మానములు

భారత కాంగ్రెసు కార్యదర్శి లీటీర్మానము
నిటులు ప్రకటించిరి

1 నూలు వ దు కు ట

(1 వ భాగము)

1. స్వరాజ్యస్థాపనమునకురాటమును దానిపై చేతితో వడికి నేసిన ఖద్దరునుతప్పనిసరియని తలంపబడినను, కాననోల్లంఘనము ప్రారంభించుటకు ముందుగా ఈవరతులనంగీకరించుట యవసరమని తలంపబడినను, దేశమంతటను కాంగ్రెసు సంఘమునందలి సభ్యులు ఇంతవరకు నూలువడుకు విషయముననుపేక్షవహించియుండిరి. ఆకారణముచేత, కాంగ్రెసుసంఘము లందు ప్రజానియోజితసభ్యులయినవారందరను జబ్బుచేసిగాని లేక దీర్ఘప్రయాణము జేయుటవలన, మున్నగు కారణములచేత పీలుగాకపోయినతప్ప ప్రతిరోజును ఒక అరగంటయైన నూలు వడుకువలెననియు, ప్రతిసభ్యుడును 1924 ఆగష్టు 15 తేదీలో పుగాను ఆపిదప నెలనెలకును, సమముగా మంచిపురియుండునటుల స్వయముగ వడికిననూలును 2 వేల గజములకు తక్కువ గాకుండ అఖిలభారతఖద్దరుసంఘకార్యదర్శిగాని ఆయననియమించిన మరెవ్వరికిగాని పంపవలయును. ఈపంపవలసినంత నూలును పంపవలసిన తేదీనాటికి ఏసభ్యుడుగాని పంపనియెడల నేదో ప్రత్యేకకారణములచే ఆటంకముగల్గినదప్పు ఆయనసభ్యత్వమును వదులుకొన్నటుల భావింపబడును. అందువలన గలిగిన ఖాళీ మామూలువిధముగనే నింపబడును. ఈవిధముగ సభ్యత్వమును గోల్పోయినసభ్యుడు వివిధసంఘములయొక్క లొక్కసారి జరుగు లోపల మరల నెన్నుకొనబడడు.

2 వ భాగము

నూలువడుకుటకు విధిగా జేసినతీర్మానములోనిశిక్షార్థము ముగలవాక్యమునెడ తమ యసమ్మతిని దెల్పుటకై కొందరు సభ్యులు సభ జరుగుచుండినపుడు వెడలిపోవుట యవసరమని తలంచుటచేతను, ఇంతేగాక ఆ శిక్షార్థవాక్యమునకు 67 మంది అనుకూలురుగను 87 మంది ప్రతిహేతురుగ నుండుటవల్లను, ఆ వెడలిపోయినవారుగూడనుండి ప్రతిహేతురుగ వోట్ల నిచ్చినయెడల తీర్మానమందలి శిక్షార్థవాక్యము అపజయ మందునుగావునను, ఈ సంఘమువారు ఆ శిక్షార్థవాక్యమును తొలగించుట భాగ్యమనియు, యుక్తమనియు, ఆ శిక్షార్థవాక్యము లేకుండ తీర్మానమును మరల దృఢపరచవలెననియు తలంచుచున్నారు.

(2)

అజ్ఞోల్లంఘకులు

ఏ దైన నిట్లు చేయవలసినదని సలహానిచ్చుటకు నియమింపబడిన సంఘములు కార్యాలయముల ఆజ్ఞను సరియైన విధమున కొందరు నిర్వర్తించుట లేదని యీసంఘమువారి దృష్టికి దెచ్చుటచేత, అట్లులంఘించిరిని ఫిర్యాదువచ్చినవారి విషయములో ఆయా రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘ కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు తీసికొనవలసిన చర్యను డిస్క్రికు చేయుటగూడ జరుపవచ్చును. కేంద్రసంఘగాని ఆవక్షమగుగాని ఫిర్యాదు జేయునెడల రాష్ట్రీయకార్యనిర్వాహకసంఘము దీనిని కొనుచర్యను, ఆఫిర్యాదు జేసిన సంఘలకు నిజీవివరలయినవి యీ కమిటీవారు తీర్మానించుచున్నారు. ఏ దైన ఒకసంఘ యంతయు ఆజ్ఞనుల్లంఘించునెడల దానిపైసంఘ జనపవలసినచర్యను సదుపాయమును.

(3)

ప్రతినిధులకు విన్నవము

పంచవిధబహిష్కారము అనగా విదేశీపుగడ్డ, ప్రభుత్వ న్యాయస్థానములు, విద్యాలయములు, విరుదములు, కాననసభలు వీని బహిష్కారమును, కాననసభల విషయములో కాకినాడతీర్మానమునకు భంగముగలగు కుండను, ఖద్దరును ఉపయోగింపవలసిన దనియు ప్రచారము జేయవలెననియు కాంగ్రెసు కార్యవిధానమునందు భాగములగు నున్నచను విషయమును అఖిలభారతకాంగ్రెసుసంఘము కాంగ్రెసు వోట్లద్వారా దెచ్చుచున్నది. అందుచేత కాంగ్రెసు విధానమునందు నున్నచను గల కాంగ్రెసువోట్లద్వారా కాంగ్రెసు

సంఘలకు ఈచెప్పిన పంచవిధబహిష్కారములను కాకినాడ తీర్మానమునకు భంగము వచ్చుచున్నయందులోతప్ప అనుష్ఠింపని వారినిన్ని, చేతితో వడికి నేసినఖద్దరునే ధరింపనివారినిన్ని ఎన్నుకొనకుండుట భావ్యమని తలంచుచున్నది. కావున కాంగ్రెసునందు ప్రజానియోజితసంఘములందు సభ్యులుగ నుండి యిట్లే బహిష్కారముల నాచరింపనివారు తమస్థానములను వీడవలెనని ఆ. భా. కాంగ్రెసుసంఘము కోరుచున్నది.

(4)

హత్యల ఖండనము

గోపినాథసాహా, అర్జున్మండే హత్య గావించినందులకు

ఆ. భా. కాంగ్రెసుసంఘము విచారముచెల్పుచు ఆహతుని కుటుంబమునకు సహకార్యవసతుల బంపుచున్నది. ఈహత్య జేయుటకు చోదకమైనది దేశమునందలి ప్రేమయే యంత అపమార్గమున బోయినను కారణమని బాగుగాచెలసినను దీనినిన్ని యిట్టిరాజకీయోద్దేశ్యములతో జేయు హత్యలనున్న ఆ. భా. కాంగ్రెసుసంఘము దృఢముగ ఖండించుచు అట్టికృత్యములన్నియును కాంగ్రెసు అహింసమార్గమునకు ఆసంబద్ధములని యభిప్రాయపడుచున్నారు. ఇట్టి కృత్యములవలన స్వరాజ్యమునకై జరుగు నభివృద్ధి మందగించుననియు, పరిశుద్ధమగు త్యాగభావమును రగుల్కొల్పునని ఆ. భా. కాంగ్రెసుసంఘము తలంచుకాననోల్లంఘనప్రయత్నముల నడ్డగించు ననియు, యీశాసనోల్లంఘనమును ప్రశాంతపాతావరణ మున్న నే నడుప సాధ్యమగుననియు యీసభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

(5)

సిక్కుల నభినందించుట

తమ మతస్వత్వముల రక్షించుకొనుటకై సిక్కులు చేయుచున్న అద్భుతత్యాగమును ప్రశంసించుచు, జైయిలో ప్రారంభముగ అనవసరముగ, అనగత్యముగ కాలివచ్చుట వారు చూపిన తైర్యమును కాంతైర్యమును యీ ఆ. భా. కాంగ్రెసు సంఘమువారు రభినందించుచున్నారు.

(6)

నల్లమందు — ప్రభుత్వవిధానము

భారతప్రభుత్వవిధానమువారు నల్లమందువిషయమున నడుపుచున్న విధానము భారతదేశముయొక్కయు యితర దేశములయొక్కయు డేమునునకును నైతికభాగ్యమునకును విరుద్ధముగనున్నదని ఆ. భా. కాంగ్రెసుసంఘమువారు తలంచుచున్నారు. ఇంతేగాక రెవిన్యూకొరకు జేయు నల్లమందు వ్యాపారమును పూర్తిగా మానివేయుట భారతీయుల కిష్టమనియు, భారతదేశమునకు మందు అక్కరలకు గావలసినదాని కన్న యెక్కువగా తయారగుచున్నదనియు గూడ నభిప్రాయపడుచున్నారు.

ఆసాము ప్రజలకు గల నల్లమందు అభ్యాసమునుగూర్చియు, నల్లమందు విషయమున ప్రభుత్వవిధానమువలన ఆసాము ప్రజలకుగల్గునట్లగుచున్న గూర్చియు విచారించుటకు ఆ. భా. కాంగ్రెసుసంఘము సి. యఫ్. ఆంధ్రాసుగారిని నియమించుచున్నది. ఇందులకు వలయు యేర్పాటులను జేయుటకు వర్కింగు కమిటీ కధికార మిచ్చుచున్నది.

(7)

విదేశములందలి భారతీయులు

ఇండియానుండి కూలివనికై వలసపోవు భారతీయుల విషయమై ఆంధ్రాసు, చతుర్వేదిగారలు ప్రకటించిన నికేదికను జదివినపిదప అందు నూచింపబడినటుల పోల్చి ద్వీపకల్పమునకును సింహళమునకును అవసరమైనయెడల రాయబారమును బంపుటకును, యీరాయబారమువిషయమున యితరసంఘ సహకారమును గోరుటకును ఆ. భా. కాంగ్రెసుసంఘము వర్కింగు కమిటీ కధికారిమిచ్చుచున్నది.

(8)

తీర్మానముల నుపపాదించువిషయము

(అ) భారత జాతీయమహాసభలో ప్రతినిధులను రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘములవారును తీర్మానము నుపపాదించగోరెనచో మహాసభకూడుటకు కనీసము పదిరోజులకు తక్కువగాకుండు వ్యవధియుండ కార్యదర్శులకు చేరునట్లు పంపవలెను. కార్యదర్శి వారి నవగతము చేసికొని విషయనిర్ణయసభలో నుపపాదించవలసిన చిత్తుతీర్మానమున చేర్చవలెను.

(ఆ) అచ్చుచేయబడిన చిత్తుతీర్మానముల బాబిలాలోచేరని తీర్మానములపై 50 మంది ప్రతినిధులుగాని 20 మంది భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులుగాని సంతకములు చేయవలెను.

లోకమాన్య లేలను మహారాజు

పూనాలో శిలావిగ్రహము

బొంబాయికిల్ని వానుగారిచే లోకమాన్యనిరూపము (పూర్తికొలత) గల పాలరాతి విగ్రహము చేయబడినదిగాన దానిని పూనానగరమున మ్యూనిసిపలు మార్కెటులో ఈనెల 22 వ తేదీని తెరువవలెనని యీనెల 4 వ తేదీని ఎన్. సి. కల్కరగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగిన పూనామ్యూనిసిపలు సంఘ (జనరలుబాడీ) సభలో తీర్మానింపబడెను. ఇందుకు గాను మ్యూనిసిపలునిధినుండి ద్రవ్యము నెంతమాత్రమును వ్యయపరుపగూడదని దొరతనమువారిది వరకే ఉత్తరువు పంపిరి. దీనికొరకు శిల్పికి 16 వేల రూపాయ లిచ్చుటకు నిర్ణయించి 6 వేల నిదివరకే యిచ్చిరి. ఆమెత్తమును వసూలుచేయుటకు దొరతనమువారు దావాచేసిరి. ఈకారణమువలన పూనా జరుగునేమోయని మిగతా 10 వేలరూపాయలను యిచ్చుట బదులిచ్చుటకు కేసరి, మహారాష్ట్రప్రతికాధికారులు పూనాకొని వ్రాసిన లేఖ వాసభలో చదివిరి. దీనినిగూర్చి పౌరులందరి ఆమోదమును బడయుటకు నిశ్చయింపబడెను. భారామతప్రధానగురువు పూనాకు వచ్చినపుడు ఆయనకు సన్మానపత్రమును సమర్పించుటగూడ తీర్మానింపబడెను. (అ|| ప్రె||)

తారకేశ్వరము

గవ్వరుగారి ఆక్షేపణలు

“తారకేశ్వరసత్యాగ్రహమునుగూర్చి తెంగాలుగవ్వరుగారు చేసిన ఆక్షేపణ లక్షమతము. గవ్వరులవంటి ఉన్నతోద్యోగు లిదివర కెన్నడునుటులనన్ను దూషించియుండలేదు. మనమతవిషయములలో నిట్టిఉన్నతోద్యోగు లిటుల కల్పించుకొనగూడదని జోకయులు స్పష్టపరుపవలెను” అనికోరుచు దేశబంధుదాసుగారు సంతకముచేసి వ్రాసినలేఖ ఫార్వర్డుపత్రికలో ప్రకటింపబడెను.

5 వ తేదీ అరెస్టులు

5 తేదీని 16 గురిని అరెస్టు చేసి నెరంపూరు పంపిరి (అ. ప్రె.)

బొంబాయిగవ్వరు — సింధుపర్యటనము

కరాచీ, జూలై 5:- నేడు కరాచీ ప్రభుత్వమందిరమునరడి ప్రకటింపబడిన ఒకప్రభుత్వప్రకటనలో బొంబాయిగవ్వరు లేడివిల్లసతోబాదా కలిసి వచ్చే డిసెంబరు 10 లేడివలకు సింధుదేశమున ప్రయాణము చేయుననియున్నది. గవ్వరు డిసెంబరు 10 లేడిఉదయం నముద్రముమీదుగా కరాచీచేరును. అక్కడినుండి వీరు మరుసగా ఖయరూరు జాకోకాబాద్, సుక్కార్, లారానా హైద్రాబాదులకు వెళ్లి తిరిగి 20 లేడినాటికి కరాచీవచ్చి తిరిగి సముద్రముమీదుగా ప్రయాణమునకు బయలుదేరుదురు. ప్రెసింధుజిల్లాలకు సుహృదువద్దను, క్రింది సింధుజిల్లా హైద్రాబాదువద్దను బాయింట్లద్వారా జరుగును. అ||ప్రె||

క్షుమన విషయనిర్ణయసంఘమునా రట్టితీర్మానములను చర్చింపగూడదు.

(9)

కోశాధికారి

వల్లీ లక్ష్మణసీనాపూర్వారి రాజీనామా ఆమోదింపబడెను. నేటు జమునాబాలు బజాజుగారు కోశాధిపతిగా నుండి వ్యవహారములను జరుప ప్రార్థితులు.

నేటుబజాజు, రేవాళంకరు జగజీవను జమేరీగార్లు అటారనీగాని అటారిసీలుగాని నియమించవలెను. బజాజు, జమేరీగార్లకు తిలవస్యరాజ్యనిధి మున్నగువాని పట్లగల అధికారములయను అటారిసీలకుగూడ నుండవలెను గాని కోశాధిపతుల బాధ్యతమాత్ర మేమియును తగ్గగూడదు. జవారిగార్లే పనిచేయు కోశాధిపతిగా నుండవలెనని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

(10)

భారతకార్యసంఘము ఎన్నికలు

నాంధ్రమహాత్ముని భారతకార్యసంఘమున కెన్నుకొనడమైనది.

కార్యదర్శి

సంతకము

22-1-24

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము

పట్టపదానమహోత్సవము

కలకత్తా, 5 జూలై:—కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ పట్టపదానమహోత్సవ సమయమున నేటిసాయంత్రము నైట్ల రంగు గవర్నరుగారు పట్టపరీక్షలో కృతార్థులైన యేడనిమిది వందలమందికి పట్టముల నొసగెను. వారిలో 20 మంది స్త్రీలు గూడనుండిరి. పరీక్షలో కృతార్థులైనవారు 800 మందిరాలేదు.

గవర్నరుఉపన్యాసము

దీర్ఘమైన ఉపన్యాసము నొకదాని నియ్యకు లెట్లను ప్రభువు కీ! కీ! సర్. ఆఫ్ యో ఘోషాభి, సర్. ఆఫ్ యో ఘోషాచారి, డాక్టరు డూన్ గార్లవిషయమై ప్రశంసావాక్యముల ను పల్కినను. వైసువాస్యలకు బాబు భూపేంద్రనాథబాబు గాంధీజిబ్బుగానుండి రానందుకు విచారమును తెలియపరచిరి. విశ్వవిద్యాలయమును గురించి చెప్పుచు దానియొక్క భావిని తి ఏమియున్నట్లుముగా లేదనియు సరియైన అధికారి లేకున్న యెడల యింకను చిక్కులు కలుగవచ్చుననియు, కాని గవర్నరు గాని ఛాన్సెలరుగాని తనకు విశ్వవిద్యాలయముతో గల సంబంధమును బట్టి ఒక స్పష్టమైన విషయమును తాము చెప్పగలుగుమననియు గవర్నరు చెప్పెను. సాధ్యమైనంత త్వరలో విశ్వవిద్యాలయము చిక్కులన్నింటిని వదలించుకొని బయట పడుటకు విశ్వవిద్యాలయమునకును ప్రభుత్వమునకును హాసంబంధములను తుదుర్బుటకును, వానిరెండింటికిని పరస్పరముగల నమ్మకముమీదనే ఆర్థిక పరపరివాహారము జేయుటకును సహాయముజేయుటయే గవర్నరుగారి కోరిక. విశ్వవిద్యాలయ బడ్జెటులో కనబడిన దిగుబాటును పూర్తిచేయుటకు కారు పూనుకొనిరి. ఈసంవత్సరము బడ్జెటులో దాని విషయమై యేర్పాటు లేమియు కనబడకపోవుటకు కారణ మేమన వారికి అప్పులమొత్త మెంతయున్నదో దానివివరములను తెలిసికొనుటకు వారు కనిపెట్టుకొని యున్నారు. బెంగాలు ప్రభుత్వము తన విశ్వవిద్యాలయములకు సహాయము చేయజాలదనిగాని, తాను చేయుచున్న సహాయమునకై విద్యార్థులనుములలో స్వార్థంత్ర్యమునుసంపదలంబనదనిగాని యెవ్వరును తలంపరాదు. ఇట్టి చూచనలు వేసికొని ఆధారములేదు.

పోస్టుగ్రాడ్యుయేటుకాళి విషయమై సర్ ఆఫ్ యో ఘోషాభి ముఖ్యీ గారి జ్ఞాపకార్థము యాశాభిరతు స్థాపించిననిధి నిజముగా వారికిజ్ఞాపకచిహ్నమునని గవర్నరు చెప్పెను. ఇందులో ప్రభుత్వమువారు తమ పాలిచ్చుటకు వెనడియరు. కానిముందు రాజోవుకొన్ని సమస్యలలో పోస్టుగ్రాడ్యుయేటు కాళికు ప్రభుత్వమువారి సహాయమేమియులేక స్వతంత్రనిధులుండుట సర్ ఆఫ్ యో ఘోషాభి కోర్కెయైయుండ వచ్చునని గవర్నరుగారినిరి. సెనేటులోని ఆఫ్ యో ఘోషాభి మెమోరియలు కమిటీ వారడుగు ప్రతివిషయమునను నెచ్చుసమాధానము చేత యావిషయమై బంగాళాదేశాధిపతయ పెట్టున్నది కాలానుసరణిని తెలియగను. సర్ ఆఫ్ యో ఘోషాభి మార్గదర్శకత్వము క్రింద విశ్వవిద్యాలయమువారు ఉన్నత విద్యాభ్యాసమునకై చేసినయేర్పాటులను, గట్టిపరచుటకు హాకారము చూపవలసినదనియు యాయేర్పాటులేనిమీదనైతే ఆధారపడియున్నవో వానినిబాగుగా పరీక్షించి లభ్యపరచుటయే ముఖ్యవిషయమని జ్ఞాపకముం చుకొనవలసినదని గవర్నరు ఉద్ఘోషించెను. ఈగొప్పవిషయమున్నకు ధనముకూడ కావలసియుండును. ప్రభుత్వమువారు తమ భాగమును తామిత్తురు. కాని ధనము మాత్రమే చాలదు ఇందులోమనము కృతార్థులము కావలెననియు తక్కిన విషయములన్నియు కట్టిపెట్టి మన శివరికి బాధ్యులమో అట్టివిద్యార్థుల తే మముమాత్రమే ఆలోచింపవలెను.

విద్యార్థులను సంబోధించుచు వారందరును సంఘసేవ చేయవలసినదని గవర్నరుచెప్పెను. ఇంతవర కేమియును చేసి యుండకపోయినవత్తుమున తాముండుస్థానమున ప్రజాభిప్రాయము నేర్పరచుటకైన తంటాలు పడవలెనని చెప్పెను. ప్రతి రాజకీయ, సాంఘిక ఉపద్రవములను గొట్టుకొని పోకుండు మీదప యమై మీరలో చిందుకొనగలకై కి విద్యయొసంగియుండెనని లెట్లనుప్రభువు చెప్పెను. (ఆ. ప్రె.)

బాబ్బిలి దివాను

కోయంబత్తూరు, 4 జూలై:— రైల్వే కలెక్టరు రావు బహదూర్ యస్. యె. వి. రాజాచార్ గారు బాబ్బిలి దివానుగా నియమింపబడిరనియు వచ్చేవారములో చార్జీ పుచ్చుకొందురనియు తెలియజున్నది. (ఆ. ప్రె.)

లాహోరులో యెండవేడిమి

మనుష్యులు చనిపోవుట

లాహోరు, 5 జూలై:— కడచిన రెండువారములనుండి లాహోరులో యెండవేడిమి మిక్కుటముగా నున్నది. నగరములో అచ్చటచ్చట కొంతమందికి వడదెబ్బకూడ తగిలినది. ఆంధ్రాలానుండి వచ్చు దీ గు వ ప్యా సెం జ రు బ ం డి లో యిద్దరు మూడవతరగతి ప్రయాణికులు చనిపోయినట్లు నేడువార్త వచ్చినది. వీరుగూడ ఎండవల్లనే చనిపోయిరట.

కాల్కుకొనన విటీషు కాంసలుకు నయమగుచున్నది. సిమ్లా, 5 జూలై:— క్రొత్తగా తన్నుతానే కాల్కుకొన్న జలాబాదువిటీషు కాంసలు ఖాన్ సాహెబు సయ్యద్ మహమ్మద్ షాహ్ నయముగా నున్నదని తెలియజున్నది. ఈయనదయమున వారికేరములో ఉష్ణము సరిగానున్నది. అతడు బ్రతుకునని వైద్యులు ఆశించుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

కాగితపు గుజ్జుకు రక్షణ

సిమ్లా, 5 జూలై:— కలకత్తా యిండియను కాగితపుగుజ్జు కంపెనీ ప్రతినిధి మూరుగారు టారిఫుబోర్డులో కాగితము మీదనేగాక కాగితపు గుజ్జుమీదకూడ నూటికి 15 నుండి 25 వరకు దిగుమతి పన్నును చెప్పజేసి రక్షణనొసంగవలసినదని కోరెను. ఈకంపెనీవారు పెరుగుగుజ్జుతో కాగితమును తయారుచేయుదురు. పెరుగుగుజ్జుతో నాణ్యమును కాగితమును తయారుచేయుటకు పీలగనని సాక్షిచెప్పెను. వార్తాపత్రికల కుపయోగింపబడు కాగితములపై యింతచెప్పినప్పుడు పనికిరాదన్న నూచనకు సాక్షి అభ్యంతరము చెప్పలేదు. కాని కామగారివలెనే యిటువంటి కాగితము లైసెన్సుములకముగ దిగుమతిచేయవలెనని చెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా, 5 జూలై:— గవర్నరు సర్ జార్జ్ ఫర్గ్యూసన్ కలకత్తానుండి సభాకాటన నిన్నరాత్రి బయలుదేరెను. (ఆ. ప్రె.)

సిమ్లా, 5 జూలై:— సెలవుపట్టుకు కడసారి ఆహ్వానింపబడిన ట్లయిన రాలిక్ సమప్రభువు జూలై చివరకు కొద్దిరోజుల సెలవు మీద యింగ్లాండు పోవుదురని తెలియజున్నది. (ఆ. ప్రె.)

ఉదకమండలము

ఉదకమండలము, జూలై 4 :— మిలిటరీ సెక్రిటరీ లెఫ్టెనెంట్ కర్నల్ బాల్ ఫోర్డతోను. ఇ.సి. ఉడ్డు వి.సి.యస్. ఆర్టింగు ప్రయత్నము సెక్రటరీతోను తక్కిన పరివారముతోను బయలుదేరి పశ్చిమాంధ్రమునకు పోయియున్న గవర్నరు దంపతులు నేడు మధ్యాహ్నము 12.30 నిమిషములకు ఉదకమండలము వచ్చిరి.

మమరాగు ఎట్టేట్టులాండుఆత్మను చూచి శవరించుటకు ఏర్పాటు చేయబడిన కమిటీవారు చెన్నపురిలో జూలై 28, 30 తేదీలలోను ఆగస్టు 1 తేదీనాడును కలిసికొనెదరు.

నీటిపారుదలవిల్లు సెలవు కమిటీవారు జూలై 25, 26, 27 తేదీలలో కడసారి కలిసికొనెదరు. (ఆ. ప్రె.)

రైలుబండి పడిపోవుట

సేలం, 5 జూలై:— కాలికట్టునుండి జోలూరుపేట పోవుచున్న గుడ్డుబండి మోరాపూరువద్ద పడిపోయెను. ఇంజనుతోకూడ మూడుబండ్లు బ్రదలైపోయెను. ప్రధానబాటకు అటంకము కలిగినది. 10, 9 తపాలు మోరాపూరువద్ద అద్దరికి చేర్చబడినవి. ఉదయం 9 గంటలకు సహాయ స్పెషలు సేలం నుండి మోరాపూరుకు బయలుదేరెను. 10, 12 మెయిలు మోరాపూరు వద్ద నాలుగు గంటలు నిలిపి నేయజును. తిరుచనాపల్లికి పోవు యాగోడ్డు ప్యాసింజరు బండిందుకొను ప్రయాణికుల కిప్పండి లేకుండుటకై సేలంనుండి ఉదయం 9 గంటలకు ఒక స్పెషలుబండి పోదనూరుకు బయలుదేరెను. 44, 45, 46 బండ్లనుడుచుటలేదు. నెం 20, 12 మెయిల్లు సేలంకు 5 గంటలు ఆలస్యముగా వచ్చినవి. ప్రాణాగ్రస్తమేమియు కలుగలేదు. (ఆ. ప్రె.)

సాతంగియన్ రైల్వే

వారపు ఆదాయములెక్కలు

కోయంబత్తూరు, జూలై 4:— సాతంగియన్ రైల్వే కంపెనీ యేడెంట్లు వి. సి. స్కాట్ గారును ప్రధానఅడిటరు యం. వి. ఆమ్మనీగారును ప్రకటించిన జూను 28 తేదీతో ముగిసిన వారమునకు కంపెనీవారి ఆదాయవివరములు:—
ప్రయాణికులసంఖ్య 9,93,476 రు 6,21,588
తీసికొనిపోయిన సామానులు 1,503,405 రు 504,646
తక్కిన ఆదాయములతో కూడా మొత్తం రు 11,85,511
క్రిందటివారమునకు ఆదాయము రు 12,88,894
వారమునకు 1 మైలుకుఆదాయం 588. క్రిందటివారములో 611
యస్. వి. రైల్వే మీటరుబ్రాడు గేజిలు రు 10,63,876
కొచ్చిన స్టేటురైల్వే రు 22,678
మిమనూర్ను స్టేటురైల్వే రు 48,018
పాండిచేరైల్వే రు 8,262
పెరాలంకారికాల్ రైల్వే రు 2,878
జిల్లాబోర్డురైల్వేలు తంజావూరు రు 32,192
కోయంబత్తూరు రు 7,051
సేలం రు 2,881
తిన్నెవల్లి రు 9,285

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుకార్యసాసము-బందరు

సవరణలు
ఈసల నాల్గవతేదీ గడిసిన ఆంధ్రప్రదేశ్ గత పుటలో “తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము బందరు” అను షీర్షిక క్రింద యాక్రింది సవరణలతో చదువుకొనవలెను.
21 పంక్తిలో 1-7-1924 తేదీకి బదులు ది 80-6-1924 అనియు.
22 పంక్తిలో “కార్యనిర్వాహక” అనుదానికి బదులు “సాధారణ” అనియు,
51 పంక్తిలో “దిట్టచి వీరభానువచంద్రయ్య చౌదరి గారు” అనుదానికి బదులు “దిట్టచి వీరభానువయ్యగారు” అనియు మార్పుకొని పాఠక మహాశయులు చదువుకొనవచ్చుటలు.
మారెంపాటి వెంకటకృష్ణయ్య,
సంప్రతికార్యదర్శి.

ఉన్నతో ద్యోగులు:— ఎ. వై. జి కాంబెలుగారు రెవిన్యూడిపార్టుమెంటు ప్రభుత్వకార్యదర్శిగ నియమింపబడిరి.

రాకపోకలు:— కాన్పూరునుండి యం. సింగారజేలు కెట్టిగారు ఆదివారంఉదయం చెన్నపురికివచ్చిరి. గాంధీ ప్రధానశాసనమూర్తి స్పెన్సరు, న్యాయమూర్తులు వాలేసు, మాధవ నూనాయకుగారు జాక్సన్, రేయిలి వాలరు ఆడముగారు చెన్నపురికి ఆదివారంఉదయంవచ్చిరి. మునపవల్లినుండి న్యాయమూర్తి రామేశంగిగారు ఆదివారంఉదయం చెన్నపురికివచ్చిరి. మైకోర్టు రిజిస్ట్రారుబట్టుగారుకూడ ఆదివారంఉదయం చెన్నపురికి వచ్చిరి. ఇంగ్లండుకు వెళ్లి యుండిన మెడికలు కాలేజీ అసిస్టెంటు ప్రొఫెసరు ఆర్. డబ్ల్యు టియస్ తిరుమూర్తిగారు నేటిదినము ఉదయం బొంబాయిమెయిలులో చెన్నపురికివచ్చిరి. ది. బ. కె. నూర్యనారాయణ మూర్తినాయకుగారు హైద్రాబాద్. ఇబ్రహీం నేటుగారు నేటిదినముదయం వచ్చిరి.

భారతి

నచిత్రమాసపత్రిక

ప్రతిచంద్రమాసాదిని ప్రచురింపబడును
సచిత్రమాసపత్రిక-ప్రతినంచిత్రయందును 3, 4 రంగులపటములు కలిగి ఇతర చిత్రపటములతో ప్రచురింప బడును. వాఙ్మయము, చిత్రకళలు, గానము, కథలు, నాటకములు మున్నగు అనేక విషయములతో ప్రతిమాసమునను 200 పుటలు కలిగియుండును.
సంవత్సర చందా రు 6 0 0
అర్ధవత్సరము ,, 3 0 0
విడిపత్రిక ,, 6 10 0
మేనేజరు, భారతి,
తపాలకెట్టె నెంబరు 218 మద్రాసు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 సం॥రం జూలై నెల 7 వ తేది

సోమవారము

మహాత్ముని పర్యటనము

ఆగస్టు 1 వ తేది, లోకమాన్యజిలకు మహాశయని నిర్వాణదినము. ఆదికముననే అసహాయోద్యమము ముగియించెను. భారతవర్షము కరాధీన దృష్టినివదలి, స్వయంసహాయకద్ధతి నవలంబించెను. ఆనాడే స్వరాజ్యము దృఢమైచెను. సంకల్పము పండే తిత్పిడిగూడ గలదు. మహాత్ముల సంకల్పము అమోఘమయినది. ప్రస్తుత కఠినితలు కొంత నిగుత్సాహముగ నున్నన, స్వరాజ్యోద్యమము సఫలముగాంచక మానదు. స్వాతంత్ర్యాభిలాష ప్రజలలో నుడయించిన పిమ్మట, దానిని కొంతకాలము నిరోధింపవలెనుగాని, చిరకాలము నిరోధింపవలెనడదు స్వాతంత్ర్యోద్యమము నేకాలమునందును అణగద్రొక్కుటకు వీలుపడలేదు. ప్రపంచ చక్ర యీ పాశమును నేర్పచున్నది. ఈ సంగతి నెరిగియు పాలకులు వ్యామోహమున బడుచుండుదు. స్వాతంత్ర్యనూరుతము నడ్డగించుచుండుదు. కాని, దానిపరిమళము నాన నేరికి తరమగును? స్వాతంత్ర్యోద్యమము ధర్మకద్ధతుల నవలంబించుచు, సత్యమును అహింసను ఆధారముగ జేసికొనుచున్నపుడు, దానితేజము మరింత వృద్ధియగును. పాలకుల నిరంకుశత్వము బయల్పడును. ఆత్మశక్తి ముందర, తదితరశక్తులు కరువయోగము లగును. ఆధాత్మికశక్తియందు, భారతవర్ష మెల్లపుడును ప్రపంచమునకు మార్గదర్శకముగనుండెను.

పాశ్చాత్య నాగరికము హిందూదేశము నెంతగ యావరించినను, నేడు సముతము గాంధీ మహాత్ముని యవతరణము, ఆధ్యాత్మిక బలసంకద నెంతయు వృద్ధిజేయుచున్నది. మహాత్ముడు రాజకీయోద్యమము నెట్టియున్నత స్థానమునకుదెచ్చెనో, హిందువులకును మహాత్ముడియలకును సఖ్యమెటుల గుఱుచెనో, అధోగతియందున్న నిష్పక్షాతులలో నఖండప్రబోధ మెటుల గావించెనో, స్వశక్తియందు ప్రజల కెట్టిసమ్మోహము గలుగజేసెనో, స్వధర్మానుష్ఠానమునందు ప్రజల నెటుల సుశిక్షితుల గావించెనో, విరాడంబర తిలకమునకు మార్గముల జూపి ఆర్యోద్యమముల నెటుల గాపాడెనో, త్యాగమును కార్యపీఠము ధైర్యతాపాములను దేశమునందెటుల పుగొల్పెనో, ప్రజాసామాన్యమునకు స్వరాజ్యచుభవము గలిగించుట కెటుల పాటుబడెనో, వివరింప నక్కరలేదు. నాగరిక ప్రపంచమీనిషయమును గుర్తించినది. మహాత్ముడు కారాగృహమునకు బోయినవాడిగ, దేశదృష్టి మారుటకు కారణము లేకపోలేదు. మహాత్ముని ప్రేరేపించిన విశాఖాశయములు, మధుగుటయే ఇంకుకు కారణము. అహింసయొక్క సరిహద్దుల నితరులు తిన్నగ గ్రహించకుండిరి. స్వరాజ్యము ప్రజాసామాన్యమున కనుభవము వెనుక బడి, విద్యాధికుల కనుభవము ప్రబలుటచే, శాసనసభల వంకకు దృష్టిమరలెను. క్రమక్రమముగ అసహాయోద్యమము సాకారమునకు చోటిచ్చెను.

గాంధీమహాత్ముడు కారాగృహమును వీడి, స్వస్థదేహుడై, మరిల శంఖములు పూరించెను.

దశదిశలు పిక్కటిలెను. ప్రజలు నిద్రమేల్కొనిరి. ఆత్మపరీక్ష యాంధమయ్యెను. మహాత్ముని శంఖానాదము, కలుపుంకు నూలనోల్పాహమును పుగొల్పినను, నూతనమార్గావలంబులకు వెగటుగ దోచెను. మహాత్ముని వ్యాసములు, సత్యభావ సమన్వితములై, అన్ని మూలలను కదలికబుట్టించెను. అఖలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభలో, ఈ కదలిక రూపముదాల్పెను. చర్చలును, వాగ్వివాదములును మహాత్మునికి వివాదముగలిగించినను, అతని విజయమునకే కారణమయ్యెను. మహాత్ముని పద్ధతులను, ఉపదేశములను మరచినవాకి, మరిల నవి నిజదీప్తితో బ్రకాశించెను. మహాత్ముని యజ్ఞాలను శిరసావహించి, కద్దరు నిర్వాణమునకును, నిర్వాణ కార్యక్రమ నిర్వహణమునకును పాటుబడెదమని, సభ్యులందరును వాగ్దానముజేసిరి. తమ యలసత్వమునకు విచారము జూపిరి. ఎవరి యిచ్చవచ్చినరీతిని వారు చరింపవీలులేక, గురూపదేశముల ననుసరించి నడుచుకొనవలయు నను జ్ఞానమేర్పడెను. నిజనాయకుని యాగమనము, అవిశ్వాసమును పారద్రోలి విశ్వాసమున కెడమిచ్చెను. సంజేహపూరితములైన మనస్సులు, మరిల నిర్మలములయ్యెను. మహాత్ముని యుపదేశమును స్వయముగ వినగలిగిన భాగ్యము, నాయకులకు మరిల తటస్థించెను.

గాంధీసంజేకము స్వరాభివృద్ధికి తోడ్పడక మానదు. లోకమాన్యని నిర్వాణదినమునాటినుండియు, మహాత్ముడు దేశమున మరిల పర్యటనము సలుపునని వార్తదెలుపుచున్నది. అసహాయోద్యమ పునర్విజృంభణమున కింతకన్నను అనుకూలదినముండబోదు. మహాత్ముడు ముందుగ బొంబాయి కార్పరేషనువారి విజ్ఞాపన నందుకుని, అక్కడనుండి పంజాబు సింధుదేశములకు వెడలును. ఈరాష్ట్రములకు ముందుగ వెడలుటకు కారణము లేకపోలేదు. కొంతకాలము పంజాబు సింధురాష్ట్రములలో నలడు నిలిచి బోవును. హిందూమహాత్ముడియ సమస్య యిక్కడ తీవ్రరూపము దాల్చుచున్నది. అనవసరమగు ననమానములును, కలహములును ప్రబలియున్నవి. ఇరుపక్షముల నాయకులును ద్వేషాగ్నిని చల్లార్చుటకు మారుగ, దానికి సమిధల నెగద్రోయుచున్నారు. రానురాను మరిల ప్రజ్వలిల్లుచున్నది. మహాత్ముడు దెలిసిన యుపదేశము లడుగంటివ. ద్వేషాగ్నిని చల్లార్చుటకు మహాత్ముడిపుడు వెడలుచున్నాడు. మహాత్ముడు విజయము గాంచుననుటకు సందియములేదు. అతనికి గల గుణవిశేషమును గ్రహించుట ముఖ్యము. శ్రేషము గనుపించెడి బాహ్యచిహ్నముల నలడు సరకుగొనక, మతసారము నలడు గ్రహించుటచే, సర్వమతిమలును సత్యములేమని, సిద్ధాంత రూపమున గాక అనుభవపూర్వకముగ కనుగొనగలిగెను.

మతసారమును గ్రహించినవారు, బాహ్యచిహ్నములగూర్చి కలవరపడరు. ఆచారవ్యత్యాసముల గాంచిగాని, సాంప్రదాయభేదముల గాంచిగాని, సాంఘిక వ్యవస్థాంతరముల గాంచిగాని, వారి చిత్తము కలక బారదు. అన్నిమతములందుగల ఏకత్వమే, వారి నెల్లపుడును ప్రోద్బలపరుచుచుండును. అకాలీనాయకు డగు ఫర్రూరు మంగళసింగుగారు, గాంధీమహాత్ముని అహమ్మదాబాదులో నిటీవల సందర్శించిన పిమ్మట స్వయముగ దెలిసిన యభిప్రాయమును పలికించిన, ప్రైసత్వము బోధపడును. జయలులో నున్నపుడు గాంధీమహాత్ముడు పిక్కుమరమునుగూర్చి విశేషముగ చదివెననియు, సిక్కుగురువులవైవ మహాత్మునకు ప్రభువిశ్వాస మేర్ప

డెననియు, మహాత్ముని యాశ్రమములో సిక్కుగ్రంథమును తరుచుగ చదువుచున్నారనియు, మంగళసింగుగారు నడివిరి. అన్నిమతములవారి మధ్య గల వైషమ్యములను బోగొట్టుటకు మహాత్ముని కన్న నెక్కుడుశక్తిగలవారు లేరనుట అతిశయోక్తిగానరదు. మహాత్ముడు తలపెట్టిన కార్యము మహత్తరమగున దయినను, నానావిధకష్టములతోగూడు కొనియెన్నును, ప్రేమాసమన్విత మగుటచే, సఫలముగాంచక మానదు. మహాత్ముని సత్యయత్నముల కెల్లరును తోడ్పడుట యుక్తము.

సత్యసర్వరాజ్యసిద్ధిని గోరడివారు, హిందూమహాత్ముడియసఖ్య మవసరమని గ్రహించకతీరదు. పంజాబు సింధుదేశములనుండి, మహాత్ముడు సంయుక్తరాష్ట్రములకును కలకత్తాకును బోయి అక్కడనుండి మదాసురాజధానికి విచ్చేసి, పిమ్మట బెల్గాం కాంగ్రెసుసభకు బోయెదరని దెలియుచున్నది. బెల్గాంకాంగ్రెసుసభ గూడు లోనల, మహాత్ముని కర్యటనము దేశము నజ్వలంపడేయునని నమ్మెదము. ఆంధ్రదేశమునకు మహాత్ముడు విచ్చేయులోపల, ఆంధ్రులు మానప్రతులై నిర్వాణ కార్యక్రమమును బూర్తిజేసి అతని మానసమును సత్ప్రతిపదుట ముఖ్యము. ఆంధ్రదేశమును హిందూమహాత్ముడియ సమస్య కలవరపెట్టుట లేదు. రాజకీయ విభేదములను అత్యల్పముగ నున్నవి. మహాత్మునిపట్ల ప్రజాసామాన్యమునకు గాఢ విశ్వాసము గలదు. అతని సంజేకము మూలములల వ్యాపించినది. అట్టితీరి మహాత్మునికి స్వాగత మిచ్చుటకు, ఆంధ్రుల ర్హతను గడించవలెను. పూజాసాధిని వసూలుజేసి పాదకట్టము సమర్పించుటయ గాక, నిర్వాణ కార్యక్రమమును నిర్వహించిన కీర్తిని గడింపవలెను. కద్దరు నిర్వాణము విషయమై మరిల సఖండప్రయత్నము జరుగవలెను. రాలుపు ధ్వజతో దేశము ప్రతిధ్వనింపవలెను. మహాత్ముని పర్యటనము సఫలమగుగాక! దేశము నందన్ని సంజేహములును నినర్తియై మహాత్ముని పతాకము వ్యాపించుగాక!

శంకరననాయకుగారి కేసు: బ్రిటీషువారితలవంపులు

లండనులైయు, మార్సింగుపోస్టు మున్నగు కృతకలు శంకరననాయకుగారికేసు తీర్పుజూచి యుప్పొగినను, సిగ్గుచే తలవంచుకొనిన కృతకలు గూడ కలవు. నేషనుకృతికా వ్యాఖ్యానము ఇట్టి భావమును గనుబటుచున్నది. ఇంగ్లండుకు ప్రబల నష్టము గలిగింపవలెననిన, ఈకేసులో నిచ్చినతీర్పు కన్నను అనుకూలమార్గము లేదని, నేషనుకృతికలో సుప్రసిద్ధ విశేషకులగు ఎ.జి. గార్డినరుగారు ప్రయోచున్నారు. పాపము, మెకార్డిగారి తీర్పువై శంకరననాయకుగారిని అప్పీలుగూడ చేయుమనెదలు. ఇంతటితో వివేకమువెచ్చుకొని శంకరననాయకుగారిట్టి ప్రయత్నమును మానివైచెదలు. ఇదివరకే కేసువలన, 12 వేల సవరనులు నాయకుగారికి ఖర్చయ్యెను. ఇంకను బ్రిటీషుకోర్టులలో డబ్బుదండుగ బెట్టుటకు నాయకుగారు హామింపరయిరి. శంకరననాయకుగారి నిశ్చయము, ఆంగ్లదేశావమానమునకు తోడ్పడెనని గార్డినరుగారు లెంపు. పంజాబు ఆఫీసరు లిచ్చిన సాక్ష్యమునందు కలుబల ప్రయోగమును కట్టుదలతో సమరించిరి. డయిల సేనాని చర్య ప్రశంసార్హమని న్యాయాధిపతి యుగ్గడించెను. నేషనుకృతిక యీ విషయమై ఖండిరముగ ప్రాయోచున్నది. నేషనుకృతిక యుద్దేశ్యమునందే, ముస్తూరనర్థముఖాటిలెను. ముందు కంజాబు ఖోర

సంఘటనలు, పిమ్మట డయరు సాక్ష్యము, ఆ పిమ్మట ఓడ్యయరుగారు దెచ్చిన కేసులతో వ్యవహార మంతయు బైకివచ్చెను. విదేశ ప్రభుత్వముద్వారా గాని, బ్రిటిష్ కోర్టులందుగాని న్యాయము జరుగ దని చెలిపిన గాంధీమహాత్ముని సూక్తి నిజమయ్యెనని నేషనుపత్రిక భావించుచున్నది. శంకర నాయకు గారి కేసు ఫలితమువలన, హిందూ దేశమునందు ప్రజల విశ్వాసమును మరల పునరుద్ధరించుట కష్ట సాధ్యమని నేషనుపత్రిక దలంచుచున్నది. మారఁచె స్తరుగార్డియనుపత్రిక ఇంతికిన్న తీవ్రముగ నిరసించి నది. బ్రిటిష్ ప్రతిష్ఠ యడుగంతునని యీ పత్రికలు భావించుచున్నవి. అట్టితల్లిబిటీషు ప్రతిష్ఠను పునరుద్ధరించుటకు మార్గమేమి? ప్రజలు కోల్పోయిన విశ్వాసమును తిరిగి నెలకొల్పటకు మార్గమేమి? సత్వంస్వరాజ్యప్రదానమే మార్గము. ఈసంగతిని గ్రహించక బ్రిటిష్ పత్రిక లూరక విల పించిన ప్రయోజనము లేదు.

కర్జును ప్రభువుగారి దాడి

కర్జును ప్రభువుగారు హిందూ దేశముపై మరల ధ్వజమెత్తుచున్నారు. ఇటీవల నొకచోట ముచ్చటించుచు, పాశ్చాత్య ప్రాతీనిధ్య ప్రతిష్ఠావనల వలంబించుటకు బూనుకొనిన ప్రాచ్య దేశములన్నియు అవజయము గాంచెనని వీరు బలికిరి. ఇకముందును ఇటులనే అవజయము గాంచుచుండునట. ఏమి వీరి చమత్కారము! హిందూ దేశమునకు స్వవరిపాలనము బసెకరాచనుటకు వీరి దెట్టిపాట్లుడుచున్నారో గ్రహింపవచ్చును. స్వవరిపాలనము పాశ్చాత్య ప్రతిష్ఠావన యనుట పిచ్చియూహ. స్వవరిపాలనము ప్రతిష్ఠావనకి జన్మస్వాతంత్ర్య మని చెలుకనక్కర లేదు. భాంతీయలు పాశ్చాత్యపద్ధతులే శ్రేష్ఠము లని చెలుపుట లేదు. యూరపులో నేమి, అమెరికాలో నేమి, బెరిగిన సంక్షోభమును వారు గుర్రెఱుంగక పోలేదు. ఒక తరగతి వారు వేరొక తరగతివారి నెలుల పీడించుచున్నదియు, వారికి చెలియును. భాంతీయలు గోరునది స్వయంసిర్వయాధికారము. తమ కనుకూలించెడి స్వవరిపాలనా విధానమును వారేర్పరుచు కొనెదరు హిందూ దేశమును శాశ్వత శ్రృంగిలబడముగ నొనర్పవలెనని, కర్జును ప్రభువుకేసెడి ప్రయత్నములు విఫలము గాంచకమానవు. బొంబాయి గవర్నరుగ బనిచేసిన సర్ జార్జి లాయడుగారు, కేంద్ర ప్రభుత్వ నిరంకుశత్వము సెమాత్రము కదలింబగూడదని వాదించుచున్నారు. గాంధీమహాత్ముని నిష్పంధముననుంచిన వారి కింతకన్నను విశాలాభిప్రాయము లుండునా? భిరతీయుల కున్నతోద్యోగములను తొందరపడి ప్రసాదింపగూడదనివీరుమందలించుచున్నారు. స్వవరిపాలనా ప్రతిపత్తులు, సముపన్నాహముల గావించుచున్నారు. పిర్మిషన్లునులగాంచి భీతికెడ నవసరములేన. ప్రజలు స్వధర్మము నాచరించుచో ఎట్టి యాటంకము లయినను దొలగిపోక నూరవు.

లోకసూన్యుని శిలానిగ్రహము

లోకసూన్యులకు మహాశయ్యని శిలానిగ్రహమును నిర్మించుటకు పూనా మ్యునిసిపలుమంఠము వారు నిశ్చయించిరి. ఈనెల 22 వ తేదీన, మ్యునిసిపలు సూర్యేష్టన కెనుకగ దానిని స్థాపించెదరు. లోకసూన్యుని నివాసస్థాన మగు పూనానగరమున వారిమహిమ నెల్లపుడును చాటుట కింతకన్నను అనుకూలమైన ఏర్పాటుండబోదు. చిత్రకారుని కేసునలసి 6000 రూపాయలతో, జైలువేరూయిల నిజమొకప్పుడేసిరి. ప్రభుత్వమునా నింపువద్దు

ఆంధ్ర గాంధీ మహాత్ముని పుజానిధి

అక్షరూపాయలు నమర్పించవలెను

5.7-24

యథా శక్తి ని తోడ్పడుదు

ఇదివఱకు మొత్తం 43683-15-7
నేటివసూలు 254-2-3

కోశాధికారి శాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు
పంతులుగారికి చేరిన వసూలు
ఇదివఱకు మొత్తం రూ 18395.14-11
బాపట్లతాలూకా దీక్షాసంఘమువారు
23-6-24 నుంచి 2-7-24 వఱకు
వసూలైనది 125-6-3
(నికరములు కనివారముపత్రికలో ప్రచురింపబడెను)
రేపల్లెతాలూకా దీక్షాసంఘమువారు
వసూలు చేసినవసూలు 120-0-0
(నికరములు ముందు ప్రచురింపబడును.)
మంత్రాల లక్ష్మీనరసింహ ము గారి
ద్వారా పార్వతీపురమునుండి 8-12-0

మొత్తం 43938-1-10

మొత్తం 18650-1-2

పూజానిధికి సామ్యునబంపు చిర నామా: కా. నాగేశ్వరరావు, నెం 7 తంబు శెట్టిపేథి, మద్రాసు

కడుచున్నారు. మ్యునిసిపలుకోశమునుండి డబ్బే మాత్రమియగూడదని ఇక ఇక్కడ నున్నేయబడెను. ఇదివర కిచ్చిన రీ వేల రూపాయలను రాబట్టుటకు సివిలుకోర్టులో వ్యాజ్యము వేయబడెను. అధికారు లిటుల ప్రవర్తించుట పితగాదు. ఎటుల నయినను మ్యునిసిపలుసంఘ నిర్ణయమును నిఫలపరుచుటయే, వీరి యుద్దేశ్యము. కాని, మ్యునిసిపలుసంఘమువారు జంకలేదు. కేసరి, మహారాష్ట్రపత్రికల బ్రష్టిలు మిగిలిన పదివేలరూపాయలను మ్యునిసిపలు సంఘ మున కిచ్చుటకు సమ్మతించిరి. వీరిసహాయ ముగీక రింపబడెను. ప్రజాభిప్రాయముగూడ విడివిడిగ దీసికొనబడుచున్నది. ప్రభుత్వమువారిచర్య కెట్టి యాధారము లేదని జూపుట కిది యక్కరకు రాగలదు. తమ నాయకోత్తముని గౌరవించుటకు పూనా మ్యునిసిపలుసంఘమువారికి స్వాతంత్ర్యము లేనిచో, నిట్టిసంఘము నిలిచియుండి నేమి ప్రయోజనము? బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి సహాయమున తమ వైఖరిని మార్చుకొని, నిరోధమును మానుకొనుట శ్రేయస్కరము. స్వాతంత్ర్య నిరోధము బల మగుకొలదిని, ప్రజేచ్ఛ బలపడుచుండును గాని షీశింపనేరదు.

కన్నంబాడి కావేరి ప్రాజెక్టు

ఈ ప్రాజెక్టును గురించి, మైసూరు ప్రభుత్వము వారికిని మద్రాసు ప్రభుత్వమువారికిని చాలకాలము నుండియు వాదపతివాదములు జరుగుచున్నవి. వీరి తగాదా మధ్యన రిజర్వేషన్లమునకు బంకబడెను. మధ్యవర్తి పరిష్కారము మద్రాసు ప్రభుత్వమునకు మిగుల ప్రతికూలముగ నుండుటచే, మరల సమాధాన ప్రయత్నములు జరిగెను. సమాధాన మిప్పుడు గుడిరెనటుల ప్రకటించబడినది కాని సమాధానపు పంతులమగూర్చి యభిప్రాయ మిచ్చుటకు శాసనసభ్యుని కవకాశ మియ బడునని గంపెదాశతో నుండగ, వాటితో యోచింప కుండనే సమాధానము ఖాయపడుటవలన, మిరాశీ దారులతో మరల నలబడి గలగవచ్చును. శాసన సభవారి యభిప్రాయమును గనుకొనిన, మద్రాసు

ప్రభుత్వమున కెట్టి నష్టము వాటిల్లెడిదిగాదు ప్రజాభిప్రాయము ఎటుల చులకన నేయబడుచున్నదో కనుగొనుట కిది మరియొక నిదర్శనము. కావేరి ప్రాజెక్టును కొనసాగించుట కింతకాలము బట్టగ, ఇక కృష్ణా నిజర్వాయరు ప్రాజెక్టుసంగతి గూర్చి జెప్పనక్కరలేదు. కావేరి ప్రాజెక్టు ముగిసినగాని, కృష్ణా ప్రాజెక్టు నెత్తుకొనుటకు వీలులేదని, ప్రభుత్వమువారిదివరకు నూచించియుండిరి. ఇన్నరాజ ధానిలో అందు ముఖ్యముగ, ఆంధ్రదేశములో జలాశయములు చాల కొరతగ నున్నవి. ప్రస్తుత ప్రభుత్వవిధానముక్రింద వివి త్వరితముగ నిర్మిత బడునను నాశ గనుపించుట లేదు.

గాంధీ మహాత్ముని సంచారము

బొంబాయి కార్పొరేషనువారి సన్మానపత్రముతో ప్రారంభ మగును

ఆగష్టు నెల 15 వ తేదీ ప్రాంతమున మహాత్ముని సంచారము ప్రారంభమగును. మొదట బొంబాయి నగరపాలక సంఘ మునా కొసంగు సన్మానపత్రమును స్వీకరించుటకు మహాత్ముడు బొంబాయి కపుడువచ్చును. అక్కడనుండియు అఖిలభారత దేశసంచారమును ప్రారంభించును. మహాత్ముడికిను నిర్ధారణ గా సంచారక్రమము నేర్పరుచుకొనలేదు. "బొంబాయిలో సన్మానపత్రమును గ్రహించి మహాత్ముడు సింధుదేశమున కేగి అటనుండి పంజాబుకు వెళ్లెను. అచట మరల హిందువులకును మహాత్ముడియలకును పఖ్యతపూరితగా కుదురువరకును అక్కడ నే యుండును. పిమ్మట సంయుక్త మంగచెన్నై రాష్ట్రముల కేగి క్రమముగా దేశంబునెల్లఁబడుట వెల్లించెను" నని ధానానుండి యొక్కరు యావనింపన్యాసు పత్రికకు వ్రాసెను.

వైకంఠత్యాగ్రహము

నవ తేదీ చర్య
మామూలు ప్రకారము పూర్వాచారలు నలంబిరుల న డ్దుపెట్టిరి. 29వ తేదీ ఆదివారమునాడు నలంబిరులను కొట్టిన వారిపై పోలీసువారు కేసులు నమోదుచేసిరి. ముద్దాయిలలో చాలమంది తరలియిరి. ఎలాయతుగారి కండ్లలో కున్నముకొట్టిన వాయరు ఆత్మహత్య చేసికొనెను. ఈ వి. గామస్వామి నాయకబుగారు యాదోడుకు వెళ్లెను. శ్రీపురికి తేదీని కేసు విమర్శము వైకంఠ వచ్చెదరు. (ఆ. ప్ర)

స్థానిక వార్తలు

మెట్టుపాల్యం మెయిలు:— ఈరైలు సెప్టెంబరు 1 వ తేదీనుండి కాత్రి 7-50 గ. సెంట్రల్ స్టేషను వీధునట్లు తెలియుచున్నది.

యువజన సాహితీసంఘము గుంటూరు:— ఈసంఘము 24 వ వార్షికోత్సవము యూనియన్ 18 వ తేదీ సాయంత్రం 8-30 గ., శ్రీమాన్ ఎన్. శ్రీనివాసయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద జరుగును.

డీప్టీ కలక్టరులు:— శ్రీ దివాకర మహంతిగారికి మరి ఒకసెల సెలవివసగిరి.

జి. సుబ్బారెడ్డిగారిని, మహంతిగారిని అనంతపురం జిల్లాలో నియమించు ఉత్తరువులు రద్దయబడినవి.

కృష్ణాజిల్లాబోర్డుఅధ్యక్షుని వర్తమానము:— క్రీష్ణాజిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులు ఆజిల్లాలో యాదిగవరీతిని పర్యటన మొనర్తురు. 4 నుండి 7 వ తేదీవరకు మచిలీపట్నం, 8 తేదీ నూజివీడు, 9 వ తేదీ ఏలూరు, 10 వ తేదీ నర్సాపురం, 11 వ తేదీ భీమవరం, 12 వ తేదీ భీమవరంలో జిల్లాబోర్డు సభ 13 తేదీ నూజివీడు.

రాకపోకలు:— రా. బి. పి. టి. శ్రీనివాస ఆచారి రివెన్యూశాఖ అండు సెక్రటరీగారు, టి. ఆర్. శామచంద్రయ్యగారు, డా. జాన మత్తే ఎం. ఎల్. సి. గారు నేడు మెట్టుపాల్యం మెయిలులో వచ్చిరి.

సర్. కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు నేడు రాజమండ్రి నుండి వచ్చిరి.

మేజరు పేటను, బి. ఎం. ఎస్. గారు శనివారము రాత్రి కూనూరు, సర్వజనరలు మైమన్నగారు ఉదకమండలమునకు, కాటను, సైమన్స్ బ్రాడువుటుగారు బొంబాయికి సర్ అణ్ణామలే చెట్టిగారు టి. ఎం. రామగార్లు బొంబాయికి శనివారమురాత్రి బోయిరి.

సర్ సి. వి. కుమారస్వామిశాస్త్రిగారు నిన్నఉదయం వచ్చిరి. కొల్లెంగోడురాజుగారు శనివారంరాత్రి, సి. టి. ఆశ్వామిచెట్టి డా. సుబ్బరాయుడుగార్లు ఆదివారంరాత్రి కొలంబో బోయిరి.

డి. బి. సి. వి. విశ్వనాథశాస్త్రిగారు కడలూరునకు, సుబ్బయ్యమొదలియారు జిల్లాజడ్జిగారు, ఎ. ఎస్. క్రీష్ణరావుగారు నెల్లూరుకు నిన్నరాత్రిబోయిరి.

అంబాడి క్రీష్ణమీనను, కామూరు నీలకంఠం నంబుడి పాడుగార్లు అ. భా. కాం. సం. సభ్యులు నిన్నరాత్రి వచ్చిరి. గా|| న్యా|| దేవదాసుగారు నేడు చెన్నపురి చేరిరి.

ఎస్టేటు లాండు ఆక్టు సవరణ

కమిటీవారు త్వరలో సమావేశ మౌదురు

ఎస్టేటు లాండు ఆక్టుసవరణ నిమిత్తమై గవర్నమెంటువారు కమిటీని నియమించియైనది.

ఆకమిటీవారి మొదటిసమావేశము జూలై నెల 28 వ తేది. చిత్తూరు, గంజాం, విశాఖపట్నం ఇత్యాది ఎస్టేటుపూరితములైన జిల్లాలరైతులున్న ప్రాప్తిలగున్న తమతమ సలహాగు పిటిషనుల ద్వారా వత్రికలలోను, శ్రీ లా మెంబరుగారికిని ప్రచురింపవలసినది. సాక్ష్య మిచ్చేవారిని తయారు చేసికో వలయును.

కట్టమంచి- రామలింగారెడ్డి.

మెయిలు స్త్రీమరు

బొంబాయి 5: — క్రిందటి సెల 21 తేదీన బొంబాయి తపాలాలో బయలుదేరిన ఓ. అంకుడి మెయిలు స్త్రీమరు “వార్ డీరా” 4వ తేదీన మార్చియిల్లుకు వచ్చెను. ఓ. అంకు ఓస్సె చులంబడిలో పోవుప్రయాణము శనివారం ఉదయం లండను చేరుదురు. అదివారం ఉదయం లండనులో రహాలు బట్టాడా భోజనము. (ఆ. శ్రీ)

హైకోర్టు వార్తలు

వేసగి సెలవుల యనంతరము నేడు హైకోర్టు తెరవ బడెను.

ప్రధాన న్యాయమూర్తి ఫర్ మాట్సుట్రాటరుగారు సెలవులో నున్నందున, వారి స్థానమున న్యా. సైన్సురుగారు మాన్యుండిరి. నూతనముగ నియమింపబడిన న్యా. వి. వి. శ్రీనివాసయ్యగారు అఫీషియేటింగు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగా రిటోగూడ గూర్చుండిరి. వీరువురును రెండవ అప్టికల్ ను విచారణ చేసిరి.

న్యా. కృష్ణమూర్తిగారు సెలవులో బదులుగ నియమింపబడిన న్యా. రెయిలిగారు బి. పి. ఎస్. రెండవ కోర్టులో న్యా. కామేశ్వరగారితో గూడ మాన్యుండి మొదటి అప్టికల్ ను విచారణ చేసిరి.

న్యా. అజయ్యగారు ఈసెల 10 తేది గురువారమునాటికి త్వరని తెలియుచున్నది.

అఫీషియల్ రెఫరీమరణము

వేసగి సెలవులకు పూర్వమువరకును అఫీషియల్ రెఫరీగ నుండి ఈమధ్య చనిపోయిన బారిష్టరు హక్కింగారి మరణమును గూర్చి నేడుఉదయము, కోర్టుప్రారంభముకాగానే అఫీషియేటింగు ప్రధానన్యాయమూర్తి, న్యా.వి. వి. శ్రీనివాసయ్యగారు కోర్టునందు ప్రస్తావన జరిపిరి.

అడ్వొకేటు. జనరల్ టి. ఆర్. వేంకట రామశాస్త్రిగారు ఇల్లుమాటలాడిరి: చనిపోవువరకును అఫీషియల్ రెఫరీగ నుండిన హక్కింగారి మరణమునుగూర్చి నేడు కోర్టునందు ప్రస్తావించుట నాకు చాలసంతోషకరముగనున్నది. కొంతకాలము ఆయన గోదావరిజిల్లాలో బారిష్టరుగనుండి తరువాత ఇక్కడనే చేరి ఆవృత్తినే అభ్యసించుచుండెను. పిమ్మట హైకోర్టునందు అఫీషియల్ రెఫరీగ నియమింపబడెను. ఆయన అనారోగ్యము గనుండెనను విషయమే ఎవరికిని తెలిసినదిగాదు. ఉదకమండలమునందుండగా ఆయనమరణించెనను వార్తమాత్రము వచ్చెను. ఆయన ఆకస్మిక, ఆకాల, మరణమువలన గలిగిన నష్టమును తమకు నివేదించుట నాభర్తనుని తలంచుచున్నాను.

వల్లికు ప్రాసీక్యూటరు జె. సి. ఆడంగారును అడ్వొకేటు జనరల్ మాటలతోటి ఏకీభవించిరి: హక్కింగారి సద్గుణములై ఆయన నందరను గౌరవించుచుండిరి. కోర్టునందుగాని, వెలుపలగాని ఆయన ఎప్పుడును పలుకగూడనిమాటల పలుకలేదు. ఆయనను గూర్చియు ఎవరను పలికియుండలేదు. ఆయన తన సంఘమునకు భూషణముగ నుండెను. అట్టివాడు సెలవులలో తటాలున చనిపోయినందులకు మాకు విచారకరముగనున్నది.

అఫీషియేటింగు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగారు ఇల్లు ప్రత్యుత్తమిచ్చిరి:

నాకును మరి ఇందరికిని హక్కింగారి మరణవార్త ఆశ్చర్యమును కలిగించెను. ఆయన బారిష్టరులలో కొంచెముపేరు, ప్రఖ్యాతిగాంచినవాడు. ఆయన జీవించియుండిన, ఆవృత్తియందే యుండువాడో, లేక ఇంకను అభివృద్ధిలోనికి వచ్చియుండెడివాడో మేము చెప్పజాలము. అట్టిసత్పురుషుని జీవితకాలము ఇంతలోముగిసినందులకు ఇయన నెరింగియుండిన వారి కెల్లరకును సంతాపము గలుగక మానదు.

* * * * *
క్రొత్త అడ్వొకేటు. బారిష్టరు ఆర్. ఎస్. ఆయ్యగారు ఉపపాదనపై ప్రధాన న్యాయమూర్తిగోర్టులో బి. సి. పంచనదంగారు అడ్వొకేటుగ చేర్చుకొనబడిరి.

రామచంద్రప్రసాదం

(ఒకవిలేఖరి)

వైద్యశాల

జూలై 4:—నూతనముగా నుమారు సెలవినములక్రిందట విజయనగరంనుండి కె. రామచంద్రప్రసాదం కుమారులు కె. శ్రీనివాసాచార్యులు యల్. యం. యల్. గారు యచ్చటకువచ్చి ప్రయత్నముచేసి నెస్సరీయొకటి సెలకొల్పిరి. వీరును ప్రసిద్ధులగు శత్రుజిత్తులని తెలియజేయుటకు మిక్కిలి సంతస ముచున్నవి.

హైస్కూలు

అన్ని హైస్కూళ్ల యొక్క పరీక్షాఫలితము తెలిసినవి కాని, యాపట్టణమందలి జాతీయోన్నతపాఠశాలయొక్క పరీక్షాఫలితము లింకిన తెలియకున్నవి. అందుచేత కాలేజీలో చదువలంచిన విద్యార్థుల నాటంకపరిచినది.

కాలమూసము

వర్షములు బాగుగా కురిసినవి. ఆకుమడలకు కొంత సమృద్ధియును కలిగినది. కాలువనీటికొరకు రైతులు యెదురు ఘోషమువచ్చుచు.

అంతర్జాతీయ సహకార దినసము

మదరాసునందలి సమావేశము

ఇంగ్లాండులోని అంతర్జాతీయ సహకారసంఘాధ్యక్షుడు డాక్టరు గుడ్హాఫ్ గారి నూతనకై గడచిన శనివారము ప్రపంచముంతటను అంతర్జాతీయసహకారదినముగ పరిగణింపబడెను. మదరాసు రాష్ట్రీయసహకారసంఘము పత్తుమన ఆసాద్యంకాలకు రాయసేరాటలోని వెన్సికల్ శాఖలయందు సభజరిగెను. సర్ హార్మావేంకటరెడ్డి నాయుడుగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. సభకు హాజరైజవారిలో వేమవరపు చానుపంతులు, హెర్బెర్టు, మానుమంతరావు, ఎస్. సత్యమూర్తి, పి. రామనాథను, టి. వరదరాజులనాయుడు, టి. సుందరరావునాయుడు, కే. వేంకటాచారి, డాక్టరు సి. నరేశమొదలయ్యారు గాఢు ఉండిరి.

ప్రారంభమున సభాధ్యక్షులతో సానుభూతి తెలుపుచు బంపబడిన లేఖలను కార్యదర్శిచదివెను. ఆలేఖలలో గవర్నరు, గౌ. టి. ఎస్. శివజ్ఞానంపిళ్లే, సహకారసంఘముల రిజిస్ట్రారు జె. గ్రే, ఎస్. సత్యమూర్తి, టి. ఆదినారాయణశెట్టి, పాణే, మన్ననవారి వద్దనుండి వచ్చినవి కొన్నియుండెను.

సత్యమూర్తిగారు

సత్యమూర్తిగారు ప్రథమమున నుపన్యసించిరి: మానవసరి జాతుము ఉత్తమము గనుండుటకు సహకారము అవసరమని నేను నమ్ముచున్నాను. రాజకీయ అసహాయోద్యమమునకు ను ఆర్థిక సహకారమునకును విరోధములేదనియు, రెండును స్వరాజ్యసంపాదనకు ద్వేషింపబడినవే యనియు కొంచెములోచించి మాచిన బోధపడగలదు. సహకారమును స్థిరముగ సెలకొల్పిన, ఒక్కొక్కదేశమునకును మరియొక దేశమునకులకు ఉత్పత్తి, ఆనాయులు అదృశ్యములు గావచ్చును. అంతర్జాతీయ సహకారమునందు భారతదేశముగూడ గొప్పస్థానము నాక్రమింపగలదు. సహకారము వలన ఆన్యోన్యవిశ్వాసమును సౌభ్రాతృత్వమును పెంపొందును. ప్రతివాడును నేవచేయవలెనని సహకారసూత్రమునందలి భావము. తక్కువవడ్డీలకు ఋణము తెచ్చి ఎక్కువవడ్డీల రుణమునకిచ్చుటయే సహకారముగాదు. మానవసేవయే సహకారవాదుల దృష్టిగ నుండవలెను. ఈవిధముగపనిచేసిన బ్రాహ్మణ, బ్రాహ్మణేతర, ఆంగ్ల, తమిళ, ఆదిద్రావిడులను భేదము లదృశ్యములగును. మానవులందరకును ఒకేఉద్దేశ్యమనిమాత్రము మనముగుర్తించినచాలునని సత్యమూర్తిగారుచెప్పిరి.

మార్గరేటుక దిన్నగారు

మార్గరేటుక దిన్నగారు అంతట మాటలాడిరి. భారతదేశం గ్లాండు దేశములందలి సహకారోద్యమమునుగూర్చి ఆమె ప్రస్తావించుచు భారతశ్రీరీయుద్యమమునందు విశేషించి పాల్గొనకుండినందులకు చింతించెను. భారతశ్రీరీ సామాన్యముగ తమధనమును బంగారు, వెండి, నగలరూపమున నుంచుకొనగోరుదురు. లాభమువచ్చునట్టియు ప్రజోపయోగమైనట్టియు సహకారసంఘములందు చెల్లించెను. శ్రీరీయందు విద్య ఎక్కువగవ్యాపించుకొలది, సహకారోద్యమమును అభివృద్ధిచెందు నని ఆమె నుడివెను.

రామదాసు పంతులుగారు

భారతదేశములోని సహకారోద్యమము ప్రారంభదశలోనే యున్నదని రామదాసుపంతులుగారు చెప్పిరి. అసహాయోద్యమము అన్నియుద్యమములను కలవరపరచెను గాని ఈ సహకారోద్యమమునం దన్నిసంఘములవారును కలసి పనిచేయుచుండినందున, ఈ సంఘమునకు మార్గగలుగలేదు. ఉద్యమమునందలి సూత్రములను బాగుగ గుర్రెరిగి వానిప్రకారము అనుష్ఠించువారిలో గాంధీమహాత్ముడు ఆగ్రగణ్యుడని చెప్పనిచ్చునని రామదాసుగారు చెప్పిరి. భారతదేశపు భావిపాలులు గనుండగినవిద్యార్థులు మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము యాజమాన్యమున నొక విద్యార్థి సహకారసంఘమును స్థాపించిన బాగుగ నుండునని ఆయన లెలంచెను.

సహకారోద్యమము బీదవారై యుద్దేశింపబడినదనియు, ఈసంఘములవారిని లాభమును బీదవారే విస్తారముగ పొందుట యుచితమనియు రెవరెండు తీరుగాను చెప్పిరి.

అధ్యక్షుడు

నేడిచ్చట జరుపుచున్న యుత్సవము కేవలము స్థానికమైనది గాదు. ప్రపంచముంతటను నేడియుత్సవము జరుగుచున్నది. సహకారవాదులు అధికదుర్లభులైన తప్పించుటకు అన్యోన్య విశ్వాసమును పురికొల్పుటకును చేయించిన కృషిని వివరించుటకును, ఉద్యమమును వ్యాప్తిచేయుటకును, ఈ యుత్సవముద్దేశింపబడినది నేను తలంచెదను. సహకార సంఘములందు ఋణముల నిచ్చుటవలన పెట్టుబడిదారుల బారినుండి బీదవారికి విముక్తిగలుగును. ఈ రాష్ట్రమునందుగూడ దీనిలాభము బాగుగ తెలియుచున్నది. ఈ సహకారోద్యమముయొక్క మాత్రము మానవసేవబీదవానిని, దుర్బలునిగిని సహజము చేయుట ఈ సహకారసంఘములవిధి. ఈ యుద్యమమునందలి భాగస్వామి

యవారును, స్వరాజ్యవాదులును పాల్గొనుచుండుట సంతోషకరముగ నున్నది. అందరూ సాధనములు భిన్నమైనను స్వరాజ్యసంపాదనమునకై పనిచేయుచున్నారు. సహకారములన, ఆకార్యము సాధ్యమగునని నేను తలచెదను. ప్రపంచములో ఒక దేశమునకును మరొక దేశమునకును కుశల యుద్ధములు లేక, అన్యోన్య ప్రేమను కల్పించుటకు ఈ సహకారోద్యమము లాభకారిగ నుండగలవని నేను భావింతును. మర్యాద కల్గినాయుడుగాను చెప్పిరి. సహకారోద్యమమునుగూర్చి కొన్ని పాటలు పాడుదాను. అధ్యక్షునికిని ఉపన్యాసకులకును విందనముల నర్పించుటతో సభ ముగిసెను.

చెన్నపురి బజారుధరలు

జూలై నెల 7-వ తేదీ సోమవారము

(1) భాస్కరములు

కందులు రూ 1-కి రు 85-0-0	మొదలు 45-0-0 నుండి	
వియ్యము బస్తా	మొదలు, ఒక	
కునుమ రెనాలి ,, 48 గలది	రు 12-0-0	14-0-0
రెనాలి ,, డిబ్బా	,, 16-0-0	17-0-0
డిబ్బి ,, డిబ్బా 45 గలది	,, 16-0-0	17-0-0
రాగులు రూ. 164 బస్తా 1-కి	,, 8-12-0	9-0-0
నవ్వులు ,,	,, 24-0-0	26-0-0

(2) వస్త్ర భాస్కరములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205	రు 11-0-0	రు 12-0-0
రెనాలు ,, డిబ్బా	,, 10-12-0	11-8-0
రెనాలు ,, డిబ్బా	,, 10-12-0	11-4-0
మినుములు ,, డిబ్బా	,, 12-8-0	13-12-0
ఉలము రు 164 ,,	,, 9-4-0	10-4-0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులు నూనె రూ 1-కి	రు 160-0-0	170-0-0
రెయ్యము 1-కి	,, 14-0-0	26-0-0
కొండాపురం కేరసెనగవస్త్రరూ 1-కి	,, 60-0-0	62-0-0
యితర ప్రదేశము ,,	,, 55-0-0	58-0-0
కేరసెనగనూనె గాసుగ రూ 1-కి రు 142 మినుకనూనె 185		
అనునము నూనె రూ 1-కి	రు 172-0-0	175-0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు రూ 1-కి	రు 205-0-0	210-0-0
కూరపసుపు ,,	రు 155-0-0	160-0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరు) రూ 1-కి	రు 80-0-0	112-0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మునుగు 1-కి రు 45, 50		
కాళహస్తి పాయకట్టు ,,	రు 60, 70	
రెల్లము రూ 1-కి	రు 85-0-0	90-0-0
శింశపండు రూ 1-కి	రు 35-0-0	42-0-0

(5) ఇనుము

కట్టలు రఖం రూ 1-కి	రు 86-0-0	88-0-0
చదరం ,,	,, 85-0-0	41-0-0
రవుండు ,,	,, 86-0-0	89-0-0

(6) లోహములు

కెండి 100 కులంకు	రు 78-0-0	88-4-0
బంగారము, కులము 1-కి	రు 25-6-0	25-8-0
సరుగు 1-కి		16-8-6
ఇర్రడి రూ 1-కి	రు 290-0-0	298-0-0
రాగి డిబ్బా	రు 830-0-0	845-0-0
అస్కా చక్కర రు 1-కి	రు 41-8-0	42-0-0

(7) రంగులు చలిజలైను

అవకన్నుడు 20 డిగ్రీలు	రు 90-0-0	
పొట్టి కన్నుడు డిబ్బా	డిబ్బా	
సింహం డిబ్బా	డిబ్బా	
4 గుర్రం డిబ్బా	రు 85-0-0	

తామర తైలము

డబ్బీ 1-కి 0-6-0. 12-కి 3-8-0.

తామర ఒకవిధమైన చర్మము మీదగాని, వెండ్రుకలలో గాని, లోచర్మములో గాని, గోళ్లలో గాని బుట్టవచ్చును. పురుగులలోని భేదముల బట్టి తామరలోను రెండు మూడు భేదములు గలవు.

కాన, తామరతీట, ఏనుగుగడ్డి మొదలగునవి గలవా రందరూ ఈతైలము ఒకపాటి వాడి మాడగోరుదు. దీనిని రాచివనుట యుండదు. చర్మము నలు వెక్కిరి, పుండుపడదు.

అనేక యెండ్రుకల యున్న తామర నాలుగైదు సార్లుగా రాచివతోనే పోయినదని వేలమంది మాట వ్రాసియున్నారు. అమ్మకాంబనము డిబ్బా బోలెదాయు ముద్రాను.

ఆయుర్వేదగోలయము-బెజవాడ

ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రిగారు

కీర్తిశేఖరం వైద్యరత్న పండిత గోపాలచార్యులవారు ఆయుర్వేదవైద్యవిధానపునర్జీవన మున కొనసాగించిన ఆయుర్వేద మగుదేశనేన అఖిలభారత దేశవాసులకును చిరస్మరణీయమగు ననుట శక్తిసంశయమును లేదు. వారు తమజీవితమును ధనమును కీర్తిని కాలమును పూర్తిగా నిండులకే ధారపోసి యశశాఢ్యులైరి. వారు చెన్న నగరమునం దేర్పరిచిన ఆయుర్వేదకళాశాల యిప్పుడు డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి బి. ఏ. ఎం. బి. సి యంగారి యాజమాన్యమున పూర్వపు మహోన్నతస్థితిని గోలుపోకుండ బాగుగా పనిచేయుచున్నది. శ్రీమాన్ గోపాలచార్యులవారు రాంధ్రులగుటచే వారినరించిన యామహత్కార్యమున కాంధ్రలోక మంతయును స్పృహకు సహజము. శ్రీ గోపాలచార్యులవారు జీవించియుండగా కళాశాలలో వారియొద్ద ఆయుర్వేదమును సాంగోపాంగముగ నభ్యసించునట్లుతులైన సచ్చాత్ములగు శాంధ్ర ప్రముఖు లెందరో యిప్పుడాంధ్ర దేశమున నాయుర్వేద వైద్య కాలలనేర్పరచి దేశ సేవ చేయుచున్నారు. అట్టి శ్రీమదాచార్యులవారి ప్రేమ శిష్యులలో బ్రహ్మశ్రీ నోరి రామశాస్త్రిగారు రంగుణ్యులు. వీరిది సారంపర్వముగ వైద్యకుటుంబము. ముప్పైకట్టునంటి యావధములను తయారుచేయుటయందును విషమవ్యాధులను ముదుర్చుటయందును వీరిపెద్దలు విశేషవిఖ్యాతిని గడించిరి. రామశాస్త్రిగారి తండ్రిగారు తమవైద్యజ్యప్రవీణ తనలన వెక్కిరింపజేసిందాదల మన్ననలకు పాత్రులైరి. శాస్త్రులవారు మొదటి తండ్రిగారివద్ద వైద్యవిద్యను ఆంధ్రగీర్వాణభాషలను బాగుగా నభ్యసించి పిమ్మట చెన్నపురికి శ్రీ గోపాలచార్యులవారి కళాశాలలో విధివిధానపూర్వకముగా వైద్యశాస్త్రములను పూర్తిచేసిరి. అంతటితో విరమింపక శేటివరకునుగూడ వారు పరిశోధనలను చేయుచువెక్కిరి అపూర్వవిషయములను గ్రహించి వాటిలాభమును దేశీయుల కందజేయుచున్నారనుటయందెట్టి అతిశయోక్తియునులేదు. ఆయుర్వేదమునందు వీరికిగల గాఢాభిమానమున వీరు శ్రీ గోపాలచార్యులవారినిగూడ మించిపోయిరని చెప్పినచో నది దోషము కాజాలదు. ఆంధ్రదేశమునందెట్టి నిండు అభిమానముగల యాయుర్వేదవైద్యులను వెక్కిరింపజేసెదవపగోరి వీరు బెజవాడలో నొకయాయుర్వేదకళాశాలను స్వగృహమునంతే ఏర్పరచిరి. బెజవాడలోను తత్పరిసరమునను వీరిచే చికిత్సనంది ఆరోగ్యము బడసినవారిసంఖ్య అపారమని స్వల్పకాలము శాస్త్రులవారింట నుండగలవారి కందరికినీ తప్పకవిదితముకాగలదు. వీరి గృహము మంచుబాగులో నున్నది. వీరివైపున వైద్యులగులరు. మధ్యభాగమున వీరినివాసము. వెనుకభాగమున కళాశాలయున్నది. ఈ కళాశాల బాగుగా నభివృద్ధిచేందులకు వీరు స్వాగృహ్యముతో చేయుచున్న విపులప్రయత్నము చాల ప్రశంసనీయము. వీరిదలగు విద్యార్థులకు భోజనపదుపాయముగూడ నొనరించుటకు వీరిధికమగు కృషిసలపుచున్నారు. వదాన్యులగు శాంధ్ర ప్రముఖులు వీరికితోడ్పడుచుండుటచే వీరికృషి కొంతవరకు సఫలమగుచున్నదిగాని యిదిచాలదు ఆంధ్రదేశమునందలి స్థానిక సంఘములను గర్వసంస్థలను దానికి వార్షికములనొసంగవలెను. ధనికులు బాగుగా తోడ్పడవలెను. చెన్నపురిలో నొక కళాశాల యొన్నంతమాత్రమున చాలదు. అదిగాక ప్రధానాచార్య పదవికి పాండిత్యమున, అనుభవమున, గాఢమగు నభిమానమున గల శాస్త్రులవారివంటి మహానీయులు లభించుట చాలనరుదు. ఒకంతసేపు శాస్త్రులవారితో సంభాషించుభాగ్యము లభించినచో వారిని మృత్యు పట కీలము ను, వినయవ్యులభావమును, గాఢాభిమానమును, పరోపకారవాంఛయును బాగుగా గోచరింపకమానవు. విద్యార్థులకు నుండులను చేయుపద్ధతిని నేర్చుటకు వారిచేతనే మందులను తాము స్వయముగా చెంతనుండి తయారు చేయించెదరు. మందులను శాస్త్రోక్తముగా తయారు చేయించుటయందు వీరికిగల డీక్ష అపూర్వము. నేయి కళ్ల కనిపెట్టుచుండురు. ముద్దెను వర్ణము రాలేదని తోచినచో ధనసప్తమునకు కొంతకాలము వెనుదీయక నాయావధమును పూర్తిగా విసర్జించెదరుగానిక కుక్కరై పడదు. వీరు సత్త్వి నాక్య నిరతులు. ధార్మికులు. రోగ నిదానములను విద్యార్థులకు నేర్పుటకు తాము చికిత్స చేయునపుడు విద్యార్థులను రోయలకడకు గొనిపోయి నేర్పుచుండురు. వీరి కళాశాల యందుమించుగా ఆశ్రమపద్ధతి నున్నది. వసిష్టాశ్రమమునకు వసిష్టాశ్రమమునకు కన్యకలను వాల్మీకాశ్రమమునకు వాల్మీకాశ్రమమునకు కుల పతులుగా ముండు

పట్టు విద్యాప్రదాన మొనరించిరి అటులే శ్రీరామశాస్త్రిగారి యాశ్రమమునకు కులపతులుగానుండి మహా ప్రేమచేయుచున్నారు. కులపతి (అనగా ప్రధానాచార్యుడు (ప్రిన్సిపాలు) యొక్క మహిమనుబట్టియే శిష్యులొకటి శీలసంపద పెంపొందును. ఒక్క కులపతివైననే ఆశ్రమవిఖ్యాతి యంతయు నాధారపడియుండును. ఒక్క గాంధీమహాత్మునివైననే అసహాయోద్యమము తయై నాధారపడియున్నది. అట్టి శీలసంపదలగుల దేశకుల సంఖ్య అత్యల్పముగాననే అట్టిగురువులొరకు మనపూర్వులు బాగుగా ప్రయత్నించి తమ బిడ్డలనుగొనిపోయి అట్టివారి ఆశ్రమములం దర్పించుచుండెదవారు. శ్రీ కృష్ణులకాములు సాందీపాచార్యుని ఆశ్రమమునందును, లవకుశలు వాల్మీకుల వారి ఆశ్రమమునందును విద్యాభ్యాస మొనరించిరి. మనకాలమున నిట్టి సద్గురు నిర్ణయము మరింతకష్టముగ నున్నది. కల్పద్రకుటలును పటాలోపములును ప్రబలియున్న యీ కాలమున చెప్పినప్రకారము గుణమిచ్చు నావధములను, శాస్త్రోక్తముగ విద్యనభ్యసించి అనుభవమునకు తెచ్చుకొని ప్రేమతోను సద్భావముతోను ద్రవ్యమే ప్రధానముగ చూచుకొనక దైవప్రీతికొరకు యధాలాభసంతుష్టితో వైద్యము చేయు వైద్య శేఖరులను, గుర్తించుట మిక్కిలి కష్టముగనున్నది. కంపుల చాలుకంటె మాయ కంపులనిగారింపులే వేమడుంగు లధికముగ కనబడి ప్రేక్షకుల కనులమీరు టెక్కుగొలుపుచుండును. కాని నిదానముగ పరిశీలించిన వారికిమాత్రము నిజము వెల్లడికాకమానదు. శాస్త్రులవారు అఖిలభారతాయుర్వేద విద్యాపీఠమునకు పరిశ్రమలలో నొక్కరు. నాల్గవ ఆంధ్రాయుర్వేద వైద్యసమ్మేళనసభ కధ్యక్షత వహించిరి. అఖిలభారతాయుర్వేద వైద్యసమ్మేళనమునం దుత్తమములగు నావధములను ప్రదర్శించి వెక్కిరింపజేయుటకు పొందియున్నారు. ఆయుర్వేదపరిశ్రులం దుత్తమమై పట్టులను పతకములను బడసియున్నారు. విద్యావినయసంపదతో పాటు ధనసంపదను సత్సంతానముగూడ కరుణాకరుడగు సర్వేశ్వరుడు వీరికి కటాక్షించెను. వీరికృషియందు స్వాధ్య పరత్వమేమియును లేదనుట కిదియే ప్రబలిదర్శనము. గాన శాంధ్రదేశమునందలి ధనికులను జమిందారులను ప్రజాస్థానిక సంఘములవారును వీరు ప్రారంభించిన ఘనకార్యమునకును చేయూత యొసంగి యుద్ధరింతురుగా; ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు మధ్య సీమ మనదగిన విజయవాడనగరంబున శాస్త్రుల వారేర్పరచిన ఆయుర్వేదకళాశాలయే ఆంధ్రాయుర్వేద సర్వకళాశాల యగునట్లు సర్వేశ్వరు డనుగ్రహించుగాక! నేనిటీసల స్వయముగ బెజవాడకేగి వీరి యావధ కాల ను విద్యాశాలను చూచితిని. ఒక దినమంతయు వీరితో గడపితిని. ఇంటున్నపుడును షికాగువెల్లినపుడును గూడ శాస్త్రులవారు రాయుర్వేదవైద్యమును కళాశాలను, భారతాయుర్వేదసమ్మేళనము, ఆంధ్రాయుర్వేద సమ్మేళనము మున్నగువానిని గూర్చియే మాటలాడిరిగాని యితర విషయములను తలపెట్టలేలేదు. వీరికి విషయమునగల ఏకాగ్రతను, వీరిక చురుగలపలుకుబడిని పాఠకులవీరియెడగల గౌరవమును గూడ చాలసంతోషించితిని. ఆయుర్వేదవైద్య విద్య నభ్యసించగోరువారికిని, వ్యాధులకు చికిత్సను బడయ గోరువారికిని, ఆయుర్వేదవిద్యాభిమానులకును, పూజనీయులకు వీరిని గూర్చి వెల్లడించుట నాముఖ్య కర్తవ్యమని తలంచిన నే నీలేఖ ను వ్రాసితిని.

వేదవరమూడి శేషగిరిరావు,
ఆంధ్రప్రదేశ్ సహాయసంపాదకుడు.

మోష్టా హత్య

ఒక చిన్నకలహమునకై ఒకని చంపుట

కొచ్చిన్, జూలై 5:- ఒక యింటిలో కాపురమున్న యిద్దరు మోష్టా పనివాండ్రకు ఒక చిన్న కలహము జరిగి నిన్నటి యుద్ధమున అందులో నొకడు కొచ్చిన్ శ్రోత్తకోడ్డుమీద క్రూరముగా చంపబడెను. ఒకడు స్నానము చేయుచుండగా వీరు యింకొకని ఆవరణలోనికి పోయెను. అందుకై స్త్రీలుమాటలై మాట అనుకొనుచుండగా పురుషులుచచ్చి ఆలహములో పాల్గొనిరి. చనిపోయినవాడు స్త్రీలపాట్లలో నీవెందుకు పాల్గొంటి వని ప్రక్కవానినడుగ దానికి వానికి కోపమువచ్చెను. కుంజమహమ్మదు నిద్రపోవుచుండగా వాడుచచ్చి వీరిని కత్తితో ఎదుర్కొమ్మలో పొడిచెను. పొడిచి పారిపోగానే అందరుమహని వెంటబడిరి. కాని వాడుకత్తి తిమ్మచు పరుగెత్తుచుండుటచే వాని నెవ్వరును పట్టుకొనజాలకపోయిరి. పోలీసువారు వానిని నిన్నరాత్రి అరెస్టుచేసిరి. వాడిప్పుడు రిమాండులోనున్నాడు.

(10-12)

విదేశవార్తలు

సింగపూరు నౌకాశయము

అవశ్యమనుట

ఒక నౌకాశయాని హెచ్చరిక

లండన్, జూలై 4:—రాత్రి 10/15 యుద్ధసమయమున సామ్రాజ్యముపై సముద్రముమీదుగ శత్రువులు దండెత్తకుండుటకును, మన తేమమునిమిత్తమును సింగపూరు నౌకాశయము ప్రాణాధారమైనది. మనకు సముద్రముమీద అధికారము లేనిదే సైనికవర్తకపుపనులకు ఏమియు ధారాశక్తిగ జరుగుటకు అవకాశముండదు. ఇవన్నియు తుడిచిపెట్టుకు పోవలసినదే. సముద్రముమీద మనకు వర్తకము నిమిత్తముగాని సైనిక నిమిత్తముగాని పోవుటకు వీలేయండదనిపోయినయందులలో తెలుసుకొంటిమి. వర్తకమును పెండ్లిమాలముగ నభివృద్ధిచేయదలచుకొని వర్తకపుపనులను సింగపూరు నౌకాశయముద్వారా ఆధునిక పద్ధతుల ప్రకారము కాపాడుటకు ప్రయత్నించకపోవు విధానములేవ్వి. సింగపూరు నౌకాశయము డోమినియనులకేగాక మన తేమమునకే లాభకరమని అలగ్నాండరు డేవిడ్సాగారు నౌకాశయాని ప్రైవేటుపత్రికలో వ్రాయుచున్నాడు.

సూర్యురేవును పెద్దదిజేయుట

జర్మనులకంట్రాక్టు సంగీకరించుట

లండన్, జూలై 5:—ఉదయం 1/20 సూర్యురేవును పెద్దదిచేయుటకు జర్మనులకంట్రాక్టును అంగీకరించినది కెయిరోనుండి ప్రైవేటుపత్రికావిలేజిరి తెలుపుచున్నాడు.

జర్మనురహస్యసభ్యులు

కోల్స్, జూలై 4:—జర్మనుయువకులకు రహస్యముగ సైనికవిద్యను జాతీయవాదరహస్యసభ్యులవారు నేర్పుచున్నారని నలుగారికి ప్రెంచిసైనికన్యాయస్థానమువారు 10 ఏండ్ల శిక్షను 50000 బంగారు మార్కుల అపరాధమును విధించిరి. ఇంకొక 17 గురికి నెలనుండి రెండుసంవత్సరముల శిక్ష విధించబడెను.

యునై. కెడుప్లేట్సు అధ్యక్షుపదవి

కి మరల ఇంకొకరిని సెనెటు లాపారెట్టిగానిని పేర్కొనిరి.

1925 సంవత్సరము జనవరి 1 తేదీనుండి నార్వేరాజధాని క్రిస్టియనియాను అస్సోసి పిలిచెదరు.

మరాఠో తరగతులు

పై న్యాయుల అవసరాల తొందరగనున్నది

మ్యాడ్రిడ్ జూలై 4:—మరాఠోలో స్పెయిను పై న్యాయులగతిని గూర్చి ఏమియు తెలియలేదు. అకాంతిగనున్న ప్రదేశములో శత్రువులు చాలవంది చేరుచున్నారట. వీరితో స్పెయిను పై న్యాయులు పోరాడినది. సియెటూ, మిల్లాలు ప్రభుత్వమువారు సహాయక సైన్యమును బంపదలచిరి.

మోటారుచమురు పన్ను

ను సాగునటుల ప్రభుత్వమువారు చేయలేక దానిని వదలుకొనజూచుచున్నారని వార్తాపత్రిక లాహింపుచున్నది. పెద్దమోటారుబండ్లమీద పన్నులనుకేయ నుద్దేశించుచున్నారని తెలియుచున్నది.

ఆఫ్నిస్థాను ఆయుధములు

మార్షింగుసోన్యవత్రిక నిర్ధారణ

లండన్, జూలై 5:—చాలకాలము ఆఫ్నిస్థాను ఆయుధములనుగూర్చి పత్రికలందు తెలియజేసిరి. ఇంగ్లండునుండి దచ్చి పోగయెడలో దొంగతనముగ మరఫీరంగులను లెనిగ్రాడుకు బంపినదియు శిష్టసంగతులనుగూర్చి ఆప్రకారము రెండు సోగయెడలో మరఫీరంగులు ఆఫ్నిస్థాను నిమిత్తము బంపబడినవిని మార్షింగు సోన్య నిర్ధారణగ తెలుపుచున్నది.

లండన్ సభ

రూపకృతము

ఖాళీజేయువిషయము

లండన్, జూలై 4:—ఉదయం 12.25 "లండన్లో జరుగు అంతర్జాతీయమండలిసభనుగూర్చి జర్మనుపత్రికలు ఎంతయో వ్రాయుచున్నవట. రూపకృతఖాళీజేయుట ఒడంబడికలో లేనివిషయములను లండన్ సభలో చర్చించెదరట. జర్మనులు ఒడంబడిక మరతులను నెరవేర్చలేదనుకారముచే డెస్టాల్లూ డ్యూన్లూర్నూర్నూ ప్రదేశములను ఆక్రమించుకొనిరి. సాధారణముగ ఒడంబడికలు సర్వత్రా కుదిరినపుడు ఈ ఆక్షేపణ చెల్లదు. తక్షణము ఖాళీజేయవలసియుండునని డాక్టరు ఫ్రైస్ట్రూగారి పత్రిక వ్రాయుచున్నది. దీనినిబట్టి జర్మన్ విదేశాంగప్రభుత్వమువారియభిప్రాయ మిట్లున్నదని గ్రహింపవచ్చునట.

రూపు, పై న జెప్పిన మూడు నగరములను ఖాళీజేయు విషయమై స్పష్టముగ తేలిచినగాని లండన్ సభలో నిమ్మర్నగ ఏమియు స్పష్టముగ తేలజాలదని ఫ్రైస్ట్రూగారి పత్రిక వాకొనుచున్నది.

ప్రెంచి కేఫి

పార్సిస్, జూలై 4:—లండన్ సభకు ఆహ్వానముతో బ్రిటిషువారు పంపిన నూచనలు తమరిని బాధించవని ఫ్రెంచి వారు గ్రేటు బ్రిటనుకు ఒక లేఖను బంపిరి. వెళ్ళేయిల్లు ఒడంబడికకు భిన్నముగ ఏమియు చేయమని అభయమిచ్చువరకు లండన్ సభకు రాజాల మని తెలియజేయవలె నని ఫ్రెంచి పత్రికలు హెచ్చరించుచున్నవి. రాంకె మగ్నోవాట్టగారు వెర్నెయిల్లు ఒడంబడికను పూర్తిగ నీట ద్రొక్కిరని ఫ్రెంచి పత్రికలు వాకొనుచున్నవి.

డోమినియనులకు గూడ జేరినది.

బ్రిటిషువారి కార్యక్రమము డోమినియనులకు గూడ బంపబడినది.

హెరియట్టుగారి సందిగావస్థ

లండన్ జూలై 4:—నవ్వుపరిహార సంఘమువారి అధికారమును తీసివేయుచు బ్రిటిషువారు ఆహ్వానము నంపుట ఆంగ్లో ఫ్రెంచి తగాదాలకు కారణమైనది. తమ ఆహ్వానమున నవ్వుపరిహార సంఘమువారి అధికారము నెత్తివేయ నుద్దేశంప లేదని అధికారులు లండన్ నుండి ప్రకటించిరి. లండన్ సభలో ఒడంబడిక కుదురుట కష్టమనుచున్నారు. 8 తేదీని సెనెటులో విదేశాంగవిధానమును చర్చింపనుండుటచే హెరియట్టుగారి కిప్పుడు చాల కష్టముగ నున్నది. ఆసమయమున చెక్కర్న ఒడంబడికను డాన్ విధానమును అమలులో జర్మనులు బెట్టనినో నవ్వుపరిహారసంఘమువారి అధికారమును గూర్చి చేసికొన్న ఒడంబడికకును గల వ్యత్యాసమునుగూర్చి సెనెటులో నడిగెదరట.

కనడా క్రెడిటి

లండన్లో ప్రారంభమున జరుగుసభలో అంతర్జాతీయమండలి సభకు ప్రాతినిధ్యమును గూర్చి నిశ్చయించుటకు ఆహ్వానము నంపినదియు కాని అసలు లండన్ సభకు ఆహ్వానము నంపలేదనియు ప్రారంభసభకు ప్రతినిధిని బంపు విషయమై ఆలోచించుచున్నార మనియు కనడా ప్రధానామాత్యుడు తెలియజేసెను.

ఆహ్వాన వివరములు

కోము, జూలై 5:—ఇటలీవారు లండన్ సభకు రావలెనని పంపిన ఆహ్వానమున ఇట్లు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు తెలియజేసిరి. డాన్ నివేదికమును అమలులో బెట్టుటకు అందరు ఒప్పకొనుటలు జేసెదరు. డాన్ విధానమును అమలులో బెట్టు నూచనలను మిత్రమండలి సంతకము జేయును. జర్మనీగూడ సంతకము జేయును. ఒక ఒడంబడిక మోస్తరు తయారు జేసెదరు. మిత్రమండలి వెళ్ళేయిల్లు ఒడంబడికను మార్చదలచుకొనలేదుగాన ఈ ప్రకారము ఏర్పాటులు చేయబడును. జర్మనులు చేయవలసిన విధులన్నిటిని ఫలూనా తేదీలో పూర్తిజేయవలెనని ఈ ఒడంబడికలో ఒక తేదీని నిర్ణయించెదరు. ఒక పక్షమైనవిషయ ఇప్పుడు జర్మనీ ఆర్థిక ఏర్పాటులకు ఆటంకమగునన్న ఆర్థిక నిర్బంధములన్నిటిని తొలగించెదరు. (అసంప్రదివార్త)

చెక్కర్న సంభాషణలు

పరాసులవైఖరి

బ్రిటిషువారి ఆశ్చర్యము

లండన్, జూలై 4:—చెక్కర్న సంభాషణనుగూర్చి ఫ్రెంచివారు రసలందించినవైఖరికి బ్రిటిషువారు ఆశ్చర్యపడుచున్నారు. చెక్కర్న సంభాషణలను ఇతర మిత్రమండలికి బంపుటకు బ్రిటిషువారు ఫ్రెంచివారితో జేసికొన్న ఒడంబడికకు విరుద్ధముగ ఏమియు జేయలేదనుచున్నారు. నవ్వుపరిహారసంఘమువారి అధికారముతో జోక్యము కలుగజేసికొను ఉద్దేశ్యము లేదనుచున్నారు. దాసునివేదికమున జేర్చబడినసంగతులు కొన్ని నవ్వుపరిహారసంఘమువారు నిర్ణయించుటకు అధికారములేదు. బ్రిటను నిశ్చయముగ ఒక ఏర్పాటునుగూడ నిర్ణయించలేదు. చెక్కర్న బ్రిటను తనయుద్దేశ్యములను తెలుపుచున్నది. ఈ ఏర్పాటులు మిత్రమండలిసభలో లేనిదే చెల్లవు.

చాల బటులు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతలలివార్త)

17 గురు బాలభటులు ఇండియానుండి లండన్ కువచ్చిరి. వెన్సీ ప్రదర్శనమునకు లండన్ జేరిరి. వారు రంగమునంతట తిలకించుచున్నారు. వీరికి వారింగుప్రభువు విందోసగును.

మెక్కారక్ వైమానికుడు తనివారము జపానుజేరెను.

మెక్కారక్ వైనికుడు కపిమిటాకు వచ్చెను.

సర్. డబ్ల్యు. ఇ. మాపరుగారు చనిపోయిరి.

ఒక గ్రంథకర్తవై కేసు

రంగీతల రహస్యము

రంగీతల రహస్యము అనుగ్రంథము నీతిబాహ్యమని యిటీవలనే మహాత్ముడు నిరసించెను. ఆగ్రంథమును వ్రాసిన వానిపైని ముద్రాపకాయలపైని పంజాబు దొరతనమువారు కేసుచేసెదని తెలిసినది. (ఆ. ప్రె.)

లాహోరు హిందూసభ

మ్యునిసిపాలిటీవారి కేసు

మ్యునిసిపలు ఎన్నికలకు హిందువులు వెళ్లి వోట్లు యియ్యగూడదను కరపత్రములను మ్యునిసిపలు భవనముల కతికించిరి లాహోరు హిందూసభాధ్యక్షుడు భాయిపరమానందు, కార్యదర్శి అగ్గునదేవగార్లపై కేసు చేయబడెను. అర్జనదేవగారి విషయమున సాక్ష్యమురానందున ఆయననువదలిజేసిరి. పరమానందుగారు గ్రామాంతరము వెళ్లిరి. (ఆ. ప్రె.)

వంగరాష్ట్ర శాసనసభ

పట్టి మెంటరీ గొంటులును గూర్చి దావాలు

నేనుగు ప్రగారితోపాటు కుమారశంకరరాయ చాదకి గారును మరెయ్యెకరును గూడ కలకత్తా హైకోర్టులో మంత్రులపై ను హాజరులు కాటనుగారిపైనను దావాలు తెచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీవేంకటేశ్వర ఆయు

రేదకలాశాల.

బెజవాడ

ఈనెల 4 తేదీ మాతవద్వ్యాధులకు ప్రత్యేకపరీక్ష జరిగినది. ఇంకను కొందరు విద్యార్థులు చాలదూరమునుంచి రావలసియుండుటచే వారినిమిత్రం తిరిగి ఈనెల 14 వ తేదీవరకు అవకాశమిచ్చినాము గాన మాకలాశాలలో చేరదలచినవిద్యార్థులందరు జూలై 14 తేదీలోగా రావచ్చును కోరునారిక. ధర ఖాస్తుపరములు కలాశాలానియములు పంపబడును. సుస్మృతవిద్యార్థులకు 5 కి. భోజనవసతి యేర్పాటు చేయబడును. నోరి రామశాస్త్రి, కలాశాలాధ్యక్షులు, బెజవాడ.

శ్రీమద్రామాయణము 18000 మంది ప్రజలున్నారు. అందు 500 మందిమాత్రమే మహామృదీయులు. మిగిలినవారు హిందువులు. ఇదియొక పుణ్యక్షేత్రమని మీకు తెలియును. భారతదేశము అన్నిప్రాంత్యములనుండి వేలకొలది యాత్రికులు ఇక్కడికివచ్చుచుండెదరు. ఈనగరమున హిందువులు అధికమగు పలుకుబడిగలవారు. ఉత్తర హిందుస్థానపు బైరాగి దేవాలయపు విచారణకర్తగనున్నారు. ప్రభుత్వమువారివద్ద వీరికి అధికమగు పలుకుబడిగలదు. మహామృదీయులందరు నర్తకులు. కొత్తగ వచ్చినవారు. హిందువులకును వీరికిని అనుకూలమున సంబంధములున్నవి. కడదిన పెద్దంబరుకలలో ఒకమహామృదీయు ప్రయత్నము ప్రవక్తి జన్మోత్సవముల జరప సమకట్టెను. తానుండువీధిని ఆలంకరించెను. ఒక ఎర్రగుడ్డపై ఒకవైపున "ప్రవక్తి జన్మోత్సవము"లనియు మరొకవైపు ప్రవక్తి లండరిలో ప్రవక్తి యనియు వ్రాసి వీధిలోకట్టెను. కొంతమంది హిందువులు నవపెట్టిరి. ఇట్టిపరిస్థితులు ముందేసంవత్సరమునందు ఏర్పడలేదు. హిందువులకును మహామృదీయులకు తగువు వచ్చునేమోయని ఆవీధియందు హిందువుల ఉత్సవములు పోతుండనట్లు దేవస్థానాధికారులచే ఏర్పాటులానర్చిరి. మహామృదీయుల కెట్టి సంగతులు కలుగకుండుట కిట్టి ఏర్పాటులు చేయబడెను. ఆవీధి నగరమునందు ముఖ్యమగు వీధియగుటచే ఒకదినము ఒకఊరేగింపు ఈవీధియందు పోవలసివచ్చెను. దేవాలయాధికారులు ముందుగ మహామృదీయులతో కలిసిపాట్లాడి ఆఎర్రగుడ్డను ఉత్సవసమయమున తీసివేయమని కోరిరి. మహామృదీయులు ప్రధమమున అందులకంగీకరించిరి. ఊరేగింపుతో దేవుడారాదేశమునకు రాగానే ఆఎర్రగుడ్డతోపాటు తోరణములను తీసివేయవలయునని హిందువులు మహామృదీయుల కోరిరి. ఆమహామృదీయుడు ఆఎర్రగుడ్డనహడ తీయుటకంగీకరింపలేదు. నేనాసమయమునకు ఆవీధియందుపోవుమంటిని. అధికసంఖ్యాకులగు హిందువు లొకవైపునకుండిరి. నూరుమంది మహామృదీయులు మరొకవైపునకుండిరి. అవసరమైనచో తగవులాడుటకు రెండుపక్షములవారు సునిద్దులైయుండిరి. ఉత్సవవిగ్రహములు మహామృదీయులు కట్టిన తోరణములలోనుండి పోవుట తప్పగదని హిందువులకు చెప్పిన వారు నామాట వినలేదు. తోరణములు, తీసివేయవలయునని ప్రతిపక్షకొంతమాత్రము తీసివేయవలయునని మహామృదీయులకు నేనొకప్పుడు చెప్పినట్లు వ్యర్థమయ్యెను. అప్పుడు కొంతమంది హిందువులు ప్రత్యాయుండిరి. వారుమహామృదీయులపట్ల సానుభూతి యున్నదని కొంతమంది నన్నుకొట్టుటకు కూడవచ్చిరి. అప్పుడు దేవాలయాధికారులు ఇరువురు మువ్వర్లు వచ్చి ఉత్సవము ఈ తోరణములక్రిమిగనే పోవలయుననియు పోలీసు సహాయ మనవనరనునియు చెప్పిరి. అంతటితో మహామృదీయుల వైఖరికూడ మారెను. తక్షణమే గుడ్డతీసివేయుటకును, దేవునికి తగలకుండ తోరణములను ఎత్తిపట్టుకొనుటకును మహామృదీయులు తమంతట తామే అంగీకరించిరి. ఆరాత్రిపట్టి అల్లరిలేక ఊరేగింపు ముగిసెను. నగరమునందు భక్తహక్తియుండినను. వారు కడదిన దినము జరిగిన తగాదా వివరగానే ఈతోరణములన్నిటిని తీసివేయవలయుననియు అట్లుచేయవచ్చు తానే స్వయముగ తోరణములను తీసివేయవలయుననియు చెప్పెను. తోరణములు తీసివేయబడెను. అయినను కొన్ని దినములవరకు ఆవీధియందెట్టి ఉత్సవములు జరగకుండునట్లు దేవాలయాధికారులు ఏర్పాటులు చేసిరి. హిందువులు అధికసంఖ్యాకులై యున్నందున అల్పసంఖ్యాకులను మహామృదీయుల నిరాదరించుచున్నారను భావము వారికికలుగకూడదనియు ఆందుకై తానట్లుచేయుచుండిరినియు ఒక దేవాలయాధికారి నాతో చెప్పెను. ఈ ప్రయత్నములందు నగరమునందలి హిందువులు వారికితోడ్పడుచుండిరి.

రెండు మాడుదినములైనవియు సాక్షి సాహెబుగారు నన్ను పిలువననిరి. హిందువులు గొప్ప బౌద్ధాభిమానులు ప్రకటించినదియు, మహమ్మదీయుల ప్రవర్తనయు సమముగ లేకుండెననియు అందులకు తనకు తలఁపులుగనుండెననియు వారు చెప్పిరి. కొన్ని దినములైనవియు రంజానుకు హిందువులు కూడ మహమ్మదీయులతోపాటు తమ అంగళ్లను మానివేసిరి. కొన్ని దినములకు అమావాస్యనాడు హిందువులు తమ అంగళ్లను మానిరి. వారితోపాటు మహమ్మదీయులకూడ అంగళ్లను మానిరి. ఈవిధమున వరసన అనువంశబంధములు క్రమముగ వృద్ధి చెందెను. స్పష్టమందున్నవి. ఎల్లకాలము ఇట్లేయ్యుండనని యెంచెను. చాలాకాలమునుండి తిరుపతిలో ఒక మసీదుండెను. ఇటీవల మరియొక మసీదు నిర్మింపబడెను.

ఈ క్రొత్తమసీదునుగూడ హిందువులు మేళము వాయించుటలేదు. హిందువులసంఖ్య పలుకుబడితో ఆధిక్యము. వారు తలచుకొనిన మహమ్మదీయులను లక్ష్యముచేయక తమ కిష్టమునచ్చినట్లు ప్రవర్తించవచ్చును. కాని ఇట్లు సరసమున హిందువులు ప్రవర్తించుచుండుటచే మహమ్మదీయులకు హిందువుల పట్ల విశ్వాసము అధికమగుచున్నది. కడవిన పెద్దెంబరు మాసపు తగాదా ప్రస్తావించుటకు మహమ్మదీయులు సిగ్గుపడుచున్నారు. ఎదురువాదకోరికలను మానము అంగీకరించిన ప్రాతిపదికలను అంతమొందును. విద్యావంతులు ఏమిచేసినను చేయవచ్చును. తగవులు లేకుండ చేయవచ్చును. లేక తగవులను పెంచవచ్చును. సామాన్యజనులు విద్యావంతుల ననుసరించుచుండెదరు. నాయకులు వారికి సరియగు దారిమాసిన హిందూ మహమ్మదీయు భేదము లుండనే యుండవు."

ఈ అనుకులసంబంధము కాశ్యోతముగనుండునని నమ్ముచున్నాను.

మె. క. గాంధీ

అసాము, నల్లమందు

(ఎంగు థంకియా)

సి. యస్. ఆంధ్రునిగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

సకలలోకముందర దేదీప్యమానమున ప్రకృతి యెవ్వో ఒక భూరదుర్దోష మెహమములో మునిగియుండుటకన్న యీ ప్రపంచములో దుఃఖకరవిషయమింకొక టుండదు. అసాములో ఒకవిషయమున నిశ్చేయున్నది. అచటి ప్రజాకు నల్లమందు బాగా తెచ్చిపోయినది. నేను గతవత్సరము విద్యార్థిమహాసభ కభ్యక్షుడుగ నున్నాగాని నెల్లినపుడు అసాముజిల్లాలోని విద్యార్థిగళే యీ నల్లమందు దురభ్యాసమునుగూర్చి నాకు క్రొత్తవిషయమును దెల్పి యెంతయో ఖండించిరి. అసాము నాయకులను యే విషయమునుగూర్చి నన్ను మాట్లాడుచుండుటో యనియడుగగా వాద్యనల్లమందు అని నెంటునే చెప్పిరి. అచటనున్న వారిలో నాశిష్యులిద్దరు గలరు. వారు కాంతినితేతనమునుండి యింటికివచ్చి సనాయపుపనుల జేసినట్లు పోయిరి. వారు పనివారిని పెట్టుకొనుటకు ఒకచిక్కు వచ్చెను. వారు అసాముకు లీలనే పెట్టుకొనగోరిరి. కాని అచటనున్న వారందరూ రోజుటోలేదేగాక రోజుకాకలసిననల్లమందు గూడ కావలెననిరి. ఇది వారిభృత్యులకు లేదనిరి. మైమెన్సింగనుండి తూర్పుబంగాళపు కార్యముల వచ్చి అసామీయులకు పోటీగా పనిజేయుచున్నారనియు వారు సులభముగ దొరకుదురనియు జెప్పిరి. వీరిప్పుటిప్పుడే అలవాటుపడుచున్న ను యింగు బాగా నల్లమందుభాయిలు గా లేదు. కాని నాశిష్యులు ధృఢభావముతో అసామీకులతోనే పెట్టుకొనగోరిరి. ఏమిచేయవలెననివారు నన్నడిగిరి. నేనిట్లు ప్రత్యుత్తరమిచ్చితిని "మీ తేమిచేసినను సరే నల్లమందు ఆభ్యాసము మాత్రము యెక్కువజేయవచ్చు. అదితప్ప. దానికన్న నెక్కువహానిజేయనశక్యము లేదు." వారు నా సలహా దీనిని కొనిరి. కాని అజిల్లాలో నల్లమందులంచము లేకుండ పనివారలు దొరకలేమోయని భయపడుచున్నది.

అసహాయాస్యమును అడ్డుతెచ్చి త్రముల జేసెను. ఈమాటకు సర్వత్ర వింటిని. గాంధీగారు వచ్చినతరువాత నల్లమందుభయమునాటికి 40 వంతున తగ్గెనని ప్రభుత్వపు నల్లమందు ఎక్సైజు ఉద్యోగులద్వారాగూడ మువార్త వింటిని. వితే ప్రభుత్వోద్యోగులు కఠినశిక్షవిధించి చాలకాలము ఖయిదులో పెట్టుచు నిర్బంధములకు గడంగటవలన నల్లమందుభయము ఎక్కువయ్యెనని నాకు దెలిసినది.

అసాము శాసనసభ ఒక శాసనము గావించెను. దాని ప్రకారము ప్రభుత్వమువారు అమృతమున కిచ్చునల్లమందు ప్రతిసంవత్సరమును నూటికి 10 వంతున తగ్గవలయును. ఈసరికి యీ తక్కువప్రకారము ప్రభుత్వపు అమృతము నూటికి 20 తగ్గ

యుండవలయును. కాని యిది యెంతవరకు ఆచరణలో పెట్టబడెనో నల్లమందులో మునిగిపోయినజిల్లా లెంతవరకు బాగా యెక్సైజు, నాకు జేయదు. ఈశాసనమును నేమియు ప్రయోజనము గానినించలేదనియు నిదివరకు వలెనే అంతర్జాత్య గా మున్న నల్లమందు సులభముగానే దొరకుచుండెననియు గౌసాతిలో వింటిని. నేను జాగ్రత్తగ విచారించగా ఆసాములోనున్న పెద్దదోషము యీ నల్లమందు జేయనియు యియ్యదితోలగించువరకును ఆసాము బాగుపడుట యుండవనియు నేను తెలిసికొంటిని.

గౌసాతిలో నొకసభజరుపబడి నల్లమందుపాప మెంతవరకు బాసెనో విచారించి ఒక నివేదికను తయారుజేసి నవంబరులో జాతిసమితి సమావేశ సందర్భమున జరుపబడు జేసివాక న్యైన్లనుకు కిద్దము జేయవలెనని ఒక తీర్మాన మేకగ్రీమముగ నంగీకరింపబడెను. ఈపనిని జేయుటకు మంచిపనివారలు గలరు. కాని డబ్బు కావలయును. అ. భా. కాంగ్రెసు సంఘము వారు అవసరముగ గ్రాంటు నిచ్చి సహాయము జేయవచ్చును. అట్లునుయెడల విగిలిన పనిసంతోష అసామీ జేసికొనునని నాకు నమ్మకము గలదు. ఈపనిని ముందు ఆసాం కాంగ్రెసు సంఘమువారు ప్రారంభించి యింకనున్న కొలదిపానములలో నల్లమందువాడుకనుగూర్చి విచారణ జరుపవలయునని నా అభిప్రాయము.

గౌసాతిలో జరిగినసభలో నేను నల్లమందుసమస్యను గూర్చి మాట్లాడుటనీ వచ్చినపుడు, హార్డింజీ ప్రభువు రాజప్రతినిధిగ నుండగా భారతప్రభుత్వమువారు నల్లమందును గూర్చిన లేఖను ప్రచురించిన దానినుండి భాగములను జదివెలిసి, అందు భారతీయులు నల్లమందును అపాయము చేకుండ వాడుకొనుట నెరిగియున్నారని తెలుపబడెను. పిల్లలకు, వృద్ధులకు, రోగులకు నల్లమందులన బాధ తగ్గునని సమ్యుతింపబడెను. ఇండియాలో చైతన్యనిలకలే లేనిదే నల్లమందు వాడినను చేయరానటుల చేయుట లేదని అందు తెలుపబడెను. నేను అసాములో యీ భాగమును భారత ప్రభుత్వ ప్రకటనమునుండి చదివినపుడు అందరూ పరిహాసముగ నవ్వరి. వారిదేశమునుగూర్చి ఆట్టిభావముల దెల్పినపుడు అవి యెంతటి అసత్యములో బుట్టుకములో అసాంప్రజలకే బాగాక దెలియును.

అసాములో మత్తుపదార్థములు లేకుండ జేయవలెనన్న నల్లమందు ఖర్చుమాత్రమేగాక సారాయఖర్చుగూడ తగ్గవలెను. మత్తుద్రవ్యములును త్రాగుడును కలసియుండునని మరవరాదు. అవిరెండును మత్తుపదార్థములే. మత్తుద్రవ్యము అనుమాటకు అర్థము విషమును బుట్టించునవి అనియే. ఈ ద్రవ్యములవలన మనుష్యునిశరీరము విషపూరిత మగును. అమెరికాలో త్రాగుడు నిషేధించినప్పటినుండియును యితరమత్తుద్రవ్యములఖర్చు అపరిమితముగ నెక్కువయ్యెను. యునైటెడ్ స్టేట్సులో యిప్పుడు 10 లక్షలమందికి పైగా నల్లమందుభాయిలున్నారు. కేనడాలోగూడ యీ అలవాటు యెక్కువగుచున్నది. గసగసాచెట్టును పెంచకుండ మందుకు కావలసినంతమాత్రముతప్ప యెక్కువగ నల్లమందును తయారుజేయుచున్నను మాత్రమే ప్రపంచము సంతోష తల్పిబిబ్బజేయుచున్న యీపాపము తొలగి పోగలదు. ఇది జేసివాలోని జాతిసమితి. చేయగోరుచున్నది. ఇంకవరకు భారతదేశముదే ఆటంకముగ నుండెను. అసాము ప్రజలు తయారుజేయు నివేదికముబట్టిగాని, ఇండియాలోని నల్లమందు ఖర్చునుగూర్చిన వివరములు జేసివాలో తప్పగ నిజే దించునదియు లేనిదియు తెలియును.

మదరాసుజిల్లా ఆంధ్ర జాతీయ సంఘము

ఈనెల 4 తేదీని ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయమున జరిగినసభలో ఈసంఘమునకు మ.రా.శ్రీ, కాశీనాథుని నాకేవ్వర రావు పంతులుగారు అధ్యక్షులుగను, మ.రా.శ్రీ, గడ్డెంగయ్య నాయుడు, గోనుగుంట్ల నెంకటసుబ్రహ్మణ్యంగారు కార్యదర్శులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

ఈదినమ వదాహింపబడినవారు రాష్ట్రసంఘసభ్యులుగ నెన్నిక గాంచిరి. 1. కె. నాకేవ్వరరావు, పంతులుగారు, 2. గ. రంగయ్యనాయుడుగారు, 3. వి. యస్. కామ్రూగారు, 4. యామినీపూర్ణ తిలకమ్మగారు, 5. పో. హనుమయ్యగుప్తగారు, 6. వావిళ్ల నెంకేశ్వర కామ్రూగారు, 7. బం. ప్రకాశంగారు, 8. గో. వెం. సుబ్రహ్మణ్యంగారు, 9. యస్. శ్రీరాములు నాయుడుగారు, 11. వి. రామదాసుగారు.

వాతావరణస్థితి

1924 సం! జూలై నెల 7-వ తేదీ సోమవారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షపాతము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షపాతము	గత 24 గంటలలో వర్షము	జూలై 1-వ తేదీనండి వర్షము	జూలై 1-వ తేదీనండి రామానుజస్వామి
గోపాలపురం	90.1	62.1	...	0.53	44.96
విశాఖపట్టణము	98.8	82.8	...	1.28	87.09
కాకినాడ	88.9	77.3	0.62	2.16	89.09
మచిలీపట్టణము	95.7	76.0	0.55	8.02	41.69
కర్నూలు	96.6	76.2	...	1.17	26.01
బళ్లారి	93.5	75.1	...	1.44	20.51
కడప	98.5	79.5	...	4.82	81.28
నెల్లూరు	97.2	78.2	0.08	1.72	87.98
మద్రాసు	99.7	79.2	...	5.17	50.74
కడపూరు	100.8	77.4	0.41	1.57	52.94
నీలము	98.9	74.2	...	5.06	89.80
కోయంబత్తూరు	85.5	70.3	...	5.25	22.29
తిరుచునాపల్లి	99.6	78.7	...	0.15	88.18
నాగపట్టణము	97.5	80.0	...	0.67	54.98
మధుర	100.2	78.2	...	2.85	88.58
పాంబున్	98.8	81.9	...	0.05	87.00
తిరునల్వేలి	0.44	28.84
తిరువేండ్రము	82.1	74.1	0.07	27.45	64.51
కొచ్చిన్	84.6	73.6	1.41	50.82	114.51
కాళికట్టు	88.8	71.7	2.05	48.84	117.16
మంగళూరు	80.9	73.6	1.82	61.44	125.68
తెంగళూరు	80.3	66.6	...	7.20	55.87
మెర్కార	68.6	62.2	0.72	22.78	125.46
కొడైకానల్	68.4	54.0	0.02	5.99	62.18

సర్కారులు:—కాకినాడ మచిలీపట్టణములో 0.62 0.55 ఇంచులవర్షముకురిసెను. మేళుములు చాలదట్టముగనున్నవి. మచిలీపట్టణములో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. విశాఖపట్టణములో వగటివేడిమి ఎక్కువ. కాకినాడలో 3.9 డిగ్రీలు తక్కువ. ఉత్తరమున రాత్రివేడిమి 2.6 నుండి 3.5 డిగ్రీలు ఎక్కువ. దక్షిణమున 2.7 డిగ్రీలు తక్కువ.

దక్కన్:—మేళుములు విస్తారముగ నున్నవి. కర్నూలులో వగటివేడిమి 3.7 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—కడపలో 0.41 వర్షము కురిసెను. నెల్లూరులో చినుకులు బడెను. మేళుములు ఒకమోస్తరుగ నున్నవి. నెల్లూరులో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. కడపూరులో 4 మద్రాసులో 3.1 వగటివేడిమి ఎక్కువ.

పడమటి తీరమునే వర్షపాతము పడవచ్చును. తక్కిన పోట్ల స్థానిక చినుకులు పడవచ్చును.

ఎస్. ఆర్. సామ్రాట్,
వాతావరణకౌశల్యజ్ఞుడు.

సర్దారు మంగళసింగుగారు

సభనుగూర్చిన అభిప్రాయములు
మంగళసింగుగారు అహమదాబాదునుండి అమృతసర చేరిరి. "సభలో చర్చలు చాల తీవ్రముగా జరిగినను నాయకులు చాల శాంతముగా మెలిగిరి. దానికంతకును మహాత్ముని పలుకుబడియే కారణము. సిక్కులకు సహాయముచేయవలె నను తీర్మాన మేకగ్రీమముగా నామోదింపబడెను. గాంధీమహాత్ముడు చెరసాలలోనున్నప్పుడు సిక్కుల మతగ్రంథములను పూరిగా చదివెను గాన మహాత్మునకు సురువులపట్ల చాలా గౌరవము గలదు. అకాలీల త్యాగము నధికముగ ప్రశంసించెను. గ్రంథ సాహెబులోని వాక్యములు మహాత్ముని ఆశ్రమమునందు చదువుచుండురు. ఆగవ్యునెలమొదటి తేదీ లోకమాన్యుని వార్షికదినము. అసాదే మహాత్ముడు సంచారమును ప్రారంభించి పంజాబుకు వచ్చును అని మంగళసింగుగారు తెలిపిరి. (అ. ప్రె)

దీక్షకాలమునందు
విడువనివ్యాధులను

అత్యద్భుతముగా కుదుర్చుట

జీర్ణాశ్మిజ్వర కృష్ణాపురం కావరస్తులును
క్రస్తుతిములా 72 ఆస్మియన్ విధి బాద్విపుచునందు
చున్నవారు నగు స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారి
ఆయుర్వేదావధానములు అత్యద్భుతముగాను అతి
శీఘ్రముగాను పరిశోధించి వ్రాయుట కెంతయు
సంతోషించుచున్నాడను.

నేను 15 సంవత్సరములనుండి శరీరమునందు
రక్తముచేడి శరీరము శీతవత్వము బొందుట నల్ల బా
రుట, మెడకుండు నేడి యెక్కువౌట, శరీరము
మొద్దుబాగుట మొదలగు వ్యాధులచే బాధపడు
చుంటిని.

నేను ఒకమాసము స్వామి శ్రీనివాసయ్యం
గారి ఆయుర్వేదావధానములను సేవించితిని ఇప్పుడు
నాకు ఖగ్గూర్లును ఆరోగ్యము కలిగిరిది.

బోయకాస్సు, చెవులు, పుట్టుకుంటి, వివిధము
లైన జ్వరములు మున్నగువ్యాధులను ఆయన అత్య
ద్భుతముగా నివారణ చేయుటను నేను వ్యయముగ
చూచితిని.

పి. సి. గానాచార్యుగారు,
శ్రీకృష్ణాపూర్, రామనాథంజిల్లా.
ప్రస్తుత మకాం నెం 24 కచ్చేరీగార్డు.
మొలపూరు మండలము 22-9-1935.

వారినలహాకట్టం రూ. 15

ప్రకటన

ముప్పనసోమరాజు అండు వీరరాజు.

పెద్దాపురము పోస్టు.

TRADE MARK.

విజాపన
నవదేశము
1918 సంవత్సరం
సంచికేము మనదేశము
నపండించుచున్న పట్టు
తో మాధ్యామిలోనే
కడుగుట, కేయట, రం
గులుచేయుట మున్నగుప
కులవలన వివిధరకముల

వస్త్రములపనులగులలో చిత్రవిచిత్రమైన జరీసాదా అంచు
న కమ్ములతోను తయారుచేయించి వర్తకులకు తదితరులకు విక్ర
యించుచుంటిమి. కాకినాడలో జరిగిన 88 వ అఖిలభారత కాం
గ్రెసుసమన్వయసభయందు మాబట్టులను ప్రదర్శించినటులను అవిదేశీ
ములోని పట్టువస్త్రములు అన్నిటిలోను ఎక్కువనాణ్యమై
విగా అందరకు తెలిసేయున్నది. ప్రదర్శనమునగురించి వ్రా
యుచు మాబట్టులనుగూర్చి పీయూజ కాంతిభోగ్యుగారు అమృత
ప్రభు పత్రికయందు ఇట్లువ్రాసిరి:

“... ఇతర కాంగ్రెసుసభ్యులు వారున్న మరొకరిక
ప్రజలకాడ అన్నిరకములభద్రదన్ను ప్రదర్శించిరి. ఇంకనుఎంద
రనో కలరు, అందరిని ఇచ్చట ఏకమవుపెట్టుటకు వీలులేదు. పట్టు
వస్త్రములు అనేకరకములు ప్రదర్శింపబడినవి. పెద్దాపురం వర్తకు
లు ముప్పనసోమరాజు వీరరాజుగారు పట్టుఉత్పత్తియములను ఖో
వతులను వర్తకులను కోటుగుడ్డలను తలగుడ్డలను చీరలును
మున్నగురకములు ప్రదర్శించిరి. బెంగళూరు అస్సామీవారు
కూడ ప్రదర్శించిరి”

పట్టువస్త్రములనుగురించి వ్రాయుటలో మాకంపెనీయొ
క్క అడ్డెన్నున రకములను నిపులముగా వ్రాయుటలన దేశము
స్వదేశీయ పరిశ్రమలలో మాప్రాముఖ్యమును గ్రహించి స్వదేశీ
వర్ణివర్ణి పరచెదరుగాక. చెన్నపురిరాజధానిలో ప్రతిపట్టణము
నందును మాబట్టుల దొరకును.

కొందరువర్తకులు తయారుచేయుచున్న రకములలోనే
కాణ్యము తక్కువఅయిన బట్టులనువిక్రయించి మారకములని మో
గుపుచ్చుచున్నాడుగాన అందరియొక్క కాగ్రత్తకొరకు మాప్రతి
బలియందు వుండేమాటే మార్కును ఇందున ప్రచురించితిమి.

వృత్తాంతలేఖలు

దెందులూరు
(ఒకవిలేఖరి)

గ్రామనిర్మాణము

జూలై 4:—ప్రస్తుతము దేశహితమును కోరు ప్రతి
వ్యక్తియు గ్రామజీవనమును సంస్కరించుటకు అభిలషించు
చున్నాడు. స్వపరిపాలనాప్రతిష్ఠాపనలకు గ్రామమే పునాది
యని చెప్పవచ్చును. గ్రామవాసుల విజ్ఞానము కార్యపరత్వము
దృఢత్వము ఆగ్రామ జీవనమున ప్రతిఫలించుచు కనబడు చుం
డును. ప్రస్తుతకాలమున అనవసరకలహములతో కాలము
బుచ్చుచూ కోర్టుల కక్కి వృధావ్యయప్రయాసలకు లోను
గాని గ్రామము అరుదని చెప్పవచ్చును. యీ పార్టీ పికాచము
నకు లోనై యెన్ని గ్రామములు దేశాభివృద్ధికి తోడ్పడకుండా
స్వనాశనమునకు పాతకునచున్నవో కదా! గ్రామాభివృద్ధికి
అవసరములగు సంస్థలను నిర్వహించుటకు స్వార్థరహితులను
ఉత్సాహవంతులను కార్యతత్పరులగు ఆగు యజ్ఞజనుల
తోడ్పాటు అవసరము. యజ్ఞజనులు తమ అమూల్యమగు కాల
మును వృధాచేయుచు నీతిహీనులను సోమరిపోతులను నై
శరీరులకున్న దేశాభివృద్ధికి తోడ్పడుట యచితుముకదా!
గ్రామాభివృద్ధికిరము లగు ప్రతిష్ఠాపనలు నెలకొల్పి గ్రామ
నిర్మాణమున మాగ్రామము ఎంతవరకు అభివృద్ధి నొందినదో
నిష్పాక్షికముగా కనుగొందము. గ్రామములో వైచక్యభారత
ములగు కక్షలకు తావివ్వక గ్రామైక్యతను కాపాడుచు సహన
ముతో వర్తింపుచున్న వ్యక్తులకు ముందు నాకృతజ్ఞతాపూర్వక
సందేశము లిడకుండా ముందుకు సోకాలను.

గ్రామ సంఘము

గ్రామములో పరస్పరము వ్యక్తిత్వము లున్నను
యీ సంస్థాపత్రము నిరాటంకముగా పనిచేయుచు గ్రామై
క్యతను సూచింపజేయుచు గ్రామమున కన్నివిధముల సేవ
చేయుచున్నది.

కలరాగమనమున సంఘముతరపున మందులుతెచ్చి వాడి
గ్రామియులజీవితాంబంధులగు మాధవిశ్యామలను పోస్టా
రి ఆశ్రయము భంగము లేకుండా చేయుచు కొందరుయజ్ఞజనులు
క్రతొగినదంత వల్లి తిగిన ఉపచారములు చేయించుచు సలహాలు
యిచ్చుచు చేయుచున్న సేవ ప్రశంసాపాత్రము. గ్రామసంబంధ
మగు ప్రతిపర్యయ కట్టుబాటుతో సంఘాభివృద్ధియను సమస్య
రించి జరుగును.

గ్రంథాలయము

సామ్యమకర్మియగు వివేకానందుని పరిశ్రమను
మున 1913 నెలలో స్థాపించబడి దిననాభివృద్ధి నొందుచు
యావత్సంవత్సరము నున్నది. ఇతరులవిధాన ఆధారపడ ననవరము
నేకుండ మూలభవముతోనే జీవించగలగత్తెలో నున్నది.
దీనికి నిరాశ్చర్యము సేవకుడునై అభివృద్ధికిరముగా పనిచేసిన
మొట్టపర్తి వెంకటసారాయణగారు చనిపోయినందున వియోగ
దుఃఖమున ప్రస్తుతముకృపించుచున్నట్లుగ్రంథాలయకార్యక్రమము
మండుగా నుండినను త్వరలో తిరిగి అభివృద్ధికిరము గ్రంథా
లయమును తీసికొనిపోగల సేవకుడు దెందులూరు యజ్ఞజనులలో
దొరకకపోడను సమ్యక్తము కలదు. గ్రంథాలయములో నుమారు
1700 పుస్తకములు కలవు. ఆంధ్రదేశపత్రికయ, కృష్ణాపత్రిక
నయినగా వారి, సత్యపత్రికలు తెప్పించబడుచున్నవి. గ్రంథా
లయ యితర కార్యక్రమ మెట్లున్నను చదువరులసంఖ్య తగ్గక
గ్రంథాలయోద్యేము నెరవేరుచు, మాగ్రామియుల ప్రేమను
పొందుట సంతోషప్రదము.

సామాజిక పరివర్తనసంఘము

స్థాపించి నుమారు 5 నెలలున్నను పనిమాత్రము 5
సంల నుంచి అభివృద్ధికిరముగా జరుగుచున్నది. ఇంతవరకు
సంఘము అప్పపైచ్చుకొనుచుగాన సమాజాగ్రయవిక్రయముల
లోకి దిగి ఉత్సాహవంతులగా పనిచేయుటలేదు. దీని యుప
యోగమును గ్రామములకు పనిచేయుగా బోధించి, గ్రామియుల
గుణాకారముతో దుశసంస్థల వివక్షనాంతిముచేయువిధి నిర్వహిం
దలయుచున్నది. ప్రస్తుతము రూ. 15000.00 లు నెలకు
బ్యాంకునుండి ఆపన్న తీసి వ్యవహారించుచున్నది.

ఉపాధ్యాయులు 8 క 80 గుడి పాజిట్టు చేసి దీనివల్ల
ఉపకారమును పొందుచున్నారు. దీనియభివృద్ధి ముఖ్యలక్ష్య
ముగానుంచుకొని పనిచేయుచున్న మొట్టపర్తి చినసబ్బయ్యగారి
సాయముగల ఈ సంఘము అభివృద్ధినిబోంది గ్రామవాసుల
ప్రేమను సంపాదించగలదను విశ్వాసము కలను.

కాంగ్రెసు సంఘము

నుమారు 100 గురు సభ్యులను కల్గియున్నది. మొదట
ఉత్సాహముతో నాకులకులకు రప్పించి గ్రామప్రసారమునకు
విశేషముగా తోడ్పడినది. ఇప్పుడు దాసంస్థల సభ్యులు సం||
చందాలు యిచ్చిపోషించుచున్నారు. కాని కార్యక్రమము
లో నేవిధమగు ఉత్సాహములేదు.

ఖద్దరు కలిశ్రమాలయము

ప్రభుల్ల చంద్రరాయగారి నాయమన 4 మాసములక్రి
దట స్థాపించబడినది. మహాత్ముని యుపదేశములను కృతజ్ఞత
తో అందుకొని మొదట నుమారు మారు రాటులు పనిచేసిన
వని చెప్పవచ్చును. ఉత్సాహము దీగిన వెంటనే అన్నియు
మూలపడినవి. వాటిని తిరిగి పునరుద్ధరించుటకు యాపరిశ్రమల
కుహ ప్రయత్నించుచున్నది. కూలికి నడికించుచూ కేయించి
లాభ మపేక్షింపక ఖద్దరును విక్రయించుచున్నాడు. రామవ
రం, స్థానిక కాంగ్రెసు ఆఫీసు, వయిరా బొట్టునుండి ఖద్దరు
బట్టలను తెచ్చి గ్రామవాసులకు అందుబాటు చేయుచున్నా
రు. మొన్ననే పుట్టెడు దూది తెప్పించిరి. గ్రామములో
చాలామంది పురుషులు ఖద్దరుధారణప్రతిష్ఠా నిర్వాహకులు
కాని ఖద్దరు వుత్పత్తివయములో తగుశ్రద్ధ మాపకపోవుట
నిచారకరము. సంఘము స్థాపించి కొద్దికాలమే అయినను ఉ
త్సాహవంతముగా పనిచేయుచున్నది. సంఘమభివృద్ధియైనకొ
లగ వర్గములుకూడా తెచ్చికనిచేయుననితోచుచున్నది. స్వాధీ
రహితు డగు వైడిపాటి వెంకటసారాయణగారి యజ్ఞమాన్య
మునకు కార్యతత్పరులగు మొట్టపర్తి బ్రహ్మాంధేవి సేని వెంకట్రా
మయ్యగార్ల సాయమునకు సంఘ మభివృద్ధి నొందుననుటకు సం
దిహముండదు. చుట్టుపట్ల ఇతరగ్రామములలోకూడా కూలికి
నడికించుచూ ఖద్దరు ప్రచారము చేయుచున్నాడు.

ఇతర సంస్థలు

చెరువుల విషయములో కమిటీలుగా ఏర్పడి నీరు సక్ర
మముగా నడుపుకొనుచు ఆనవాసముతోగూడిన వైచక్యములకు
తావివ్వక తమవిధ్యుక్తమును సరిగానెరవేర్చుకొనుచు గ్రామాభి
వృద్ధికి తోడ్పడుచున్నారు. ఉచితరాత్రిపాఠశాలలు రెండు
కొలదిగనో గొప్పగనో పనిచేయుచున్నవి. బాలుక శరీరదృఢత్వ
మును పెంబొందించుటకు రెండుతాలింఖానాలు కలవు. ప్రస్తు
తము వేచివల్ల వాటిపని నాయమాత్రముగనున్నను ప్రారంభ
కులగు కోలుపర్తి బలరామయ్య కొదాని శత్యనారాయణగార్ల
యత్నావహమునల తిరిగి అభివృద్ధినిండునని చెప్పవచ్చును.

ఇది మాగ్రామచరిత్ర. ఆతిథ్యయోక్తులు లేకుండా నిజ
మును వివరముగా వ్రాసితిని. స్వపరిపాలనకు కావలసిననిర్మాణ
మిట్టియే. యింకను బాలికపాఠశాలలు, పంచాయితీగర్భ
వయిరాసంస్థలను నెలకొల్పినగాని తృప్తిపకరారు.

దెందులూరు యజ్ఞజనుల ఒకసవాల వేచియున్నది.
ప్రస్తుతమున్న సంఘములు నిర్మూలముకాకుండా ఉత్సాహము
తో అభివృద్ధికిరముగా పనిచేయుచురు అవసరములగు సంస్థలను
నిర్మించుకొనుచు తమకు స్వపరిపాలనాత్మ కలదని యజ్ఞువు
చేయుచుగా?

తేజ

ప్రయాణాశ్యామగు నుత్సాహముతో ప్రతిసంఘము నెల
కొల్పచేగాని ఆవరణలో కేమియు అభివృద్ధికి వెళ్లకుగా
తగు కార్యతత్పరతలేమి, నిర్వీర్యతను చాటుచురా? యిందు
యేది తమ విస్మయము?

ఇంకను సోదరులు ప్రయాణాశ్యామగుగాని ఉత్తేజ్యులతో
కనామ చెప్పెదరుగాక!

ప్రతిగ్రామమున నిట్టి ప్రతిష్ఠాపనలు నెలకొల్పబడి అభి
వృద్ధికిరముగా పనిచేయు టవసరము. మనఅభివృద్ధి మన మాన్య
ములందే కలను. ఆయాగ్రామములపైదెట్లు ఎందుకు జూచుకొని
గ్రామజీవనమును నిర్మల మొనర్చుట ఎంతయో అనవరము. గ్రా
మాభివృద్ధికి స్వాధీనత్వముతో సామర్యము ప్రతిష్ఠాకిక భగవా
నుడు సాయపడుగాక యని మనస్తోధనముగా ప్రార్థించు
చుమాను.

బందరు
(స్వకీయవిలేజిసినుండి)

డాక్టరు బ్రహ్మజోన్యల సుబ్రహ్మణ్యంగారు

జూలై 3:—అఖిలభారత స్థాయిసంఘ సభకు వెళ్లిన డాక్టరు భో. పట్టాభి సీతారామయ్యగారు తేడు ఆహ్వానం బాదునుండి విచ్చేసినారు వారితోగూడ శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యంగారు కలంకారి అక్షరము అమృల నిమిత్తము యిచటికి వచ్చియుండిరి. శ్రీవారు 'మహాత్ముని ఆదేశము ప్రస్తుతకర్తవ్యము' అను విషయమును గూర్చి ఘమారు గంటన్నరకాలము తిలకు చాకుగా గంభీరపన్యాస మిచ్చిరి.

సభాప్రారంభమునకు ముందు శ్రీ అడివి బాపిరాజుగారు వారి యొక్కయు, శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యంగారు యొక్కయు జైలు ఆనుభవముల గూర్చి నవ్యుత్పత్తింపునట్లు ఉపన్యసించి సభ్యులకు శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యంగారిని ఎఱుకపరచిరి.

పిమ్మట ఉపన్యాసముల ఆహ్వానదాబాదు వృత్తాంతమును సవిప్రముగాను, ఆర్థవంతముగాను తెలియజేసిరి. దేశములో యెంతమంది నాయకులు బయలుదేరినను, ఎన్ని పార్టీలు యేర్పడినను మహాత్మునివలె దేశమును కాపించువారు గాని, సద్విమంచువారుగాని ఒక్కరు లేరని ఆహ్వానదాబాదు లోను న్యక్తము యి న ది. ఎందరెందరో మహాత్ముని వైకృతులు చూసి, ఆయన సమక్షముననే ఆయనను కోటికివచ్చినట్లు దూరి ఆయన నాయకత్వమును, పటముపైని కార్యక్రమమును నాశముచేయ సమర్థుడైనను, సభ పూర్తిఅయినపిమ్మటదేశమస్థితియొద్దవిధమున సభ్యులనునులలో ప్రతినిధిత్వమునున్నచో తెలియజేసి ఆశ్రుకణములురాల్చి తనకు కాంగ్రెసులో తావులేకపోవునేమో యని మహాత్ముడు చెప్పినప్పుడు సభ్యులందరు నిశ్చేష్టులై దుఃఖ సాగరమున మునిగిపోయిరి. వీరువారను భేదములేక అందఱు ఒక్కవిధమున సాష్టాంగపడి శోధనముచేయుచు శరణుజేడిరి. శ్రీమహాత్ముడాలిగారు సహితము లోపిని మహాత్మునిపాదముల వై నిడి సాష్టాంగపడి యెట్టి మహాత్ముడుచేయుటకొని లేవ దీయునంతవఱకు లేవలేదు. కాని యీశోధనముచూచి మహాత్ముడు చరింపలేదు. ఏడ్పుటతో స్వరాజ్యము రాజాలదు. పని చేయవలయున్నదని కఠినముగా నాశించిరి. తనకర్తవ్యమును గూర్చి ముందు తెలియజేసెదమని చెప్పిరి. మహాత్ముని ఆద్యుత క్తి ఆహ్వానదాబాదులో వ్యక్తమయినట్లు మఱియెచటను న్యక్తము కాలేదు. ఆయనను సహించింప వలెనని వచ్చినవారందరు దాడులై నెడవిపోయిరి. మహాత్ముడు నాయకులకు చెప్పినను, ప్రజలకు చెప్పినను ఒకలేసందేశము. అదియే నూలువడకుట. ఖద్దరు ధరించుటకంటెకూడ పడకుట మిక్కిలి ముఖ్యమయి యున్నది.

రాత్రి 8:30 గంటలకు సభముగింపబడినది. ప్రకటన బాగా చేయుటకు అవకాశము లేకపోయినను చాలామంది సభకు వచ్చినారు.

వేద పీఠోత్సవము

మాపురవైకుంఠ జ్యేష్ఠ బ 11 నాడు వేదపీఠోత్సవము మిక్కిలి వైభవముతో జరిగిరి. నవబతు సన్నాయిమేళనలతోను, భజనలతోను ఉత్సవము బయలుదేరినది. వెనుక బ్రాహ్మణులు వేదాంగయనము చేయుచుండిరి. ఒక చిన్నచలనచక్రములో నాలుగు వేదముల నూచించు నాలుగు శాఖలుగల ఓంకార పృథ్వీము ఉంచబడినది. దీనికి ఇరువైపులను శ్రీ ఆత్మా రి లక్ష్మీనరసింహముగారియొక్కయు, మామిడి వెంకయ్యగారి యొక్కయు నూనెరంగు చిత్రపు దోరేగింపబడినవి.

జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీ

మాజిల్లా కాంగ్రెసుకమిటీ పరిశీతులు చాలవిషయముగా నున్నవని తెలియజేయవలసివచ్చినందుకు చాల విచారించుచున్నాము. ఇప్పుడు ప్రబలియున్న విభేదములకు, కార్యణ్యములకు కారణ మెట్టియైనను, కారకులెవరయినను ఇప్పుడిది పక్షములకా రవలంబింపవద్దము సమంజసములుగా లేవు. కాననసభలయందు పక్షపులకు, ప్రతిపక్ష అధికారమును యెలుల సభ్యులు పెనుగులాడుచున్నారో అటులనే కేవలము జేవకులుగా నుండవలసిన కాంగ్రెసుసంఘసభ్యులు అధికారబుద్ధిలో ప్రవర్తించుట కోచనియము. కాంగ్రెసు ఉద్యోగాభిమానముగా నేవారత్వరతరె యుండియున్నపక్షమున నీ విభేదములు కలుగజాలవు. కాని గొందఱిమనుషులలో అధికారిభిమానము ప్రకాశించుటచేతనే రెండవపక్షమువారి మనుషులలో అధికార తిరస్కారము ప్రబలినది. ఇరుపక్షములవారును వైచుఖము చూచి ఆత్మపరీక్షచేసికొనినయెడల యెవరితప్పును వారికి తెలియకపోవు. మొన్న గుడివాడలోజరిగిన జిల్లాసభలో రెండు పక్షములేర్పడి వేరువేరుగ అభ్యుక్తులను, కార్యదర్శులను యెన్నుకొనినట్లు తెలియుచున్నది. రాష్ట్రీయసంఘమువారు నీ పరిస్థితులను శ్రేష్ఠముగా తొలగించెదగాక యని కోరుచున్నాము.

నిర్బంధోచిత ప్రారంభవిద్య

మామ్యునిసిపాలిటీలో నిర్బంధోచిత ప్రారంభవిద్య ప్రారంభించి ఒకసంవత్సరమైనది. ఈ ప్రయత్నముయొక్క లాభ నష్టముల నిర్ణయించుట కిది చాల స్వల్పకాలము. కావున అట్టి నిర్ణయమునకు మేమిప్పుడు పూనుకొనలేదు. కాని ఈ విషయమున మాకుదొచ్చిన కొన్ని ఆభిప్రాయములమాత్రము తెలియజేయుచున్నాము.

ప్రస్తుతపరిశీతులనుబట్టియు ప్రభాభిప్రాయమును బట్టియు నిర్బంధోచిత ప్రారంభవిద్యకానన ప్రయోగము విద్యాధికులచే సహితము నానరముతో జూడబడుటలేదు. ఒకప్పుడు గోపాలకృష్ణగోళ్లే మహాశయుడు సీతాసనమును భారతన్నరమంతము నమలుబరిపింప యర్హించినమాట వాస్తవము. కాని ప్రస్తుతము దేశ దృక్పథమునట్లు ప్రసరించుటలేదు. శ్రీ గాంధీమహాత్ముడుకూడ దేశము దుర్భరదారిద్ర్య మనుభవించుచుండ విద్యా విషయముల నాలోచించుట కవకాశము లేదనియు, ధర్మబద్ధమైన జీవనోపాధిమార్గముల నారణ్యములయొక్కర్తవ్యమనియు నుడివియున్నారు.

అగ్రజాతులలో సాధారణముగ జదువుకొననివారుండదు. మరియు యేజాతివారైనను ధనవంతులయినచో విద్యాభ్యాసము చేయుచునేయున్నారు. పాటక పుసంఘములో మాత్రము విద్య మిక్కిలికొరతనడియున్నది. వీరిలో స్త్రీలు పురుషులు, చిన్న పెద్దలు అందరు కష్టపడి ప్రవ్యాగ్ధున చేసినగాని కుటుంబహామణము జరుగజాలదు. ఆరుసంవత్సరములుమొదలు 11 సంవత్సరములలో పిల్లలు సంపాదించునదేమి యుండునని యాశ్చర్యపెంచుచును. ఈప్రాయములోపల నిర్బంధించి చెప్పేడి విద్యనల్లకలిగిడి ప్రయోజన మేమియుండదని గట్టిగా చెప్పగలము. మీదు మిక్కిలి కీడుగలవని చెప్పవచ్చును. చదువువచ్చినను రాకపోయినను కామకష్టపడుటకు దుర్భమానమేర్పడి దానికి విముఖుడగుట తలపించును. ఇంటివద్ద తల్లిదండ్రులతో కష్టపడుట కలవాటు వడినచో నీదుర్భిమానము జనించదు. అక్షరజ్ఞానము కలిగినంతనే, ఆంగ్లవాసన గలిగిన అవధానలగారి కుమారునివలె, తండ్రికన్న తానుగొప్పవాడనని గర్వించును. ఈ అల్పవిద్యవల్ల కలుగు ననర్థములు అనేకములు గలవు. మ్యునిసిపలసంఘమువారు ఈ ప్రారంభవిద్యాభారమును తలపై వేసికొనినందుకు పాటకసంఘ మందలి బాలురు వారిచారివృత్తుల నుండియు కాయకష్టమునుండియు విముఖులు కాకుండునట్లు జూడవలెను. కావున పట్టణ మందలి యేదో ప్రాంతములలో నేయేవృత్తులు అధికముగా నశలించింపబడుచున్నచో నావృత్తులను పాకకాలంబు చేర్చాటుచేసి నావృత్తులకు చెందినబాలురు అధమము ఒక పూటయినను నా పనిజేయునట్లు జూడవలెను. ఈవిధమున చింతగుంట్పాలెములో నేత, నూలుపడుకుట, రాజుపేటలో నవారునేయుట, ఉన్నివడుకుట, రుస్తుంబాదాలో రాళ్లుసానబెట్టుట, ఉల్లింగిపాలెములో నలులు అల్లుట, వడ్రంగము మొదలగు వృత్తులనుబట్టి గృహమునకు, పాకకాలకు భేదము లేకుండునట్లు జూడవలెను. వైకుంఠ పిల్లలకు వైకుంఠకు సంబంధించినతెక్కలు చారిపద్ధతుల ననుసరించి నేర్పుటవలసరము. ఈవిధానము నవలంబించుటలో ప్రభుత్వమువారు తయారుచేసిన సిలబసులు, కరికులుములు ఆవలంబించుట కవకాశము లేకపోవచ్చును. అట్టియెడ వారికి సలాములూ సంగి మనబాలురను వారి విధానమునకు బానిసలుగాజేసి బలి యర్పించుట ధర్మముగాదు. ప్రభుత్వవిద్యాకాభోద్యోగులు నీవిషయమున మనకుసహకారులు కాజాలరు. మనము స్వదేశీతేమము నాలోచించి స్వతంత్రించి చేయవలసియుండును. మనపరిశీతుల కనువసవిధానమును ప్రభుత్వమువారంగీకరించునట్లు చేయవలెనేగాని మనము వారికి లొంగుట ధర్మముకాజాలదు.

ఈసందర్భములో విచారించదగిన మరియొక విషయమేమనగా... ఇంగ్లీషుభాషాభ్యాసము. ఈచట్టముక్రింద ఎన్నాకులకే ఎడ్యుకేషన్, దేశీయవిద్యయే గరపబడ నుద్దేశింపబడినది. కాని కొన్ని పాకకాలలలో ఇంగ్లీషుసహితముగజపబడుచున్నది. చట్టము జనుసరించి ఇంగ్లీషునేర్పరచుచునాకూడదా యనుప్రశ్నతో చాకునిమి త్తయిలేదు. ప్రజలకొరకు చట్టము లేర్పరచుచుచున్నదిగాని, చట్టములకొరకు ప్రజలేర్పరచలేదు. కావున దేశాన సరసులబట్టి యొక్కప్పుడు చట్టముల తిన్నరంపవలసివచ్చిన రావచ్చును. కావున ప్రస్తుతము దేశమందలి ఆభిప్రాయము ననుసరించి చిన్న పరగతులలో యింగ్లీషు నేర్పింపతగదు. ఎంతకాలము విజాతీయభాష నేర్చుకొనుటకు బాలురయొక్క మేధస్సు, బుద్ధి, కాలము దుర్వినియోగముచేయవలె! ఇదియే మనము యాలోచింపవలసినముఖ్యమయిన ప్రశ్న. ఎప్పటికైన యింగ్లీషుభాషాప్రా

ముఖ్యము తగిపోవలెననుటనిజము. అదిఎంతత్వరతము తగిపోయిన అంతదేశమునకు తేమము. ఈవిషయమున మ్యునిసిపాలిటీవారు పట్టుచుటో పనిచేయవలెనని కోరుచున్నాను. మ్యున్సిపల పాకకాలలలో యొక్కడను ఇంగ్లీషు జెప్పింపగూడదు. ఈపాకకాలలలోచదువు పూర్తియైనపిదప హైస్కూలుతరగతులలోఎట్లు చేరవచ్చునని ప్రశ్నింపవచ్చును. అసహమయినవారికి వైతరగతులలో యింగ్లీషు (అక్షరతో నశ్చెట్టు) విచ్చికవిషయముగా నుండవచ్చునని మా ఆభిప్రాయము. లేదా, వ్యామోహము తీరనిపక్షమున ధర్మభారములో మొదలు పెట్టవచ్చును. క్రమముగా మ్యునిసిపాలిటీవారు 7 వ తరగతివరకు విద్యను దేశభాషలో యేర్పాటుచేసి పిమ్మట ఉన్నత పాకకాలలకు బోవునట్లు చూడవలెను. ప్రస్తుతము మ్యునిసిపాలిటీవారికి నొక ప్రతిబంధిక మున్నటుల గనుపించుచున్నది. ఈనూతనచట్టమును అమలులో తెచ్చేవచ్చిటికి పట్టణములో అచ్చటచ్చట ఎయిడెడ్ స్కూలులు కొన్నిగలవు. ఈపాకకాలలలో ప్రభుత్వవిద్యాకాభోద్యోగిలను తృప్తిపరచుట తేర్పడిన విద్యావిధానము ఆవలంబింపబడుచున్నది. కొన్ని ఉన్నతపాకకాలలకు విద్యాగృహుల తయారు చేయుచున్నవి. ఇవి యేవిధముగను మ్యునిసిపలు అధికారమునకు లోబడవలసిన అవసరము గనబడదు. అందువల్ల వీరివిధానమును వారు ఆవలంబించునట్లు చేయుటకు వీలులేదు. మ్యునిసిపలు వారు యింగ్లీషు మానివేసినచో బాలురు మ్యునిసిపలు పాకకాలలు వదలివేసి ఎయిడెడ్ పాకకాలలకే బోవచ్చును. ఇవిధమున ద్వంద్వప్రభుత్వము యేర్పడినది. ద్వంద్వప్రభుత్వము యెచటనున్నను నది అభివృద్ధినినాకరము. కావున మ్యునిసిపలువారు దేశాభివృద్ధికరముగ విధానమును నవలంబింప దలంచినచో నీ ద్వంద్వ ప్రభుత్వమున కొప్పుకొనక పాద్యురు యెల్ మెంటరీ పాకకాలలన్నియు తమ పరిపాలనక్రిందికే వచ్చునట్లు పోరాడవలసి యున్నది. ఇట్టి సంకఠము జరుపుటకే దేశీయపక్షమువారు స్థానికసంఘములలో జేరవలసియున్నది.

మ్యునిసిపల్ మేనేజరు

మా మ్యునిసిపలు మేనేజరుగా నుండియున్న ఆర్థ వెంటకృష్ణారావు నాయుడుగారు 31 లేదీని నూతనముగ యేర్పాటు కాబడిన కార్యదర్శిపదవిని స్వీకరించినారు. కాని 'లేమన్' లైటింగుపనులు వీరు చూచునట్లు యేర్పాటు కాబడినవి. రోడ్డు నీటిసప్లయపనులు చెయ్యరమగుారు స్వయముగా చూచుచున్నారు. విద్యాకాఖి సంపూర్ణాధికారముతో క్రీమదునూరి వీరభద్రయ్యగారికి యిచ్చి వేయబడినది. ఈ మధ్య కానిటరీ కమిషనరు మొదలయినవారు వచ్చి రోడ్డు కానిలేమన్ మొదలయిన వానిని గూర్చి తీవ్రముగా ఆక్షేపించినట్లు తెలియుచున్నది. ఇప్పుడు వివిధకాఖలు విభజింపబడి ప్రశ్నేకవ్యక్తుల యధికారముక్రింద నుండుటచే యీ వత్సరము మాపుము ఎక్కువ అభివృద్ధి చూపింమని యాశించుచున్నాము.

గ్రామ ఆంధ్రజాతీయ కళాకాల వైపునకు, ఇంగ్లీషు పాలెముకును, నీటి పంపు లైను అభివృద్ధి చేయబడుచున్నది. పంపు లైను ఎక్కువయినకొలది డ్రెయినేజివిషయమై ఫిలి చెందవలసి వచ్చుచున్నది. జీవనదులయినను ఎంపెవచ్చునగాని యీ వైసుకాలువలు యెండక నిరంతరము ప్రక్కయిండ్ల వారికి దుర్గంధమును, దోమల బాధను కలిగించుచున్నవి.

మ్యున్సిపాలిటీవారు

శ్రీ జగద్గురు సత్యభాగవతీర్థమస్య స్వాములవారు ఆంధ్రదేశ పర్యటనము చేయుచు మాపురమునకు నిన్నటిదినము వేంచేసినారు. వీరు చాల గొప్ప పండితులును, విద్యాపోషకులు సైయున్నారు. ఈ గ్రామమున మూడు శాలుగోగోజుండి పిమ్మట రాజమహేంద్రవరమునకు వెళ్లి అచట చాతుర్యాన్యము జరుపుదురని తెలియుచున్నది.

హిందీచారము

ఇదివరలో శ్రీఆంధ్రజాతీయ కళాకాలోపాధ్యాయులగు రామ్ గోపాలముశ్రీగారు శ్రీ కన్యకావరమేశ్వరి దేవాలయములో, కళాశాలలో వసుపనిపూర్తి యొనపిస్తటన్నట్లు పట్టణములోనివిద్యార్థులకు హిందీ నేర్పుచుండిరి. ఈపనివారికి చాలకష్టముతో మాడుకొనియుండెను. అందువల్ల పట్టణోపయోగమునిమిత్తము ప్రత్యేకఉపాధ్యాయుని వేయవలెననుసంకల్ప ముండియుండెను. పట్టణకాంగ్రెసుసంఘమువారు సగముఖర్చు భరించుచు మిగతసగము జిల్లాసంఘమువారు భరించుచో నొక ఉపాధ్యాయుని యేర్పాటుచేయుటకు తీర్మానించినారు.

నెల్లూరు (స్వకీయచరిత్ర)

నరబలివదంతలు

జులై, 21: ఈ గ్రామమున తిప్పరాజువారి సత్రము, దానికి తూర్పున నుండు రైలురోడ్డునున్న ప్రదేశమునందలి మాగాణిమూలలో కొద్దిమాసములనుంచియు నూతనముగ నొక వడ్డమును (రైలుమిల్లు) స్థాపించుటకు ప్రయత్నములు జరుపుచు, దానికై వలయుభవనములను కట్టించుచుండిరి. భవనము పూర్తియైన వెంటనే, రైలుమిల్లు బాయిలను, ఇతర పరికరములను చేర్చి, ఫ్యాక్టరీని పూర్తి చేసియుంచిరి. వీరు పని ప్రారంభించుటకు ఘోషారూపముగ వార్తముగ జూలై 29 నాటికి పని ప్రారంభము, ఈ ఫ్యాక్టరీకి చేరువనున్న రైలురోడ్డుమీద నొక హామ్యుటీయమును నిశేషము, తలయు, మొండెము, రెండుభాగములుగా చేరింపబడియుండు ఒక ఉదయము కనబడెను. పంచాయితీవారు పరిక్షించి, ఈ హామ్యుటీయమువడు, రైలుక్రింద పడి ఆత్మహత్యచేసికొనెనని తీర్మానించిరి. కాని గ్రామమునందు వందలకు పదివలె ఘోషించబడిన విషయము ఫ్యాక్టరీకి, ఈ హామ్యుటీయమును ఆహుతియిచ్చినయొ, అటుతర్వాత రైలురోడ్డుమీద శవమునుమాత్రము పారవేసినయొ, నింకను ఇతరులైన అచ్చట బలియిచ్చుటకు సిద్ధముగనున్నారనియు, వందలకు గ్రామమునందంతటను ప్రబలియుండెను. విచారింపగా నిట్టి వందలకేలాటి ఆధారము లేకుండెను. గుర్త అబద్ధము రాగా లేదెను.

ఇట్లుండెయు మఱి వారముదినములకు గడచినవారముననే, ఈ ప్రదేశమునకు కొంతదూరమున నొకచాకలివాని శవము రైలురోడ్డుమీదనే కనబడెను.

ఈ చాకలివాడు ముత్యాలపాడుకాపురస్థుడు. ఈ గ్రామమున గుట్టు ఉతుకునొని జీవనము చేయుచున్నాడు. ఈతడుకూడ ఆత్మహత్య చేసికొనెనని పంచాయితీ తీర్మానించినట్లు వినుచున్నాము. కాని గ్రామమునందలి వందలకు పూర్వమువలెనే నరబలి యని తెలుపుచుండెను.

ఒకవారములోపుగ నిద్దరు చనిపోవుట ప్రజలయందు చాలభీతిని గలుగజేసెను. రాత్రి 8 గంటలమీదట జనులు యిండ్లువదలి బయటికివచ్చుటకు చాల భయపడుచున్నారని, ఆరైలు రోడ్డు ఫ్యాక్టరీలవైపున ఒంటరిగా పోవుటకు భయముగా నున్నది. ఈవారమున మఱి నేమి జరుగునోయని భయపడుచున్నాము. వందలకు యథార్థమును తెలుపకుండునను పోలీసువారు కొంతకాలము త్రోవేమెలగుచుండవలయునని హెచ్చరించుచున్నాము.

ఈచాకలివానిహత్య జరిగినతర్వాత ఒకబలికై (మాద్ర) యువకుడు పూర్తిగా కల్లుత్రాగి, బాతును చేతనిడుకొని, రైలు రోడ్డుమీద విహరించుచు దారిని పోవువారి నందరిని బెడరించుచుండ, వానిని పట్టుకొని పోలీసువారి కొప్పగించిన కూడ వినుచున్నాము.

డాక్టరు దంటు సుబ్బాపదానిగారు

ఆంగ్ల, ఆయుర్వేద వైద్యవికారములు, అనుభవజ్ఞులు నగు డాక్టరు దంటు సుబ్బాపదానిగారు ప్రస్తుతము ఒకమాసముగా ఈ గ్రామమున తిలక్ పేటయందు బసచేసియున్నారు. కడచినవారమున మూలపేట : సంస్కృతపాఠశాలయందు, ప్రధానపండితులగు హనుమచ్ఛాస్త్రిగారియాధిపత్యమున నొక బహిరంగసభలో సంస్కృతభాష పరిచయము ఆయుర్వేద వైద్యవిద్యకు ముఖ్యమను విషయముగూర్చి నిదర్శనపూర్వకముగ ఉపన్యసించిరి. ప్రేక్షకుల నేకులు విచ్చేసియుండిరి. సభ జయప్రథముగ జరిగెను.

నెల్లూరు, కావలి, దూది కో. ఆపరేటివ్ సంఘము

ఈ సంఘములు ఘోషారు 4 మాసముల క్రిందట శ్రీయుతులు, ఓరుగంటి వెంకట సుబ్బయ్య, కొమాండ్నూరు పార్థసారథి అయ్యంగారు, వల్లేటి విశ్వనాథరావు, కె. వి. రాఘవాచార్యులు, వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య, దేశప్రజల రంగయ్యగారు కానలియుండును, నెల్లూరునందు స్థాపించి, భాగమునకు రు. 5 ల వంతున కొంతవైకమును వసూలుచేసియుండిరి. ఇంతవరకు ఈ సంఘము రిజిష్టరుకాక, స్థాపకులకు నిరుత్సాహము కొలుపుచుండెను గాని, వారమురోజుల క్రిందట వీటిని రిజిష్టరు చేయుచు ఉత్తరువులు పంపబడెను.

నెల్లూరుసంఘమునందు 800 భాగములు ప్రజలు తీసికొనియున్నారు. కావలి సంఘమునకుకూడ 80 భాగములు తీసికొనియున్నారు. కావలి సంఘమునందు పనిప్రారంభమై వట్టు తెలియుచున్నది. నెల్లూరుసంఘమువారు త్వరలో వసూలును ప్రారంభించివుచున్నారు. భాగములు తమ విగతమై కమును శీఘ్రముగ చెల్లించి, రసీదులు పుచ్చుకొని, సంఘాభివృద్ధికి తోడ్పడవరని కోరుచున్నాము.

రాఘవేశ్వరం తిరునాళ్ళ కాంగ్రెసు ప్రచారము

జూన్ 29 లేదా రామతీర్థం దినాల్ల సమయమున జిల్లాకాంగ్రెసుసంఘ ప్రచారకులు శ్రీయోతులు రాళ్లపల్లి రామసుబ్బయ్య, ఇంద్రగంటి సుబ్రహ్మణ్యంగారు జనాభిభాజా మోహిదీగార్లును, అచ్చటికి విచ్చేసియుండిరి. కాంగ్రెసువారి బససు ప్రత్యేకముగ నొక బహిరంగప్రదేశమున నిర్మించి, అచటి కాంగ్రెసుసాయకుల పటములు, ఆచర్యములు మున్నగువాటితో అలంకరించిరి. అచట జాతీయపతాకములు కూడ ఎత్తైనప్రదేశమున కట్టియుంచబడి, యాత్రికులను ఆకర్షించుచుండెను. రాత్రింబగళ్లు విశ్రాంతియైన తేక శ్రీయుతులు రామసుబ్బయ్య సుబ్రహ్మణ్యంగార్లు అచటికాంగ్రెసువారితోచేరి భజనలు చేయుచు, ఖద్దరుప్రామాఖ్యతను గూర్చి ఉపన్యాసముల నొసగుచుండిరి. జనాభిభాజా మోహిదీగార్లు కూడ వాటితోచేరి మధ్యపానబహిష్కారము తాలూకాలోగ్గులను కాంగ్రెసువారు వశపరచుకొనుట ప్రస్తుతరాజకీయ పరిస్థితులు మున్నగు విషయములను విపులముగ జనులకు బోధపడుటలు తెలుపుచుండిరి.

కాంగ్రెసు వైద్యశాల

మామూలు పద్ధతిని కాంగ్రెసువారు ఈ తిరునాళ్ళసమయమునకూడ రామతీర్థము గ్రామములో కాంగ్రెసు వైద్యశాలను నిర్మించియుండిరి. ఘోషారు 600 రోగులకు, యాత్రికులకు ఈవైద్యశాలయందు ఔషధము ఒసంగబడెను. యాత్రికులకు అనేకులు కాంగ్రెసువైద్యశాలయందు దొంగబడిన ఔషధములను నేవించి కాంగ్రెసువారి నేవను మిగుల కొనియాడుచుండిరి. ప్రజలను ఆత్మశాసనముతో వైద్యశాలయందు వలయు సహాయమును, కాంగ్రెసువారికి యొసంగి, ప్రోత్సహించుచుండిరి.

తిలక్ పేట ఆయుర్వేద వైద్యశాల

మునిసిపల్ సంఘమువారి యధీనమున తిలక్ పేట (ప్రొ. సుహాస్ పేట)యందు చాలకాలముగ యొకఆంగ్లవైద్యశాల యొకటి నిర్మింపబడియుండెను. కాని ప్రజలకు విశేషలాభము లేక, వైద్యశాలకై అధికముగ ద్రవ్యము వ్యయమున మండెన ప్రజలకు నాటువైద్యమునకు దెక్కుడుఅభిమానమును, నమ్మకమును కలిగియుండుటచే, వారు దానిని స్వీకరించుచుండిరి. మునిసిపల్ సంఘమువారు దీనిని కొంతగర్హించి, అచట ఆయుర్వేద వైద్యశాల నొకదానిని స్థాపించుటకు తీర్మానించియుండిరి. ఈతీర్మానమును ఈమాసారంభమునుండియు అమలునందుచు టకు యత్నములు జరుగుచున్నవి. ఆంగ్లవైద్యశాలను ఈమాసమునుండియు తీసివేసిరి. ఆస్థానముననేఆయుర్వేద వైద్యశాల యొకటి నెలకొల్పబడి, ప్రారంభింపబడెను. నెల్లూరుటవ్వనం దుండు ఆయుర్వేదవైద్యశాలయందు దుండిన ఆయుర్వేద భూషణ శ్రీ యేటూరు శ్రీనివాసాచార్యులుగారిని అచట ప్రధానవైద్యులుగ నియమించిరి. టవ్వన వైద్యశాల ప్రధాన పండితులగు శ్రీమాన్ చక్రవర్తిని శ్యామ అయ్యంగార్లు కొద్ది కాలమునుండియు నెలవ్రుమీద యుండిరి. కాని ఈమాసము నుండియు వారుటవ్వన ఆయుర్వేద వైద్యశాలయందు మరల ప్రధానపండితులుగనుండి, వైద్యశాలను నిర్వహింప సంగీకరించిరి. వీరు వయోవృద్ధులయ్యి, వైద్యశాలయందు దత్యంతశ్రద్ధ వహించి పనిచేయుచున్నారు. వీరికి అసిస్టెంటుగా ఆయుర్వేద వికారద శ్రీ శేషరి గురుమూర్తిగారు పనిచేయుచుండెను.

తేలుమందు

మె సీసా 1-కి రూ. 0.2-0. వి. పి. సూ. 0.1-0. తేలు కాటుకలను ఆహారము లేదుగాని విశేషబాధ గలదు తేలు కాటుకలను విషము నెత్తులలో ప్రవేశించదు. బాధ నముల వెంట పెద్దవరము దగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టినచోటను బండపారునటులు చేసిన బాధ తగ్గును. ఇది మిగుల ఘాటు గలిగి నీటివలె నుండును. కుట్టినచోట కొంచము మందుపోసిన బాధ మాయ మగును. మందును గలిగి నున్న తాము బాధపడక నిరతులకు పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును. ప్రతిముండు నుండగినది. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

శ్రీ రామమోహన ఆయుర్వేద కళాశాల- బెజవాడ

తొమ్మిది సం॥ లకుండియు రామమోహన ఆయుర్వేద ధర్మ వైద్యశాలను అవిచ్ఛిన్నముగ నిర్వహించుచున్నట్టియు ఉయ్యూరు, మైలవరం, ముత్తేల, జయంతిపురం వగైరా జమిందారుల మన్ననల నందినట్టియు, స్వంతభవనమును స్వంత మాలికావనమును కలిగినట్టియు సమగ్రలయిన ఆయుర్వేద పండితులు కలిగినట్టియు రామమోహన ఆయుర్వేద ధర్మవైద్యశాల సంఘమువారు యీ వైద్యశాల నవమవార్షికోత్సవ దినమున 1924 వ సం॥ ఆగష్టు 2 వ లేదా నుండియు వైద్యకళాశాలను నిర్వహించెదరు. ఈ కళాశాలయందు సుప్రసిద్ధ ఆయుర్వేదవికారద భిక్షు పరిక్షుకులను ఆంధ్ర ఆయుర్వేద విద్యాపీఠ పరిక్షుకులను తెగవట్టుగా విద్యగలుగపడును. మఱియు ఆంగ్లవైద్యులచే అనాటమి, ఫిజియాలజీ మొదలగు విషయములు నేర్పబడును. ధర్మవైద్యశాలయందు కాంపౌండ్మెంట్, (ఔషధ దానవిధానము) రోగనిదానము, ఔషధనిర్మాణ పద్ధతియు, మాలికావనమందు మాలికా పరిజ్ఞానమును, లక్ష్యణ సమన్వయముగా బోధింపబడును. సంస్కృతవిద్యాగృహ పంచకావ్య పరిచయమైనను ఉండవలెను. ఆంధ్రవిద్యాగృహ లకు చక్కని భాషాపరిజ్ఞానమైనను ఉండవలయును. వీధవిద్యాగృహకు తగు సౌకర్యములు చేయబడును. జూలై 28 వ లేదా ప్రవేశ పరీక్ష బయపడును. చేరగోరు విద్యార్థులు జూలై 20వ లేదా పరిపల యాక్రిందివారికి దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయును. ఈ కళాశాలయందు ఉపాధ్యాయులుగా పనిచేయుటకు సమర్థులయిన ఆయుర్వేదపండితు లొకరు కావలసియున్నారు. యోగ్యతనుబట్టి జీతముయియ్యబడును. యోగ్యతలతో సహా యీ క్రిందివారికి దరఖాస్తు పంపుకొనవలయును. బెజవాడ } శంకర వెంకట రామయ్య, 24.6.24 } సహాయ కార్యదర్శి, రామమోహన ధర్మవైద్యశాల, బెజవాడ.

త్వరపడుడు! త్వరపడుడు! ధర తగ్గించబడినది ఇది నూతనముగా అమెరికా దేశములో స్వంతముగనే తయారు చేయబడినది. ఎల్ల కాలమునకు చక్కగా పనిచేయు ఈ నూతనమైన గడియారము అందముగాను చక్కగాను గోడకుతగిలించుటకు వీలుగాను యున్నది. ఇది ఎల్లప్పుడును ఉపయోగింపవచ్చును. ధర ఒకటికి రూ- 2.8.0 డజన్ రూ 27-0-0 తపాల ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

కె. ఎన్. రాధాకృష్ణ & బ్రదర్స్ 164 చెనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

వెండికి బంగారు బహుమానము లాటరీ లేకున్న-అదృష్టమునకు మార్గము లేదు మోసము లేదు ఏదైన రాకపోవుటలేదు వగటి వెలుగువలె స్పష్టమైనది ఒక రూపాయను ఖచ్చితముగా రిజిస్టరు ఆఫ్ కమిషనరు ముందుకు తీసుకువచ్చి బలహీనము, అక్షిణ్యము, మానవ శారీర సంక్షయము కల్గించుచున్న యిది మహా-చలైపోషణ. కానీ ఇది యోగించవలెనది "దానిముక్తి" కొలవ బంగారు పతకము "నిమావరని" తెలుపుచున్నది. పూర్తి కాంట్రాక్టునకు ప్రాయము. ఆలంక నిగ్రహ ఔషధశాల, 28 బ్రాడ్వే మదరాసు.

అశ్వత్థాంజనము

Siromani NARAYANACHARYA Chaukhamba, Benares City.

S. U. N. & CO.
BENARES CITY.

మా దగ్గర అన్ని రకముల పట్టుబట్టలు, రుద్రాక్ష, మొదలయినవి కొనివెళ్ళవలసి సరిఅయిన ధరలకు వి.పి. మూలముగా పంపబడును. పాగాలు 12 మూరకి రు 12 నుంచి 20, రుద్రాక్ష 108 వుండే సరం 1-కి అణాలు 6 నుంచి రు 10, సాత్తుపంచలు 7, 8 మూరకి రు 7 నుంచి 11; పట్టుపంచలు 10-12 మూరకి రు 14 నుంచి 25, తెంగళూరురకం చీరలు జరిపనిచేయబడినది. 12-16 మూర చీరలు రు 46 నుంచి 150, బనారసు జరి పట్టుచీరలు మూర 1-కి 12, 16 మూర 1-కి రు 25 నుంచి 150, బిడ్డలు ఆడతగిన 32 సామానులుగల చిన్న పెట్టు 1-కి రు 1-8-0, మధ్యరఖము రు 2-12-0, పెద్దరఖము 1-కి రు 5-0-0. కావలసిన సామానులకు మా కేటలాగు వుచితము. యస్. యు. సారాయనాచారి కంపెనీ, కాశీ.

THE BOOKS READY FOR SALE.

1. BHAGVAD-GITA Translation of with Rs. a n Notes and annotations by the late Tukaram Tatya ... 0 12
2. LECTURES STUDY ON BHAGVAD GITA being a help to students of its Philosophy by T. Subba Rao B. A. B. L. 0 10
3. A COLLECTION OF ESOTERIC WRITINGS of T. Subba Rao, B. A. B. L. ... 2 0
4. THE YOGASARA-SANGRAH OR THE PHILOSOPHY OF YOGA SHASTRA with English Translation by Ganganatha Jha M. A. ... 1 4
5. THE UTTARA-GITA being the initiation of Arjoon by Shri Krishna into Yoga and Dnyana ... 0 4
6. THE PHILOSOPHY OF THE BRAHMANICAL SANDHYA VANDANA ... 0 12
7. THE HIGHER LIFE, or Rules of Raja-Yoga, by Bhagvan Budha ... 0 2
8. LETTERS TO AN INDIAN RAJA by a Indian Recluse ... 1 0

RAJARAM TUKKARAM.

29 Hummum Street, Fort Bombay

నాణ్యమైన బస్తీనులు

ఈ దిగువ సుదూరించిన విజ్ఞానానికి తగినగుండున్న బస్తీనులు, హిందూదేశపు బస్తీనులు ను బస్తీనున్నా, భిక్షునున్నాలో నున్నా, హిందువుల పరిశ్రమచేయవలసిన, పరిశ్రమచేయవలసిన, ప్రతి, వస్త్రాధారముతో మా తనూరుచేయబడి, బహుసరప మైనధరలకు. భాగ్యవంతులకు, బీదసాధులకు, పిలుగా యుండే లాగుననూ, విదేశపు ధరలకంటె వీలైనంత చాకగా యేర్పాటు చేసి విక్రయించుచున్నాము.

వర్తకులకు (హోలు కేలు) మొత్తపు ధరమునకు, కంట్రాక్టులకు, చాలా వ్యాపారపిట్ట కల్పణేనాము గనుక ధరలు తెలియగోరినవారు యాక్రింది విలాసమునకు వ్రాసినయెడల చార్జీ లేకుండా ఖరీదులపట్టి పంపెదము. కాంటిల బస్తీనులు ప్యాకెట్టు ౧ కి ఖరీదు, ప్యాకెట్టు రు 6-0-0

మా నేజరు:— ఆంధ్రప్రదేశ్ బస్తీనులు,

శ్రీజవాడ, దక్షిణాంధ్రము.

లోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు

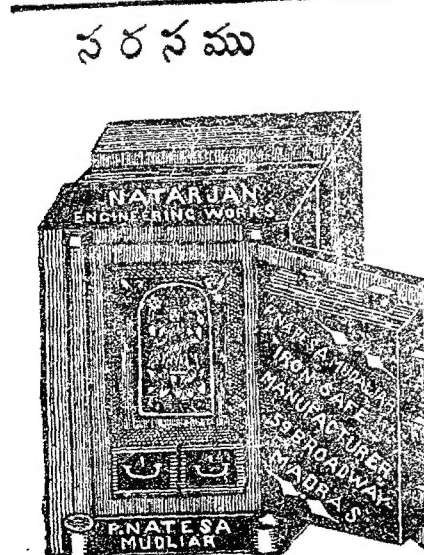
ఈ అమూల్యమైన మాత్రలు మొదటిరకం కస్తూరి, మంతుపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, అతిగూఢకాదులగు వనమాలికలు చేర్చి తయారుచేయబడినది. అక్షేపకరముగ ఏకమృత్యుకాని యిందులో చేరుటలేదు. వసివిడ్డలు, బాలలు, బాలికలు, యశ్వనులు తరుణులు, ముసలివారు ప్రతియుక్కుడు వీనిని సాధారణరంగులు లన్నిటికిని అనుపాసకముతో వాడవలసింది. బిడ్డలకు, బాలికలకు ఇది సంజీవికలెడిది. వేసకులకు బుడ్లు ఖర్చు అగుచున్నది 250-300 రూ.లకు Xలబుడ్డి 1 కి 0-4-0, 6 బుడ్లు రు 1-4-0 పొట్టుఖర్చువేరు. ఈ దిగువ తెలుపబడిన ధోవతములు అవి ఏ యే వ్యాధికి గుణమిచ్చునట్లు తెలుపబడినవి అందుకు యేలాటి సంకేతములేదు. తప్పక వాడి చూడుడు.

సారస్వతాశయం:—రక్తకృద్ధి, బుద్ధివసాదిని, జ్ఞాపకశక్తిని హెచ్చించును. బుడ్డి 1 కి ధర రు 1-0-0.
బాలసుఖోదయం:—పిన్నపిల్లలకు బలమిచ్చుచివ్వవలెను. శిశుకానుడను. గుణమిచ్చుచున్నది 0-12-0.
భావనచీరక రసాయనం:—పిల్లసంబంధమైన వ్యాధులు, కాంటులు, అతీర్తి కటాపంచలైపోవును. రు 1-0-0
వారంజకేసరిలేహ్యము:—సర్వకాలములకు అతి మందగించుట మలబద్ధము మొదలగునవి కి పెట్టినది విడిచురు 2.
మా జ్యోతిషముల గుణము ఒకసారి కొనివెళ్ళవలసి తెలియును. ఒకవర్షా మాత్రం కొనివెళ్ళవలసి పన్నెడు మాత్రం కొనివెళ్ళవలసి చూపుటకుగలము.
చాళిపు వెంటకటాచలమండితులు, వైద్యకాలాధికారి, ప్రధానవైద్యులు, శ్రీ సీతారామమైద్యశాల, మైసూరు.

30 సంవత్సరమునుండి జయభేరి! నెర్వెటల్ ముత్యములు

వీర్యవృద్ధి, నపుంసత్వమును పోగొట్టి ధాతుపుష్టి సరములకు బలమును కలుగజేయును. శ్రీమంతు, పురుషులకు సుసారములను నిచ్చును. ఎటువంటి వీర్యవృద్ధియునుకూడ 3 రోజులలో మాన్యును. వక్రీ, విద్యాధులు, వర్తకులు మొదలైన వారికి మిక్కిలి ఉపయోగము.
80 మాత్రల వెల రు 1-12-0. వి. పి. చార్జీ వేరు.
రఘునాథస్వారి, తిరువలికే-జి, మద్రాసు.

నరసము దృఢమైనది నమ్మకమైనది
యిప్పటిమోక్షరూపకారము పొగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు ఈదిగువ తెలుపబడిన వారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగాయున్నది.
బాంతులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి.
పి. న. టే. శ. మొదలియార్,
ఇరుపపెట్టెలు చేయువారు,
ప్రాచీణ, 59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్కుసు. విరన్ అండు బ్రాన్ ఫౌండర్లు ఆయిల్ ఎంజినులు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొదలగునవి రిపేరు చేయుటయందు సమర్థులవారు. రైసుమిల్లుకు కావలసిన సిలండర్లు, సాప్లింగు, నట్టలు, సరసముగా యివ్వబడును. నుబ్బరాయపిల్లపేటి, పెద్దనాయకన్ పేట, మద్రాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగములన్నియు అద్దరు యిచ్చిన తయారుచేసి యివ్వబడును. ఉత్తరములు వ్రాసిన బదులు వ్రాయబడును.

“ఎమెటా” వలకలు
బడిపిల్లలకు చాల ఉపయోగకరము.
గ్రీంద పడిన తనలనే తగుల దని పూచీ నిచ్చెదము.
బలములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.
Messrs. T. H. Khanna
22, Linga Chetty Street, Madras.

ఇంద్రజాలమహేంద్రజాలము

ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగగృహి నాస్తలాభునము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రితాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లపేక తమాషాలు విచిత్ర విశోదనిద్యులు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మానముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, శరీరములేని తలకాముచేత మాతలాడించుట భూమిపై గజముయొక్కైన గాలిలో మనుష్యుని నిధారముగా నిల్పట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథములు చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యాంజీ యిచ్చుచున్నాము. దీని వెల 4-0-0 లు (211888.6 పి. ఆర్. జనార్దనం వాయుడు, ఒంగోలు, గుంటూరుజిల్లా.